

BIULETYN MIESIĘCZNY

NR 11 (273)

ISSN 0867-8545

ANALIZY

RYNEK

TENDENCJE

ROLNY

OCENY

LISTOPAD 2013

ANALIZY * TENDENCJE * OCENY

RYNEK ROLNY

**INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ**
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

**KONKURENCYJNOŚĆ POLSKIEJ GOSPODARKI
ŻYWNOŚCIOWEJ W WARUNKACH GLOBALIZACJI
I INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ**

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

LISTOPAD 2013

Spis treści

1. Koniunktura w rolnictwie	Jadwiga Seremak-Bulge	3
2. Rynek zbóż	Wiesław Łopaciuk Magdalena Bodył	5
3. Rynek cukru	Piotr Szajner	12
4. Rynek rzepaku	Ewa Rosiak Magdalena Bodył	15
5. Rynek ziemniaków	Wiesław Dzwonkowski	21
6. Rynek warzyw	Grażyna Stęпка Tomasz Smoleński	25
7. Rynek owoców	Bożena Nosecka Irena Strojewska	34
8. Rynek mleka	Jadwiga Seremak-Bulge Teresa Zdziarska	43
9. Rynek wołowiny	Danuta Rycombel	48
10. Rynek wieprzowiny	Jan Małkowski Danuta Zawadzka	51
11. Rynek mięsa drobiowego i jaj	Grzegorz Dybowski	55
12. Rynek baraniny	Danuta Zawadzka	61
13. Rynek ryb	Krzysztof Hryszko	65
14. Rynek żywnościowy	Krystyna Świetlik Paweł Wyrzykowski	71
15. Rynek środków produkcji dla rolnictwa	Aldon Zalewski Arkadiusz Zalewski	77

RYNEK ROLNY

Skład redakcji: Jadwiga Seremak-Bulge (redaktor naczelny),
Lucyna Mieszkowska (sekretarz redakcji), Jan Małkowski, Stanisław Mańko, Bożena Nosecka.
Prenumerata: Barbara Walkiewicz - tel.: 22 50 54 685

Adres redakcji:

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy
ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa
tel.: 22 505 46 66, faks: 22 827 19 60
Druk: EXPOL Włocławek
Nakład: 267 egz.

Biuletyn dostępny jest bezpłatnie na stronie internetowej Instytutu – www.ierigz.waw.pl

Oceny i komentarze prezentowane w biuletynie Rynek Rolny są opracowywane na podstawie najlepszych i sprawdzonych źródeł informacji, i są wyrazem wiedzy oraz poglądów autorów. Nie mogą więc być podstawą roszczeń podmiotów za skutki podejmowanych decyzji, które każdy podejmuje na własne ryzyko i koszt.

Wykorzystując informacje zawarte w biuletynie prosimy o podanie źródła.

1. W październiku rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej pogorszyły się w porównaniu z poprzednim miesiącem. Były jednak lepsze niż przed rokiem o tej porze choć gorsze niż w poprzednich trzech miesiącach. Wyrównany wskaźnik koniunktury rolniczej (SWKR) zmałał o 0,7 pkt. proc. i był o 0,2 pkt. proc. wyższy niż w październiku 2012 r. Wpłynął na to zarówno spadek wyrównanego wskaźnika potencjalnego popytu (o 0,3 pkt. proc.), jak i wskaźnika nożyc cen (o 0,1 pkt. proc.) pod wpływem przeniesienia skutków sierpniowych i lipcowych spadków cen przede wszystkim zbóż. Wprawdzie we wrześniu przeważały wzrosty cen podstawowych produktów rolniczych, ale poprawa wyrównanego wskaźnika zmian cen skupu była znacznie mniejsza niż jego spadku w poprzednim miesiącu. W efekcie wyrównany wskaźnik zmian cen skupu zmałał o 0,1 pkt. proc. do 100,4 punktu. Towarzyszyła mu stabilizacja wyrównanego wskaźnika zmian cen środków produkcji na poziomie 100 punktów. Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu zmałał w październiku o 0,3 pkt. proc. do 99,8 punktu przede wszystkim pod wpływem sezonowego spadku indeksu produkcji przemysłu spożywczego, który zmałał o 3,0 pkt. proc. do 99,7 punktu. Był on jednak wyższy niż w drugim kwartale br. i zrównał się z jego poziomem z października 2012 r. Wyrównany indeks produkcji przemysłu spożywczego był znacznie niższy niż w trzecim kwartale br., ale o 0,1 pkt. proc. przewyższał jego poziom z października 2012 r. Dodatni wpływ na wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu wywarło także spowolnienie dynamiki wzrostu cen żywności, które od lipca rosną wolniej niż inflacja, a także ożywienie obrotów handlowych z zagranicą artykułami rolno-spożywczymi. Zmiany cen skupu oraz środków produkcji jakie dokonały się w pierwszych dziewięciu miesiącach 2013 r. (w porównaniu z grudniem 2012 r.) były korzystne dla rolnictwa, a skumulowany wskaźnik nożyc cen w tym okresie wyniósł 103,2 punktu wobec 95,6 punktu w analogicznym okresie roku poprzedniego. W najbliższym czasie spodziewać się można niewielkiej poprawy rynkowych uwarunkowań produkcji rolniczej pod wpływem wzrostowych tendencji cen zbóż, ziemiaków oraz mleka, które powinny zrównoważyć wpływ sezonowych obniżek cen żywca wieprzowego i drobiu.

2. Mniejszy popyt eksportowy i spadek cen na światowym rynku sprawia, że krajowy rynek zbóż w sezonie 2013/14 znajduje się pod presją podaży. Umiarkowany

wzrost cen w październiku może wskazywać jednak, że spadek cen w sezonie 2013/14 może być mniejszy niż zapowiadały to obniżki cen zbóż w okresie zbiorów.

3. Zahamowanie spadkowych tendencji cen zbóż, przy malejących cenach żywca wieprzowego sprawiać może, że poprawa opłacalności chowu trzody chlewnej może być mniejsza od oczekiwanej. Spodziewany przełom w zainteresowaniu rolników produkcją trzody chlewnej może więc nie nastąpić. Poszerza to przestrzeń dla rozwoju fermowej produkcji żywca drobiowego, która charakteryzuje się znacznie wyższą efektywnością i systematycznie rozwija się, mimo relatywnie niskiej opłacalności.

4. Dynamiczny wzrost cen zahamował spadkowe tendencje skupu mleka. W trzecim kwartale skup był o 1,7% większy niż w analogicznym kwartale przed rokiem. Co najmniej podobnego wzrostu skupu można oczekiwać także w czwartym kwartale, wobec wysokiej opłacalności eksportu i powoli rosnącego popytu krajowego. Utrzymująca się dobra koniunktura na światowych rynkach może bowiem doprowadzić ceny skupu do rekordowych poziomów. Nie wykluczone, że w grudniu przeciętna cena skupu przekroczy 150 zł/100 l.

5. Utrzymuje się słaba dynamika cen detalicznych żywności. W trzecim kwartale ceny detaliczne żywności spadły średnio o 1,5%. Niewielkie ożywienie popytu na żywność w ostatnich tygodniach oraz sezonowe zmiany cen i struktury popytu pozwala oczekiwać przyspieszenia dynamiki wzrostu cen żywności w czwartym kwartale. Może on być jednak mniejszy niż w roku poprzednim.

6. Koniec sezonu produkcyjnego oraz spadek cen przede wszystkim zbóż ogranicza popyt na środki produkcji i manifestuje się stabilizacją, a nawet niewielkimi spadkami cen. Ożywienia popytu można spodziewać się dopiero wiosną 2014 r.

Jadwiga
Seremak-Bulge

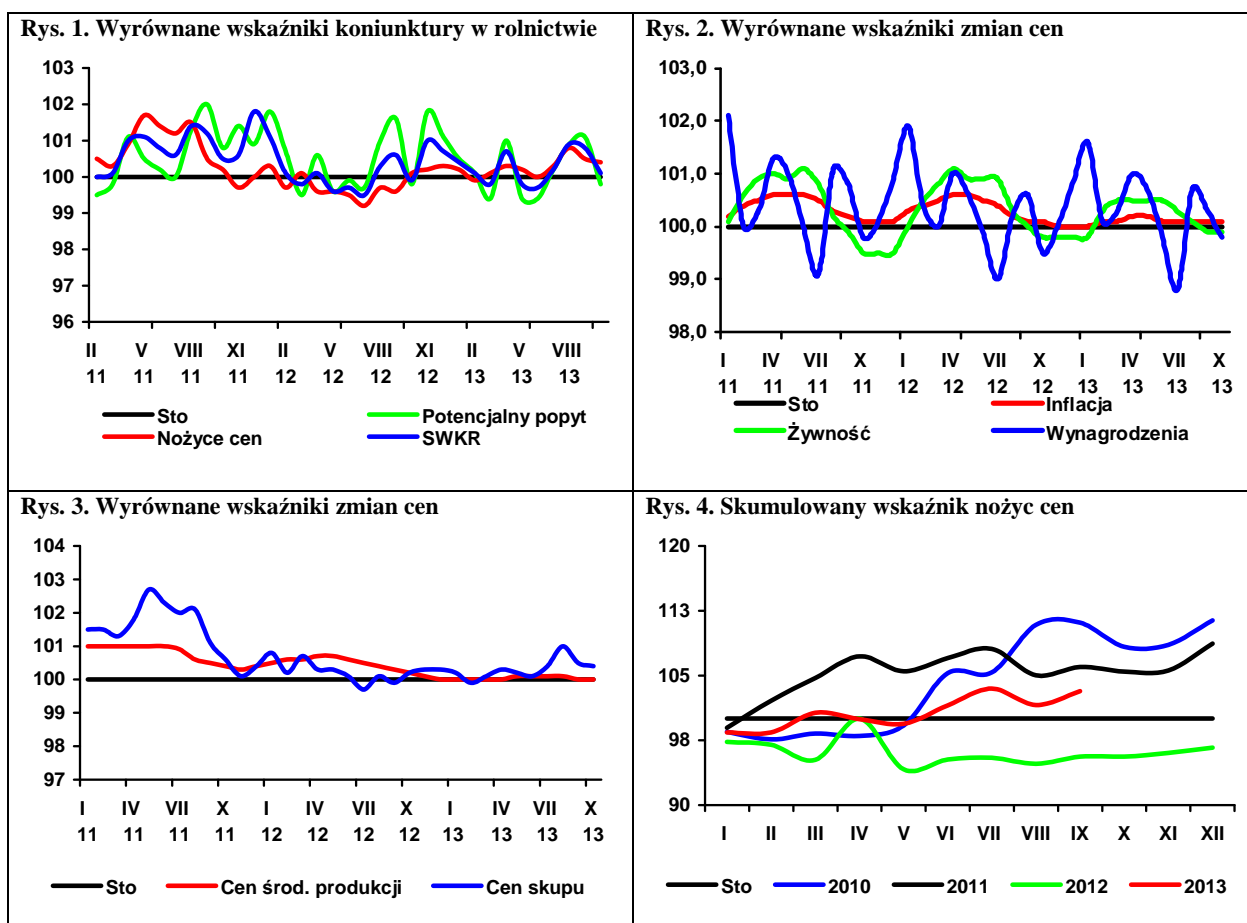
Tab. 1. Wskaźniki^a obrazujące zmiany rynkowych uwarunkowań produkcji w rolnictwie

Wyszczególnienie	X 13	IX 13	VIII 13	VII 13	VI 13	V 12	X 12
Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR)	100,1	100,8	100,9	100,2	99,7	99,8	99,9
Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu	99,8	101,1	100,9	100,2	99,4	99,5	99,8
Wyrównany wskaźnik nożyc cen	100,4	100,5	100,8	100,3	100,0	100,2	100,1
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen skupu	100,4	100,5	101,0	100,4	100,1	100,2	100,2
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen środków produkcji	100,0	100,0	100,1	100,1	100,1	100,1	100,2
Wyrównany indeks inflacji i zmian cen żywności	100,2	100,2	100,1	99,8	99,6	99,7	100,3
Wyrównany indeks zmian wynagrodzeń i cen żywności	99,9	100,4	100,6	98,5	99,3	100,2	99,7
Wyrównany indeks produkcji przemysłu spożywczego	99,7	102,7	101,8	101,1	99,8	98,6	99,6

^a Średnie ruchome 6 – miesięczne

Wskaźnik zmian cen skupu liczony jest jako średnia arytmetyczna ważona dla koszyka produktów notowanych co miesiąc przez GUS i publikowanych w biuletynach statystycznych GUS. Są to zboża ogółem w tym , pszenica i żyto, ziemniaki, żywiec ogółem w tym żywiec wołowy, wieprzowy, drób oraz mleko.

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

W październiku 2013 r. po raz kolejny podwyższono szacunki światowych zbiorów sezonie 2013/14. Według ostatnich informacji International Grain Council (IGC) światowe zbiory zbóż (bez ryżu) są oceniane na 1940 mln ton, tj. o 10 mln ton więcej niż przed miesiącem oraz o 150 mln ton (8,4%) więcej niż w sezonie 2012/13. Wzrost zbiorów nastąpił w większości liczących się rejonów produkcyjnych. Zbiory zbóż pokryją z nawiązką zużycie, które może wzrosnąć w znacznie mniejszym stopniu niż zbiory (o 4,5% do 1901 mln ton). W wyniku tego zapasy na koniec sezonu zwiększą się do 374 mln ton, czyli o 11,6%. Poprawa sytuacji rynkowej skutkuje spadkiem cen ziarna, które od żniw w 2013 r. są znacznie niższe niż przed rokiem i dwoma laty. Poprawa sytuacji będzie bardziej widoczna na rynku zbóż paszowych. Ich zbiory zwiększyły się o blisko 10%, a zużycie będzie większe o 5,7%. Dzięki temu zapasy zbóż paszowych na koniec sezonu zwiększą się o 20,0% do 192 mln ton, w tym u głównych eksporterów o 66,0% do 78 mln ton. Pszenicy zebrano o 6,3% więcej. Jej zużycie wzrosło o 2,5%, a zapasy końcowe o 4,0% do 182 mln ton, w tym u głównych eksporterów o 8,2% do 53 mln ton.

Główny Urząd Statystyczny szacuje, że w bieżącym roku zbiory zbóż w Polsce wyniosły około 28,1 mln ton i były o 1,3% mniejsze niż w 2012 r. Wzrost produkcji ozimin nie skompensował spadku produkcji zbóż jarych. W sezonie 2013/14 zmieniła się struktura podaży. Przewiduje się także przesunięcia w strukturze popytu. Nieco niższe zbiory w połączeniu z mniejszymi o blisko 0,5 mln ton zapasami początkowymi spowodowały redukcję podaży krajowej o ponad 4% do 30,6 mln ton. Przewiduje się niewielki wzrost zużycia krajowego (26,8 wobec 26,6 mln ton w sezonie 2012/13). Wzrost zużycia przemysłowego o ponad 16% do 3,3 mln ton z nawiązką skompensuje 1% spadek zużycia paszowego (do 15,5 mln ton). Znacznie mniejszy będzie popyt eksportowy (o blisko 40%, 2,7 mln ton). W związku z tym rozchody ogółem w sezonie 2013/14 zmniejszą o 4,9% do 29,5 mln ton, a zapasy końcowe zwiększą się o blisko 5% do 2,7 mln ton.

W zakończonym sezonie 2012/13 skupiono w Polsce 6,8 mln ton zbóż podstawowych, tj. o 5% więcej niż w sezonie 2011/12. Mniejszy niż przed rokiem był tylko skup pszenicy. Skup żyta był prawie dwukrotnie większy, jęczmienia o prawie 70%, a kukurydzy o ponad 50%. Tym niemniej, średnia towarowość produkcji zbóż w Polsce jest znacznie mniejsza niż w Europie Zachodniej. W Polsce do obrotu rynkowego średnio trafia jedna trzecia produkcji zbóż, a w takich krajach jak Niemcy, czy Francja 60-80% zbiorów.

W okresie pierwszych trzech miesięcy sezonu 2013/14 (lipiec – wrzesień 2013 r.) do skupu trafiło 2,67 mln ton zbóż, tj. o 19,9% mniej niż w analogicznym okresie poprzedniego sezonu. Skupiono 1,60 mln ton pszenicy (1,92 mln ton w porównywalnym okresie poprzedniego sezonu), 457 tys. ton żyta (462 tys. ton), 376 tys. ton jęczmienia (600 tys. ton), oraz 185 tys. ton kukurydzy (271 tys. ton).

Po żniwach dynamicznie rośnie eksport ziarna, a maleje import. W sierpniu 2013 r. z Polski wyeksportowano

**Wiesław
Łopaciuk**

**Magdalena
Bodyt**

480,9 tys. ton ziarna zbóż, wobec 194,9 tys. ton w poprzednim miesiącu i 363,7 tys. ton w sierpniu 2012 r. Import wyniósł 68,3 tys. ton, wobec 90,2 tys. ton w lipcu 2013 r. i 78,6 tys. ton w lipcu 2012 r. Na skutek dużego ograniczenia eksportu słodu, zmalał wywóz produktów pierwotnego przetwórstwa. Zmniejszył się również import tych produktów. Podobne tendencje wystąpiły w handlu zagranicznym produktami wtórnego przerobu zbóż oraz paszami.

W sierpniu 2013 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, zwiększyły przemiaty zbóż i produkcja mąk, pieczywa świeżego oraz pasz, a produkcja makaronów zmalała.

W okresie pierwszych trzech miesięcy obecnego sezonu na świecie i w Europie postępował dynamiczny spadek cen zbóż. W końcu września ta tendencja została wyhamowana i w październiku na większości rynków nastąpił umiarkowany wzrost cen. Tym niemniej ceny zbóż nadal były niższe niż w analogicznym okresie poprzedniego sezonu. Ceny w kraju podążały za cenami na rynkach europejskich i światowych. We wrześniu 2013 r. ceny większości zbóż, w porównaniu z cenami sprzed miesiąca, wzrosły od 8 do 12%. Wyjątkiem była kukurydza, która potaniała o ponad 5%. W stosunku do notowań sprzed roku poziom cen krajowych był niższy od kilku (kukurydza) do ponad 30% (żyto).

We wrześniu 2013 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, nie było większych zmian cen przetworów zbożowych, szczególnie w handlu detalicznym. Wyjątkiem były ceny mąki poznańskiej, które na poziomie producenta zmalały o ponad 4%. W porównaniu z wrześniem 2012 r. większość tych produktów była jednak nadal droższa. Mniej kosztowały jedynie mąka poznańska (cena producenta) oraz chleb mieszany w handlu detalicznym.

Ceny pasz przemysłowych nadal utrzymują się na wysokim poziomie, choć we wrześniu br. minimalnie się zmniejszyły (o 1-2%). W porównaniu z wrześniem 2012 r. nadal droższe były tylko mieszanka dla bydła dorosłego (B), prosiąt oraz koncentrat PROVIT.

Tab. 1. Ceny skupu i ceny targowiskowe zbóż (zł/tonę)

Okresy		Pszenvica	Żyto	Kukurydza	Jęczmień	Pszenvica	Żyto	Jęczmień	Owies	Cena interwenc. według kursu NBP
		Skup				Targowiska				
2011	I-XII	819,9	742,4	677,2	753,8	955,1	787,9	880,9	762,8	X
2012	I-XII	893,4	742,3	728,5	819,1	946,5	808,5	881,8	745,6	X
2012	VIII	897,0	730,9	800,9	819,4	947,7	779,2	860,5	821,9	X
	IX	915,0	723,0	805,8	820,0	959,1	796,2	864,9	849,3	X
	X	925,1	726,4	819,9	827,0	963,4	798,4	865,7	861,5	X
	XI	970,7	726,7	825,6	830,3	980,3	791,6	881,3	859,0	418,96
	XII	1016,8	748,1	871,9	855,6	1000,5	789,3	898,9	870,1	414,74
2013	I	1025,0	764,6	875,3	885,2	1031,9	792,1	916,2	888,2	419,11
	II	1021,3	760,0	873,0	862,0	1037,9	787,0	922,6	900,3	422,81
	III	979,4	776,8	837,4	840,8	1032,4	782,6	914,7	877,1	421,26
	IV	972,5	740,1	844,5	809,6	1051,1	792,9	939,2	909,0	419,51
	V	955,0	684,6	838,4	804,4	1037,0	767,2	928,3	879,1	423,06
	VI	896,7	647,9	804,7	758,1	1030,3	756,5	912,4	871,6	X
	VII	806,2	531,2	638,4	668,0	1021,8	750,4	900,2	651,6	X
	VIII	648,6	442,2	783,0	649,7	897,1	646,8	792,0	651,6	X
	XI	704,7	492,9	740,6	716,2	887,1	666,6	796,0	647,8	X
Zmiana w %										
	<u>IX 2013</u> <u>VIII 2013</u>	8,6	11,5	-5,4	10,2	-1,1	3,1	0,5	-0,6	X
	<u>IX 2013</u> <u>IX 2012</u>	-23,0	-31,8	-8,1	-12,7	-7,5	-16,3	-8,0	-23,7	X
	<u>IX 2013</u> <u>XII 2012</u>	-30,7	-34,1	-15,1	-16,3	-11,3	-15,5	-11,4	-25,5	X

Źródło: Dane GUS, MRiRW, szacunki własne

Tab. 2. Skup zbóż (tys. ton)

Okresy ^a		Pszenvica	W tym paszowa	Żyto	Jęczmień	W tym paszowy	Pszenvyżto	Zboża podstawowe	W tym paszowe	Kukurydza
2011	I-XII	4799,9	2162,0	468,1	654,4	352,0	434,3	6429,8	3111,3	1403,8
2012	I-XII	4799,2	1894,7	722,1	904,4	539,0	501,8	7013,7	3301,3	2220,4
2012	VIII	1104,6	401,0	279,6	329,5	187,7	188,5	1936,4	919,5	71,7
	IX	539,5	208,5	94,8	106,4	64,1	67,8	821,8	403,7	132,1
	X	426,6	136,4	63,5	71,6	41,5	45,4	614,0	258,9	766,4
	XI	372,8	110,5	50,5	74,0	53,6	37,1	539,8	234,5	498,5
	XII	258,7	72,8	36,6	32,6	24,9	25,5	357,3	148,7	162,1
	I	208,0	69,2	34,9	38,7	22,0	24,6	313,0	137,1	105,6
	II	280,5	77,8	43,8	43,6	33,6	29,9	403,9	168,5	107,8
	III	200,4	65,5	46,5	34,5	23,9	24,7	312,8	144,6	119,1
	IV	189,1	66,0	28,8	30,0	23,8	17,1	270,2	127,7	90,6
2013	V	277,9	99,7	32,6	51,5	42,6	26,0	392,9	185,5	123,7
	VI	179,4	71,05	30,6	37,9	34,8	18,3	270,0	147,2	113,9
	VII	205,1	64,9	59,8	110,4	70,7	29,5	408,6	195,4	81,9
	VIII	868,1	281,3	220,4	219,49	67,6	143,8	1473,6	613,5	42,2
	IX	533,6	148,9	176,8	46,1	18,2	68,4	785,5	371,6	60,4
Zmiana w %										
	<u>IX 2013</u> <u>VIII 2013</u>	-38,5	-47,1	-19,8	-79,0	-73,1	-52,4	-46,7	-39,4	43,1
	<u>IX 2013</u> <u>IX 2012</u>	-1,1	-28,6	86,5	-56,7	-71,6	0,9	-4,4	-8,0	-54,3
	<u>IX 2013</u> <u>XII 2012</u>	106,3	104,5	383,1	41,4	-26,9	168,2	119,8	149,9	-62,7

^a tabela opracowana na podstawie danych miesięcznych, ^b od października do września,

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Przemysłowa produkcja niektórych wyrobów zbożowych (tys. ton)^a

Okresy		Przemiał zbóż ogółem	Mąka pszenna	Mąka żytnia	Pieczywo świeże	Makarony	Mieszanki dla zwierząt
2011	I-XII	1893,2	1419,4	140,7	977,6	148,5	6599,9
2012	I-XII	1862,8	1493,6	138,3	1015,8	143,8	6867,1
2011 ^b	I-XII	2779,9	2200,7	214,2	1600,9	183,0	7738,4
2012 ^b	I-XII	2722,3	2206,8	218,5	1674,9	175,5	8413,4
2012	VII	144,7	118,0	11,6	85,2	11,98	564,5
	VIII	159,6	129,9	11,6	88,0	12,04	575,6
	IX	157,5	129,4	10,1	86,9	11,90	542,9
	X	172,3	134,2	11,0	91,8	12,94	602,1
	XI	176,7	137,7	11,2	85,5	13,47	574,0
	XII	155,2	121,2	10,2	85,5	11,55	543,7
	I	170,0	130,0	10,9	79,0	13,33	568,9
	II	148,3	115,2	10,6	77,0	13,04	513,1
	III	164,5	127,7	10,9	85,0	12,67	571,5
2013	IV	152,3	116,6	12,1	82,4	11,80	595,4
	V	143,3	111,8	11,2	84,4	10,87	588,7
	VI	154,8	122,6	11,1	84,9	12,32	560,4
	VII	146,1	111,4	10,9	88,5	12,30	576,9
	VIII	162,7	123,5	11,3	90,0	11,25	591,1
Zmiana w %							
<u>VIII 2013</u> <u>VII 2013</u>		11,4	10,9	3,7	1,7	-8,5	2,5
<u>VIII 2013</u> <u>VIII 2012</u>		1,9	-4,9	-2,6	2,3	-6,6	2,7
<u>VIII 2013</u> <u>XII 2012</u>		4,8	1,9	10,8	5,3	-2,6	8,7

^a firmy zatrudniające 50 i więcej pracowników, ^b firmy zatrudniające 10 więcej pracowników

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Eksport i import ziarna zbóż (tys. ton)

Okresy	Eksport					Import					
	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydz a	zboża razem ^b	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydz a	zboża razem ^b	
2011	I-XII	795,09	101,81	132,77	373,29	1530,57	835,14	47,07	230,45	476,84	1618,06
2012	I-XII	1060,55	312,36	320,87	1047,76	2896,30	735,14	69,95	197,03	495,40	1523,95
2012	VIII	143,24	63,59	70,37	52,02	363,67	38,16	5,95	8,95	22,52	78,61
	IX	222,26	91,51	77,86	55,68	478,65	37,42	1,69	3,87	6,13	50,98
	X	103,23	49,58	47,88	284,35	510,73	16,42	0,62	8,02	29,87	56,36
	XI	267,10	35,39	42,19	322,52	688,74	14,55	0,15	4,53	11,29	31,58
	XII	89,03	45,75	44,29	142,49	338,08	16,74	0,00	2,40	25,18	45,92
2013	I	71,74	38,31	14,80	116,09	258,04	31,52	0,10	7,91	13,69	54,94
	II	44,65	44,65	7,73	62,48	190,07	27,07	0,50	8,10	23,46	65,39
	III	108,63	41,06	38,23	62,52	262,67	32,92	0,80	13,24	15,66	64,78
	IV	21,69	41,49	12,52	57,33	152,62	52,17	0,18	9,24	16,61	80,14
	V	18,95	36,93	12,93	51,80	133,18	31,52	0,73	8,46	15,84	58,60
	VI	76,42	68,78	14,38	53,03	224,55	21,23	0,15	18,93	16,71	58,49
	VII	131,06	9,36	28,29	20,73	194,89	67,33	0,03	15,73	5,74	90,23
	VIII	190,92	81,71	135,10	28,98	480,89	58,82	1,03	2,70	2,77	68,31
Zmiana w %											
<u>VIII 2013</u> <u>VII 2013</u>		45,7	773,0	377,6	39,8	146,7	-12,6	3333,3	-82,8	-51,7	-24,3
<u>VIII 2013</u> <u>VIII 2012</u>		33,3	28,5	92,0	-44,3	32,2	54,1	-82,7	-69,8	-87,7	-13,1
<u>VIII 2013</u> <u>XII 2012</u>		114,4	78,6	205,0	-79,7	42,2	251,4	x	12,5	-89,0	48,8

^a razem z pszenicą durum, ^b razem z owsem, pszenżytem, gryką i prosem

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, od 2013r. dane wstępne.

Tab. 5. Eksport i import produktów pierwotnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysyki granulki	ziarno obrobione inaczej	ślód	mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysyki granulki	ziarno obrobione inaczej	Ślód
2011	I-XII	78,09	11,57	23,96	6,19	57,14	45,19	17,16	28,98	42,47	207,48
2012	I-XII	75,14	12,34	29,67	19,09	49,81	56,04	20,36	30,16	30,14	211,63
2012	VIII	7,46	1,03	2,53	2,01	4,81	3,97	0,99	2,15	2,15	19,16
	IX	6,64	1,01	3,06	1,46	5,03	3,70	1,09	2,27	2,50	14,36
	X	8,15	1,45	3,15	1,49	3,69	5,75	1,31	2,78	2,92	14,68
	XI	8,81	1,19	2,09	3,25	3,17	4,86	1,21	3,45	2,22	13,54
	XII	6,88	0,85	2,45	1,87	2,42	3,98	7,61	2,09	2,25	10,01
2013	I	7,62	1,34	3,74	2,20	1,86	4,62	1,34	2,27	2,44	15,93
	II	5,75	1,21	3,00	2,04	2,48	4,08	1,11	2,30	3,15	14,97
	III	6,42	1,10	4,04	1,81	3,46	3,95	1,65	3,08	3,35	15,77
	IV	7,08	1,09	5,04	0,81	1,93	4,07	0,96	1,79	2,60	9,11
	V	5,90	1,19	3,92	19,06	2,00	4,24	1,07	2,00	1,77	8,55
	VI	5,89	1,11	4,68	0,95	2,37	4,44	0,99	1,82	2,25	11,74
	VII	7,02	1,29	5,58	1,07	3,52	4,53	1,09	1,64	1,93	9,97
	VIII	7,30	1,21	5,69	1,43	2,07	4,01	0,93	1,55	2,24	10,09
Zmiana w %											
<u>VIII 2013</u> <u>VII 2013</u>		4,0	-6,2	2,0	33,6	-41,2	-11,5	-14,7	-5,5	16,1	1,2
<u>VIII 2013</u> <u>VIII 2012</u>		-2,1	17,5	124,9	-28,9	-57,0	1,0	-6,1	-27,9	4,2	-47,3
<u>VIII 2013</u> <u>XII 2012</u>		6,1	42,4	132,2	-23,5	-14,5	0,8	-87,8	-25,8	-0,4	0,8

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, od 2013r. dane wstępne.

Tab. 6. Eksport i import pasz i produktów wtórnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		ciasto makaron.	Wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	Pasze dla zwierząt domowych	ciasto makaron.	Wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	Pasze dla zwierząt domowych
2011	I-XII	27,9	90,9	262,2	133,4	176,1	63,6	24,1	106,0	377,7	139,4
2012	I-XII	31,5	82,7	287,5	128,3	191,0	66,2	20,3	120,1	384,3	152,7
	VIII	2,68	6,33	23,46	10,81	16,38	4,82	1,76	11,24	32,78	13,48
	IX	2,08	6,53	24,82	10,20	16,21	5,29	1,52	10,87	28,70	12,72
	X	2,91	7,64	27,06	11,75	17,34	5,99	1,86	11,94	32,28	15,04
	XI	2,87	7,05	26,02	11,12	16,30	5,86	1,52	10,96	30,40	14,75
	XII	2,01	6,41	21,72	9,21	15,88	5,15	1,59	9,90	25,87	12,47
2013	I	2,73	7,55	23,90	9,31	20,39	5,12	1,34	10,92	27,32	14,94
	II	2,20	7,44	22,68	10,77	17,46	4,77	1,73	10,48	27,13	13,73
	III	2,37	7,43	25,79	12,22	17,66	5,99	1,85	11,39	28,15	12,47
	IV	2,15	7,89	26,94	13,29	19,28	5,54	1,76	12,00	29,09	16,60
	V	2,03	6,45	24,46	12,10	12,08	6,24	1,61	11,13	34,01	12,15
	VI	1,86	6,89	28,30	11,32	16,77	5,56	1,90	10,61	30,16	11,64
	VII	2,15	7,37	26,58	13,46	21,15	6,75	1,68	11,06	35,05	13,35
	VIII	2,16	6,00	26,36	12,67	12,95	5,61	1,62	11,72	29,33	13,99
Zmiana w %											
<u>VIII 2013</u> <u>VII 2013</u>		0,5	-18,6	-0,8	-5,9	-38,8	-16,9	-3,6	6,0	-16,3	4,8
<u>VIII 2013</u> <u>VIII 2012</u>		-19,4	-5,2	12,4	17,2	-20,9	16,4	-8,0	4,3	-10,5	3,8
<u>VIII 2013</u> <u>XII 2012</u>		7,5	-6,4	21,4	37,6	-18,5	8,9	1,9	18,4	13,4	12,2

^a uzyskane przez spęcznianie lub prażenie ziarna zbóż

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, od 2013r. dane wstępne.

Tab. 7. Ceny producenta i ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (zł/kg)

Okresy		Mąka poznańska		Kasza jęczmienna		Chleb mieszany		Chleb razowy	
		cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna
2011	I-XII	1,36	2,29	1,76	4,10	3,58	4,42	4,80	5,59
2012	I-XII	1,32	2,37	1,88	4,36	3,75	4,50	4,87	5,79
2012	VIII	1,37	2,39	1,86	4,32	3,78	4,52	4,88	5,80
	IX	1,38	2,39	1,90	4,36	3,79	4,50	4,91	5,82
	X	1,36	2,37	1,88	4,40	3,79	4,50	4,92	5,82
	XI	1,40	2,41	1,90	4,46	3,81	4,50	4,93	5,84
	XII	1,48	2,38	1,89	4,46	3,81	4,50	4,96	5,85
	I	1,50	2,42	1,92	4,46	3,87	4,52	4,99	5,86
	II	1,47	2,45	1,99	4,46	3,89	4,52	4,99	5,86
	III	1,42	2,47	2,00	4,48	3,90	4,50	4,99	5,89
	IV	1,39	2,47	2,05	4,48	3,90	4,50	5,00	5,88
2013	V	1,37	2,50	2,13	4,50	3,89	4,50	5,00	5,87
	VI	1,35	2,50	2,09	4,44	3,89	4,48	5,00	5,84
	VII	1,29	2,54	2,10	4,44	3,89	4,48	5,01	5,84
	VIII	1,19	2,52	2,09	4,50	3,88	4,46	5,00	5,85
	IX	1,14	2,52	2,10	4,50	3,87	4,46	5,00	5,85
Zmiana w %									
	<u>IX 2013</u> <u>VIII 2013</u>	-4,2	0,0	0,5	0,0	-0,3	0,0	0,0	0,0
	<u>IX 2013</u> <u>IX 2012</u>	-17,4	5,4	10,5	3,2	2,1	-0,9	1,8	0,5
	<u>IX 2013</u> <u>XII 2012</u>	-23,0	5,9	11,1	0,9	1,6	-0,9	0,8	0,0

Źródło: Dane GUS.

Tab. 8. Ceny detaliczne mieszanek i koncentratów (zł/tonę)

Okresy		Mieszanka dla bydła dorosłego (B)	Mieszanka dla loch (L)	Mieszanka dla prosiąt	Mieszanka dla tuczników (T2)	Mieszanka dla kurcząt (DKA-Starter)	Mieszanka dla kur niosek	Koncentrat Provit dla tuczników
2011	I-XII	1493,9	1564,0	2161,0	1304,5	1755,8	1548,2	2265,5
2012	I-XII	1634,3	1724,9	2333,8	1435,5	1923,4	1671,1	2511,5
2012	VIII	1662,5	1765,0	2384,3	1482,0	1980,2	1716,4	2583,2
	IX	1700,5	1813,3	2414,2	1513,0	2005,8	1741,4	2673,4
	X	1722,8	1827,8	2421,7	1520,5	2012,2	1754,3	2712,4
	XI	1735,1	1828,0	2431,2	1515,5	2014,1	1755,8	2724,1
	XII	1742,1	1829,5	2443,9	1525,0	2013,3	1756,8	2737,9
2013	I	1747,2	1855,1	2446,6	1531,0	2021,7	1769,0	2743,2
	II	1719,4	1793,9	2422,1	1548,0	1976,7	1773,4	2744,6
	III	1733,4	1844,8	2448,0	1550,5	1989,4	1777,1	2742,6
	IV	1717,9	1857,1	2455,3	1564,5	1979,5	1773,3	2749,1
	V	1742,6	1855,7	2454,0	1558,1	1983,7	1769,3	2749,4
	VI	1747,6	1852,2	2472,2	1555,1	1986,4	1770,9	2752,8
	VII	1748,1	1850,4	2474,5	1550,4	1984,7	1769,9	2755,8
	VIII	1740,6	1833,1	2470,8	1525,9	2010,6	1751,7	2750,0
	IX	1735,3	1794,8	2458,0	1495,8	1974,9	1722,5	2743,9
Zmiana w %								
	<u>IX 2013</u> <u>VIII 2013</u>	-0,3	-2,1	-0,5	-2,0	-1,8	-1,7	-0,2
	<u>IX 2013</u> <u>IX 2012</u>	2,0	-1,0	1,8	-1,1	-1,5	-1,1	2,6
	<u>IX 2013</u> <u>XII 2012</u>	-0,4	-1,9	0,6	-1,9	-1,9	-2,0	0,2

Źródło: Dane GUS.

Tab. 9. Relacje cen pasz przemysłowych do cen zbóż i cen skupu żywca i mleka^a

Miesiące		Mieszanka T2 / ceny targ. Żyta	DKA – Starter / ceny targ. pszenicy	Provit / ceny targ. żyta	Ceny skupu mleka / mieszanka B	Ceny skupu trzody / Provit	Ceny skupu trzody / mieszanka T2	Ceny skupu drobiu / DKA – Starter
2012	VIII	1,902	2,089	3,315	0,679	2,203	3,839	2,252
	IX	1,900	2,091	3,358	0,677	2,211	3,906	2,219
	X	1,904	2,089	3,397	0,684	2,186	3,900	2,147
	XI	1,914	2,055	3,441	0,701	2,100	3,774	2,065
	XII	1,932	2,012	3,469	0,722	1,958	3,515	2,017
2013	I	1,933	1,959	3,463	0,707	1,870	3,351	1,969
	II	1,967	1,905	3,487	0,719	1,887	3,346	2,019
	III	1,981	1,927	3,504	0,700	1,954	3,457	2,141
	IV	1,973	1,883	3,467	0,709	1,928	3,388	2,086
	V	2,031	1,913	3,584	0,703	1,877	3,312	2,636
	VI	2,056	1,928	3,639	0,709	2,020	3,575	2,165
	VII	2,066	1,942	3,672	0,721	2,105	3,741	2,308
	VIII	2,359	2,241	4,251	0,739	2,172	3,911	2,283
	IX	2,244	2,232	4,116	0,795	2,172	3,984	2,293

^a relacje cen wyrażonych w zł/l dla mleka i zł/kg dla pozostałych towarów

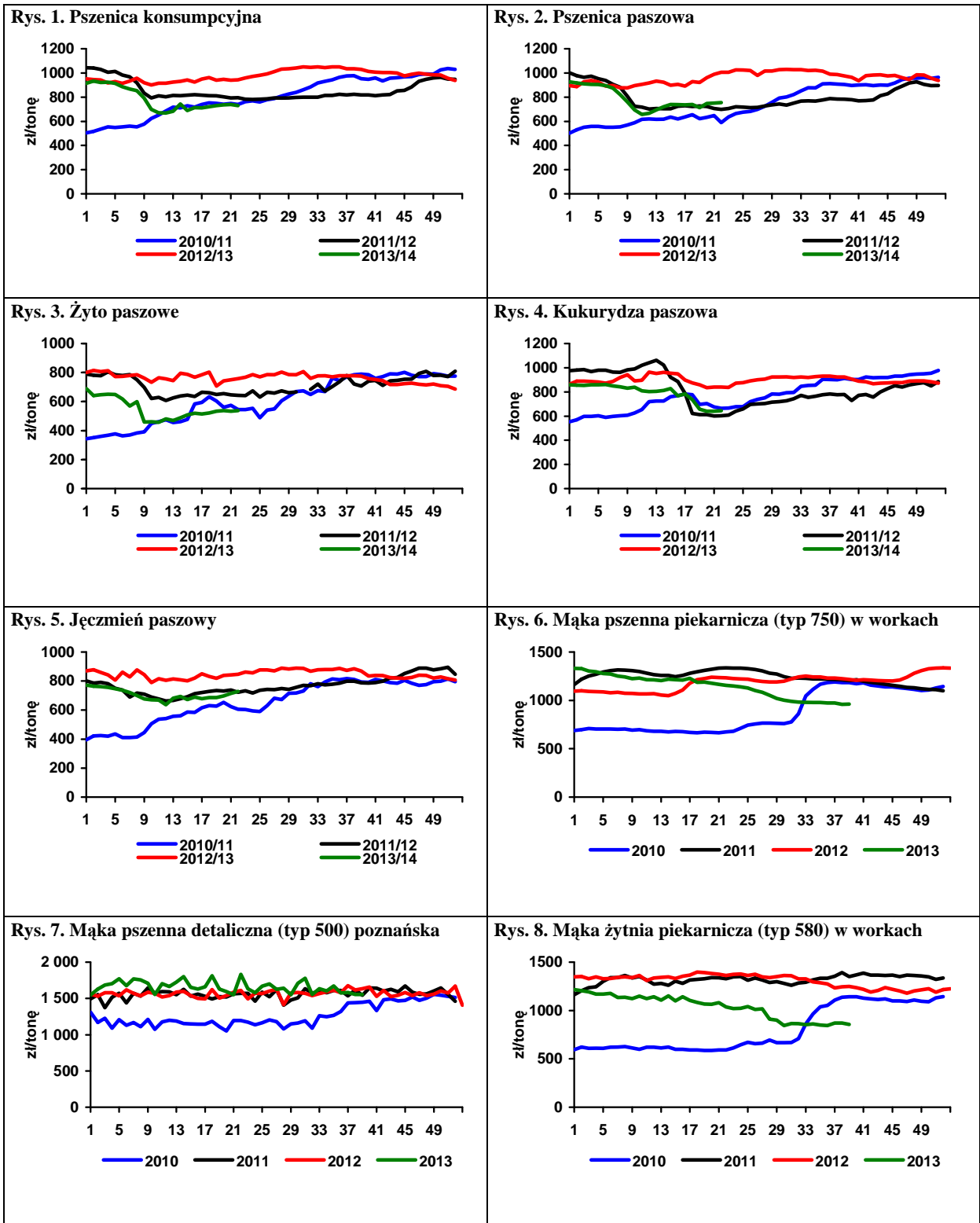
Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

Tab. 10. Ceny zbóż za granicą (EUR/tonę)

Miesiące		Pszenica konsumpcyjna			Jęczmień paszowy			Kukurydza paszowa		
		Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Niemcy	Czechy	Słowacja	Węgry	Czechy
2012	VIII	248	230	233	231	221	203	181	243	217
	IX	255	238	234	234	228	211	174	224	228
	X	256	237	237	231	225	206	218	227	217
	XI	269	278	234	234	232	236	217	227	259
	XII	273	256	238	237	238	203	222	229	227
2013	I	263	252	237	230	232	212	197	219	231
	II	255	254	232	219	218	213	220	216	243
	III	245	237	212	218	208	202	211	196	221
	IV	254	237	221	216	214	195	213	204	224
	V	240	232	208	199	206	189	205	204	200
	VI	220	230	200	175	186	188	182	193	196
	VII	185	221	150	171	160	156	180	162	204
	VIII	177	198	147	175	159	144	209	173	170
	XI	179	177	147	173	168	146	160	141	174
	X	184	177	151	179	171	148	141	133	170
Zmiana w %										
<u>X 2013</u> IX 2013		2,8	0,0	2,7	3,5	1,8	1,4	-11,9	-5,7	-2,3
<u>X 2013</u> X 2012		-28,1	-25,3	-36,3	-22,5	-24,0	-28,2	-35,3	-41,4	-21,7
<u>X 2013</u> XII 2012		-32,6	-30,9	-36,6	-24,5	-28,2	-27,1	-36,5	-41,9	-25,1

Źródło: Dane MRiRW.

Tygodniowe notowania cen wybranych zbóż i produktów zbożowych (zł/tonę)

Źródło: Biuletyn „Rynek zbóż” 2011-13; ZSRIR, MRiRW.

Piotr Szajner

W drugiej połowie września większość cukrowni rozpoczęła kampanię cukrowniczą 2013/2014, która dotychczas przebiegała w korzystnych warunkach pogodowych. Dobowe rozkłady temperatur i niewielkie opady atmosferyczne sprzyjały odkładaniu się cukru w korzeniach, co korzystnie wpływa na plon technologiczny cukru. Według GUS buraki cukrowe zostaną zebrane z powierzchni 194 tys. ha, a plony wyniosą ok. 529 dt/ha. Według informacji koncernów cukrowniczych powierzchnia uprawy jest mniejsza (185 tys. ha), a plony przewiduje się w wysokości 550-580 dt/ha. Zbiory buraków cukrowych mogą wynieść 10,2-10,7 mln ton i umożliwią produkcję 1550-1600 tys. ton cukru.

Na krajowym rynku cukru utrzymuje się spadkowa tendencja cen, a decyduje o tym duża podaż oraz niewielkie zmiany popytu. Dodatkowym czynnikiem był spadek cen na giełdach międzynarodowych. We wrześniu br. ceny zbytu cukru workowanego, który jest zużywany w przemyśle przetwórczym, spadły o 1% do 3,00 zł/kg. W tym samym czasie ceny cukru paczkowanego, który jest zużywany w gospodarstwach domowych wzrosły o 1% do 2,86 zł/kg. Ceny zbytu cukru dla odbiorców hurtowych od czerwca br. są o 3-5% wyższe od cen konfekcjonowanego cukru oferowanego gospodarstwom domowym. Głównym powodem tego jest duży popyt ze strony przemysłu spożywczego i rosnący eksport przetworzonych artykułów cukierniczych. Ponadto obecnie są realizowane dostawy do przemysłu spożywczego w ramach kontraktów podpisanych kilka miesięcy wcześniej, a wówczas ceny zbytu były znacznie wyższe. Od początku roku ceny zbytu cukru paczkowanego spadły o 14,1%, a workowanego o 8,3%. We wrześniu br. ceny detaliczne cukru spadły o 1,4% do 3,41 zł i były o 13% niższe niż na początku roku. Niskie ceny deta-

liczne wskazują, że spożycie nieprzetworzonego cukru w domowych utrzymuje się na niskim poziomie.

W okresie styczeń-sierpień 2013 r. eksport cukru wyniósł 327 tys. ton. Według wstępnych danych w sierpniu i wrześniu eksport wyniósł 92 tys. ton. Przedsiębiorstwa sektora cukrowniczego starają się zmniejszyć zapasy cukru z poprzedniego sezonu przed rozpoczęciem kampanii 2013/2014. Większość cukru sprzedano do krajów członkowskich UE (244 tys. ton), w tym przede wszystkim do Niemiec (80 tys. ton), na Słowację (40 tys. ton) oraz do Czech (26 tys. ton). W krajach członkowskich UE eksporterzy uzyskiwali średnie cen ok. 735 EUR/tonę. Spośród krajów trzecich największe ilości cukru sprzedano do Syrii (13 tys. ton) i Rosji (18 tys. ton). Ceny transakcyjne na rynkach krajów trzecich były niższe (ok. 408 EUR/tonę). Import cukru wyniósł 157 tys. ton. W sierpniu i wrześniu br. import zmniejszył się do zaledwie 6 tys. ton miesięcznie, bowiem koncerny cukrownicze zaprzestały rafinacji cukru surowego. W okresie ośmiu miesięcy br. cukier importowano z UE po średnich cenach 768 EUR/tonę, a z krajów trzecich po 564 EUR/tonę.

Według szacunków F.O Licht światowa produkcja cukru w sezonie 2013/2014 wyniesie 181,2 mln t w przeliczeniu na cukier surowy i będzie o 1% mniejsza niż w sezonie poprzednim. Na rynku światowym ceny cukru wykazują niewielkie zmiany. W październiku br. ceny cukru surowego wynosiły 375 USD/tonę, a cukru białego 485 USD/tonę i były nieznacznie wyższe niż przed miesiącem. Kontrakty terminowe na połowę 2014 r. wskazują, że ceny utrzymają się na niezmiennym poziomie, a pierwszych miesiącach 2015 r. przewidywany jest wzrost cen cukru białego do 510 USD/tonę, wobec przewidywanego zmniejszenia światowej produkcji.

T ab. 1. Ceny w handlu zagranicznym cukrem (EUR/tonę)

Miesiące		Eksport			Import		
		Ogółem	UE-27	kraje trzecie	ogółem	UE-27	kraje trzecie
2011	VIII	719,60	737,02	606,13	539,12	779,13	497,82
	IX	735,70	769,85	589,11	509,57	708,57	479,06
	X	674,54	777,54	535,75	670,54	668,99	698,71
	XI	663,06	794,50	538,38	722,44	748,36	673,11
	XII	737,19	773,03	669,49	697,50	698,56	696,09
2012	I	646,10	776,54	492,89	861,62	871,81	824,41
	II	617,51	772,48	497,14	777,93	823,08	713,27
	III	704,49	800,28	488,41	640,33	809,45	813,60
	IV	715,15	820,95	482,25	646,18	835,37	612,77
	V	661,80	828,09	475,14	736,79	879,74	708,48
	VI	649,73	793,88	448,22	776,22	865,11	754,23
	VII	619,54	783,12	466,39	595,69	817,16	582,49
	VIII	659,44	809,27	496,03	443,15	799,28	420,98
	IX	702,19	798,31	470,50	725,28	786,64	578,12
	X	692,06	788,17	457,59	709,18	757,02	624,32
	XI	620,54	776,91	452,09	693,55	711,13	651,18
	XII	589,95	748,31	453,45	695,49	744,75	649,18
2013	I	696,34	761,95	394,12	697,03	1068,26	683,28
	II	629,25	750,97	390,40	681,62	858,98	588,82
	III	608,95	736,46	408,81	661,61	824,68	576,02
	IV	661,32	742,16	421,84	644,49	736,06	634,00
	V	653,98	752,00	426,87	596,83	839,88	577,21
	VI	624,28	745,94	418,17	422,80	926,26	401,21
	VII	625,20	705,00	408,44	603,49	614,79	585,90
	VIII	651,86	709,66	397,32	649,50	726,01	512,96

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych MF i CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

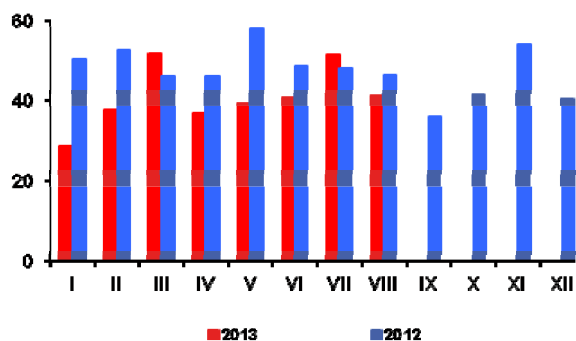
Tab. 2. Ceny cukru w Polsce (zł/kg)

Miesiące		Ceny zbytu		Cena referencyjna ^a	Cena detaliczna
		workowany	paczkowany		
2011	VIII	2,88	3,40	1,67	3,97
	IX	2,96	3,45	1,75	3,87
	X	3,24	3,50	1,76	3,90
	XI	3,34	3,56	1,79	3,94
	XII	3,30	3,46	1,80	3,95
2012	I	3,23	3,51	1,77	3,95
	II	3,21	3,55	1,69	3,96
	III	3,28	3,54	1,67	3,96
	IV	3,30	3,53	1,68	3,98
	V	3,29	3,53	1,73	3,97
	VI	3,23	3,53	1,74	3,97
	VII	3,22	3,51	1,69	3,97
	VIII	3,28	3,54	1,65	3,96
	IX	3,27	3,49	1,67	3,98
	X	3,25	3,44	1,66	3,97
	XI	3,25	3,42	1,66	3,96
	XII	3,23	3,38	1,66	3,93
2013	I	3,27	3,33	1,67	3,92
	II	3,25	3,32	1,69	3,86
	III	3,24	3,29	1,68	3,83
	IV	3,23	3,25	1,67	3,81
	V	3,16	3,17	1,73	3,78
	VI	3,09	2,29	1,73	3,72
	VII	3,04	2,93	1,73	3,57
	VIII	3,03	2,83	1,71	3,46
	IX	2,86	3,00	1,70	3,41

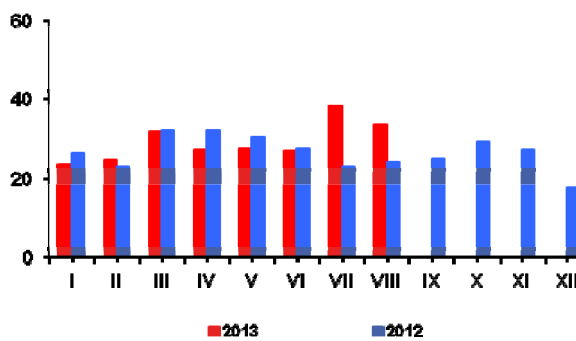
^a cenę referencyjną 404,4 EUR/tonę przeliczono na polską walutę wg miesięcznych kursów NBP, bez VAT

Źródło: Dane GUS.

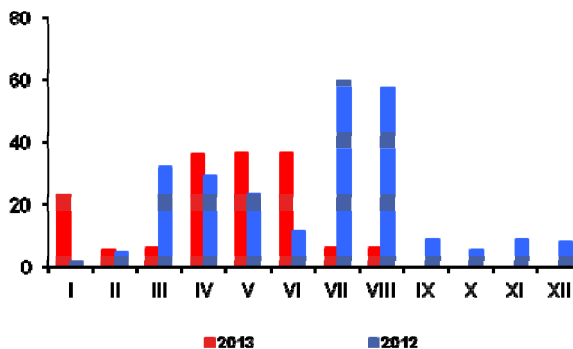
Rys. 1. Eksport ogółem (tys. ton)

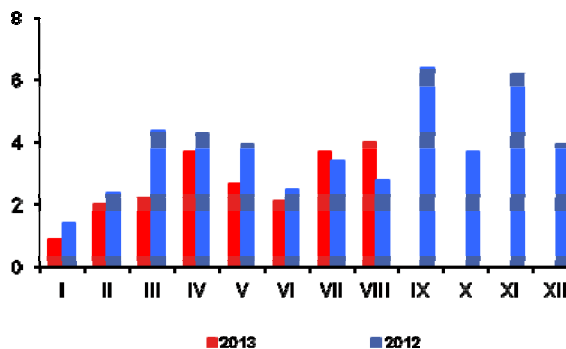
Rys. 2. Eksport do UE-27 (tys. ton)

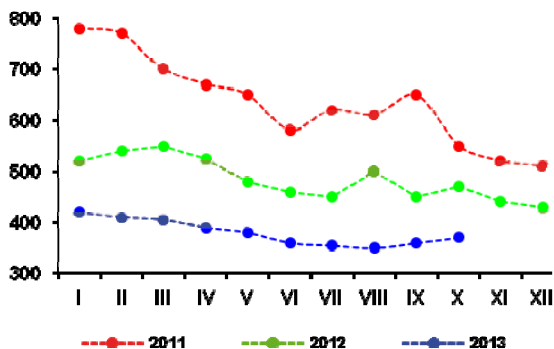
Rys. 3. Import ogółem (tys. ton)

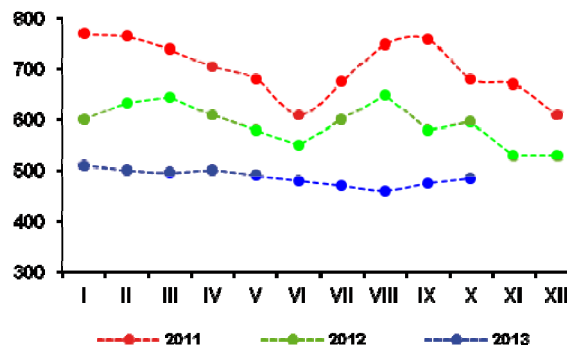
Rys. 4. Import z UE-27 (tys. ton)

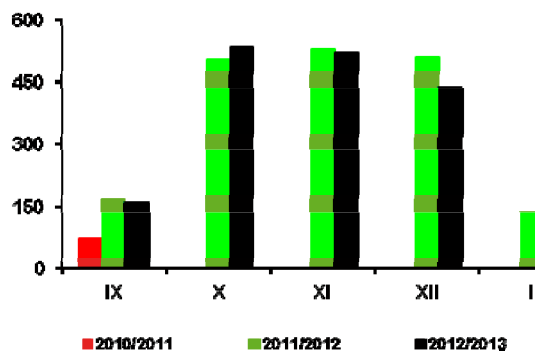
Rys. 5. Ceny cukru surowego na giełdzie w Nowym Jorku, Kontrakt Nr 11 (USD/tonę)

Rys. 6. Ceny cukru białego na giełdzie w Londynie, Kontrakt Nr 5 (USD/tonę)

Rys. 3. Produkcja cukru w okresie kampanii (tys. ton)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB, dane MRiRW, MF, F.O Licht's „International Sugar and Sweetener Report”, GUS.

Według oceny Oil World z połowy października światowe zbiory nasion i owoców 7 głównych roślin oleistych w sezonie 2013/14 wzrosną do 480,6 mln (o ok. 5%). Spodziewany jest wzrost zbiorów wszystkich roślin oleistych, z wyjątkiem bawełny i kopry. Najbardziej wzrośnie produkcja słonecznika (o ok. 11%). Zbiory rzepaku zwiększą się o ok. 6%, a zbiory soi, najważniejszej rośliny oleistej w skali świata o ok. 5%. Relacje popytowo/podażowe na światowym rynku oleistych będą mniej napięte i ceny nasion oleistych i produktów ich przerobu będą niższe niż w poprzednich dwóch sezonach.

Zbiory rzepaku w skali globalnej mogą wynieść 67,5 mln ton. Dużo wyższe zbiory rzepaku w UE-27, Kanadzie, na Ukrainie i w Rosji, zrekompensowały ich spadek w Chinach, Indiach i USA. W drugiej połowie sezonu przewiduje się też spadek zbiorów w Australii. Globalny bilans rzepaku w sezonie 2013/14 poprawi się, a całkowite zużycie będzie mniejsze od produkcji i zapasy na koniec sezonu znacząco wzrosną.

Zbiory rzepaku w UE-27 zwiększyły się w 2013 r. o 6,4% do 20,8 mln ton, w wyniku większego wzrostu areалу uprawy niż plonów. W grupie czterech kluczowych producentów znacząco wzrosły zbiory w Niemczech (o 19,3% do 5,8 mln ton) i w Polsce (o 36,8% do 2,6 mln ton), a zmalały we Francji (o 18,4% do 4,5 mln ton) i Wielkiej Brytanii (o 15,8% do 2,2 mln ton).

We wrześniu przeciętna cena rzepaku w portach europejskich (496 USD/tonę - cif Hamburg) była o 14 USD/tonę (o 2,9%) wyższa niż przed miesiącem, ale o 154 EUR (o 23,6%) niższa niż przed rokiem. Olej rzepakowy kosztował 994 USD/tonę (fob ex-mill Holandia) i był o 3 USD/tonę (o 0,3%) tańszy niż przed miesiącem i o 277 USD/tonę (o 21,8%) tańszy niż przed rokiem. Cena śrutu rzepakowego wyniosła 290 USD/tonę (fob ex-mill Hamburg) i była o 14 USD/tonę (o 5,1 %) wyższa niż przed miesiącem, ale o 85 USD/tonę (o 21,3%) niższa niż przed rokiem. W pierwszych trzech tygodniach października ceny rzepaku i produktów jego przerobu na rynku europejskim lekko wzrastały, w ślad za wzrostem cen soi na rynku amerykańskim.

Rzepak na rynku krajowym znacząco potaniał. Od lipca do września br. skupiono 1547 tys. ton rzepaku (ok. 61% zbiorów), tj. o 45% więcej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Średnia cena skupu wyniosła 1409 zł/t i było o 28% niższa niż przed rokiem. Mimo dużego spadku, relacja cen rzepak: pszenica była zbliżona do wysokiej notowanej przed rokiem i wyniosła 2,16, wobec 2,17 przed rokiem i 2,46 przed dwoma latami.

Krajowy przerób rzepaku w pierwszych ośmiu miesiącach br. był większy niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Duże i średnie zakłady przemysłu tłuszczowego (zatrudniające 50 i więcej osób stałej

Ewa Rosiak

Magdalena Bodyt

załogi) wyprodukowały 556,1 tys. ton surowego oleju rzepakowego, tj. o 41,2% więcej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Bardzo wysoka była produkcja surowego oleju rzepakowego w sierpniu, wyniosła 108,4 tys. ton i była dwukrotnie większa niż przed miesiącem i o 60,2% większa niż przed rokiem. Produkcja oleju rzepakowego rafinowanego w okresie od stycznia do sierpnia br. wyniosła 391,8 tys. ton i była o 12,8% większa niż przed rokiem, a produkcja margaryn zwiększyła się o 4,6% do 270,0 tys. ton.

Import surowców i produktów oleistych w pierwszych ośmiu miesiącach br. był mniejszy niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Mniejszy był też eksport śrutu rzepakowego i margaryn. Wzrósł natomiast wywóz rzepaku i oleju rzepakowego. Od stycznia do sierpnia 2013 r. wywieziono: 410,8 tys. ton rzepaku (2,6 razy więcej niż w tym samym okresie 2012 r.), 183,4 tys. ton oleju rzepakowego (2,8 razy więcej), 290,5 tys. ton śrutu rzepakowego (o 8,4% mniej) i 79,2 tys. ton margaryny (o 7,5% mniej). Przywieziono: 1892,7 tys. ton śrutu oleistych (o 18,2% mniej niż w pierwszych ośmiu miesiącach 2012 r.), 336,1 tys. ton olejów roślinnych (o 5,4% mniej), 260,2 tys. ton nasion oleistych (o 41,3% mniej), w tym 159,4 tys. ton rzepaku (o 54,6% mniej) oraz 61,1 tys. ton margaryn (o 17,8% mniej).

Ceny detaliczne tłuszczów roślinnych od początku roku rosły, ale znacznie wolniej niż w dwóch ostatnich latach. Szybciej drożeją margaryny niż oleje roślinne. We wrześniu za margaryny płacono o 1,1% więcej niż w grudniu, a za oleje roślinne o 0,4%. W tym czasie ceny masła wzrosły o 7,4%, a ceny „pozostałych tłuszczów zwierzęcych” (słoniny, smalcu) zmalały o 1,3%. Średni poziom cen tłuszczów roślinnych w pierwszych ośmiu miesiącach br. był o 1,1% wyższy niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Tłuszcze roślinne podrożały o 1,0 pkt. proc. mniej niż cała żywność łącznie z napojami bezalkoholowymi, w tym o 1,1 pkt. proc. mniej niż tłuszcze zwierzęce.

Tab. 1. Krajowy bilans olejów roślinnych (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import olejów ogółem	Eksport olejów ogółem	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2011 I-XII	695 512	515 142	182 015	1028639	26,70	26,2	67,6
2012 I-XII	831 800	538 233	208 585	1161448	30,14	25,1	71,6
2012 VIII	67 695	49 521	12 542	104 674	2,72	18,5	64,7
IX	70 407	42 984	31 647	81 744	2,12	44,9	86,1
X	73 961	49 457	42 478	80 940	2,10	57,4	91,4
XI	67 663	48 418	34 652	81 429	2,11	51,2	83,1
XII	69 431	41 981	18 358	93 054	2,41	26,4	74,6
2013 I	73 438	44 115	17 510	100 043	2,60	23,8	73,4
II	65 496	35 255	15 972	84 779	2,20	24,4	77,3
III	75 774	42 771	22 138	96 407	2,50	29,2	78,6
IV	66 550	45 461	22 485	89 526	2,32	33,8	74,3
V	47 197	42 714	23 760	66 151	1,72	50,3	71,3
VI	65 470	38 768	29 760	74 478	1,93	45,5	87,9
VII	53 703	46 622	33 184	67 141	1,74	61,8	80,0
VIII	108 423	40 408	35 195	113 636	2,95	32,5	95,4
Zmiany w %							
<u>VIII 2013</u> <u>VII 2012</u>	101,9	-13,3	6,1	69,2	69,5	x	x
<u>VIII 2013</u> <u>VIII 2012</u>	60,2	-18,4	180,6	8,6	8,5	x	x
<u>VIII 2013</u> <u>XII 2012</u>	56,2	-3,7	91,7	22,1	22,4	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 2. Krajowy bilans oleju rzepakowego (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2011 I-XII	695 512	85 490	164 628	616 374	16,00	23,7	112,8
2012 I-XII	831 800	102 196	180 949	753 047	19,54	21,8	110,5
2012 VIII	67 695	8 955	11 380	65 270	1,69	16,8	103,7
IX	70 407	10 504	23 958	56 953	1,48	34,0	123,6
X	73 961	10 036	41 230	42 767	1,11	55,7	172,9
XI	67 663	9 115	32 769	44 009	1,14	48,4	153,7
XII	69 431	7 215	17 223	59 423	1,54	24,8	116,8
2013 I	73 438	8 076	14 868	66 646	1,73	20,2	110,2
II	65 496	8 049	13 815	59 730	1,55	21,1	109,7
III	75 774	7 203	20 968	62 009	1,61	27,7	122,2
IV	66 550	6 985	21 130	52 405	1,36	31,8	127,0
V	47 197	6 568	22 578	31 187	0,81	47,8	151,3
VI	65 470	5 489	28 390	42 569	1,10	43,4	153,8
VII	53 703	5 194	32 199	26 698	0,69	60,0	201,1
VIII	108 423	4 795	29 412	83 806	2,17	27,1	129,4
Zmiany w %							
<u>VIII 2013</u> <u>VII 2012</u>	101,9	-7,7	-8,7	213,9	214,5	x	x
<u>VIII 2013</u> <u>VIII 2012</u>	60,2	-46,5	158,5	28,4	28,4	x	x
<u>VIII 2013</u> <u>XII 2012</u>	56,2	-33,5	70,8	41,0	40,9	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 3. Krajowy bilans śrut oleistych (tony)

Okres	Produkcja śruty rzepakowej ^a	Import śrut ogółem	Eksport śrut ogółem	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2011 I-XII	1 043 268	2 950 882	505 004	3 489 146	48,4	29,9
2012 I-XII	1 247 700	3 566 372	667 354	4 146 718	53,5	30,1
2012 VIII	101 543	250 956	71 582	280 917	70,5	36,1
IX	105 611	243 915	59 153	290 373	56,0	36,4
X	110 942	352 622	89 782	373 782	80,9	29,7
XI	101 495	353 160	55 076	399 579	54,3	25,4
XII	104 147	301 718	82 781	323 084	79,5	32,2
2013 I	110 157	202 138	43 825	268 470	39,8	41,0
II	98 244	294 043	50 276	342 011	51,2	28,7
III	113 661	219 806	70 034	263 433	61,6	43,1
IV	99 825	271 915	54 534	317 206	54,6	31,5
V	70 796	180 602	21 595	229 803	30,5	30,8
VI	98 205	264 903	33 168	329 940	33,8	29,8
VII	80 555	292 897	31 497	341 955	39,1	23,6
VIII	162 635	166 442	61 067	268 010	37,5	60,7
Zmiany w %						
<u>VIII 2013</u> <u>VII 2012</u>	101,9	-43,2	93,9	-21,6	x	x
<u>VIII 2013</u> <u>VIII 2012</u>	60,2	-33,7	-14,7	-4,6	x	x
<u>VIII 2013</u> <u>XII 2012</u>	56,2	-44,8	-26,2	-17,0	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 4. Krajowy bilans śruty rzepakowej (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2011 I-XII	1 043 268	15 309	440 599	617 978	42,2	168,8
2012 I-XII	1 247 700	23 801	573 713	697 788	46,0	178,8
2012 VIII	101 543	1 498	56 859	46 182	56,0	219,9
IX	105 611	1 653	51 496	55 768	48,8	189,4
X	110 942	4 064	81 418	33 588	73,4	330,3
XI	101 495	1 707	48 034	55 168	47,3	184,0
XII	104 147	2 995	75 624	31 518	72,6	330,4
2013 I	110 157	3 570	35 371	78 356	32,1	140,6
II	98 244	2 966	42 735	58 475	43,5	168,0
III	113 661	1 719	55 475	59 905	48,8	189,7
IV	99 825	2 174	40 236	61 763	40,3	161,6
V	70 796	2 885	8 043	65 638	11,4	107,9
VI	98 205	25 536	24 481	99 260	24,9	98,9
VII	80 555	3 385	26 694	57 246	33,1	140,7
VIII	162 635	3 294	57 474	108 455	35,3	150,0
Zmiany w %						
<u>VIII 2013</u> <u>VII 2012</u>	101,9	-2,7	115,3	89,5	x	x
<u>VIII 2013</u> <u>VIII 2012</u>	60,2	119,9	1,1	134,8	x	x
<u>VIII 2013</u> <u>XII 2012</u>	56,2	10,0	-24,0	244,1	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 5. Krajowy bilans margaryny (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystar- czalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2011 I-XII	397 287	78 471	128 506	347 252	9,01	32,3	114,4
2012 I-XII	442 290	115 633	134 502	423 421	10,99	30,4	104,5
2012 VIII	35 402	9 596	10 836	34 801	0,90	30,6	101,7
IX	32 292	10 235	10 421	34 278	0,89	32,3	94,2
X	41 504	12 407	14 312	27 192	0,71	34,5	152,6
XI	40 236	11 367	14 672	25 584	0,66	36,5	157,3
XII	28 713	7 345	9 436	19 261	0,50	32,9	149,1
2013 I	32 114	7 025	9 983	29 156	0,76	31,1	110,1
II	35 370	7 675	10 507	32 538	0,84	29,7	108,7
III	36 367	8 974	9 730	35 611	0,92	26,8	102,1
IV	33 002	7 695	9 659	31 038	0,81	29,3	106,3
V	31 936	6 788	9 526	29 198	0,76	29,8	109,4
VI	35 856	7 093	11 065	31 884	0,83	30,9	112,5
VII	29 676	7 112	8 681	28 107	0,73	29,3	105,6
VIII	35 649	8 718	10 055	34 312	0,89	28,2	103,9
Zmiany w %							
<u>VIII 2013</u> VII 2012	20,1	22,6	15,8	22,1	22,9	x	x
<u>VIII 2013</u> VIII 2012	0,7	-9,1	-7,2	0,4	0,0	x	x
<u>VIII 2013</u> XII 2012	24,2	18,7	6,6	28,9	29,0	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 6. Ceny skupu (zł/tonę)

Okres	Rzepak ^a	Pszenvica	Relacja cen
2010 I-XII	1277,6	599,3	2,13
2011 I-XII	1839,1	821,1	2,24
IX	1990,2	915,0	2,18
X	2003,0	925,1	2,17
XI	1982,0	970,7	2,04
XII	2007,0	1016,8	1,97
2013 I	2006,0	1025,0	1,96
II	1982,0	1021,3	1,94
III	1986,0	979,4	2,03
IV	1980,0	972,5	2,04
V	1979,0	955,0	2,07
VI	1991,0	896,7	2,22
VII	1388,2	806,2	1,72
VIII	1400,9	648,6	2,16
IX	1551,4	704,7	2,20
Zmiany w %			
<u>IX 2013</u> VIII 2013	10,7	8,6	x
<u>IX 2013</u> IX 2012	-22,0	-23,0	x
<u>IX 2013</u> XII 2012	-22,7	-30,7	x

^a ceny roczne oraz za VII, VIII i IX – dane GUS, pozostałe miesięczne – dane MRiRW

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

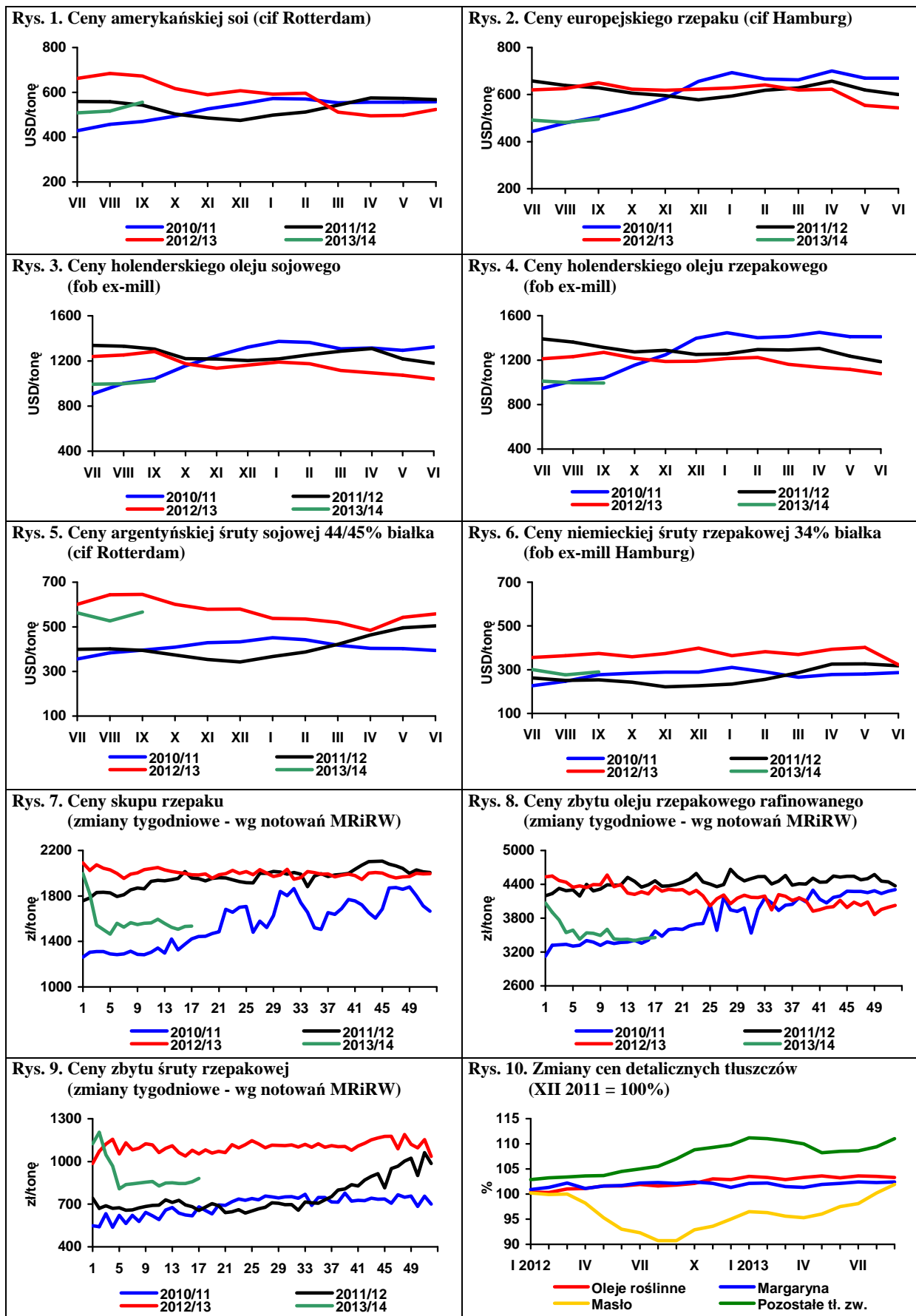
Tab. 7. Ceny tłuszczów roślinnych i zwierzęcych (zł/litr/kg)

Okres	Ceny zbytu				Ceny detaliczne			
	olej rzepakowy za 1 l	masmix za 1 kg	masło w op. 200 g ^a	smalec w op. 250 g	olej rzepakowy za 1 l	masmix w op. 400 g	masło w op. 200 g ^b	smalec w op. 250 g
2011 I-XII	5,29	7,06	16,91	5,18	6,70	13,75	22,40	6,08
2012 I-XII	5,50	7,27	15,95	6,50	6,98	14,15	21,55	7,96
2012 IX	5,46	7,20	15,39	6,56	7,04	14,13	20,40	7,96
X	5,50	7,20	15,70	6,60	7,05	14,15	21,05	8,08
XI	5,48	7,26	16,01	6,63	7,01	14,10	21,05	8,12
XII	5,40	7,29	16,49	6,57	6,98	14,20	21,45	8,16
2013 I	5,16	7,19	16,14	6,51	7,01	14,18	21,80	8,12
II	5,39	7,13	15,83	6,47	6,95	14,05	21,75	7,96
III	5,25	7,06	15,85	6,44	6,90	14,05	21,55	7,96
IV	5,13	7,14	16,02	6,4	6,90	14,00	21,55	7,92
V	5,36	7,20	16,55	6,35	6,90	14,05	21,70	7,84
VI	5,35	7,10	16,91	6,30	6,86	14,03	22,05	7,84
VII	5,25	7,21	17,57	6,25	6,92	14,08	22,25	7,80
VIII	5,23	7,24	17,93	6,28	6,91	14,10	22,70	7,80
IX	5,17	7,27	18,3	6,29	6,91	13,93	23,10	7,88
Zmiany w %								
<u>IX 2013</u> VIII 2013	-1,1	0,4	2,1	0,2	0,0	-1,2	1,8	1,0
<u>IX 2013</u> IX 2012	-5,3	1,0	18,9	-4,1	-1,8	-1,4	13,2	-1,0
<u>IX 2013</u> XII 2012	-4,3	-0,3	11,0	-4,3	-1,0	-1,9	7,7	-3,4

^a do XII 2011 r. masło świeże i chłodnicze o zawartości tłuszczu nie przekraczającej 85% masy, od I 2012 r. masło świeże o zawartości tłuszczu nie przekraczającej 85% masy

^b masło świeże o zawartości tłuszczu 82,0-82,5% masy

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych Oil World, GUS i MRiRW.

Ceny ziemniaków na europejskich rynkach są bardzo wysokie, przy dużym zróżnicowaniu w poszczególnych krajach. W Niemczech, po ok. 13% spadku produkcji (do 9,24 mln ton), ceny ziemniaków do gotowania w końcu października wzrosły do ponad 250 EUR/t. Ceny ziemniaków do przetwórstwa spożywczego są niższe i mieszczą się w granicach 140-160 EUR/t.

Według najnowszych szacunków World Potato Markets zbiory ziemniaków w Holandii obniżyły się o 4,5% (do 6,46 mln ton), podczas gdy wcześniejsze oceny wskazywały na ich niewielki wzrost. Przewiduje się, że średni poziom cen ziemniaków jadalnych na rynku holenderskim w bieżącym sezonie wyniesie ok. 190 EUR/t, wobec 260 EUR/t w sezonie poprzednim i zaledwie 47 EUR/t dwa sezony wstecz.

W Belgii produkcja ziemniaków w bieżącym roku jest aż o 24% wyższa niż w roku ubiegłym i wynosi 3,48 mln ton. Ceny ziemniaków do przetwórstwa obniżyły się w porównaniu z rokiem poprzednim o ok. 30%, do ok. 160 EUR/t, ale nadal są o kilkadziesiąt procent wyższe od średniej z ostatnich pięciu lat.

W wielkiej Brytanii, po blisko 30% spadku w 2012 r., zbiory ziemniaków wzrosły o ok. 17% (do 6,09 mln ton), a ceny obniżyły się do ok. 170 EUR/t i są o połowę niższe niż w ubiegłym roku.

W Rumunii, która w minionym sezonie była głównym kierunkiem eksportu polskich ziemniaków, zbiory wzrosły w porównaniu z rokiem ubiegłym o 29% i do 3,17 mln ton.

Jednak największy, co najmniej 30%, spadek zbiorów ziemniaków w 2013 r. prawdopodobnie miał miejsce w Polsce, na co wskazują wstępne szacunki GUS. Konsekwencją tego spadku są bardzo wysokie ceny na polskim rynku. W lipcu średni poziom cen targowiskowych notowanych przez GUS wyniósł 93,9 zł/dt i był o 57% wyższy niż przed rokiem. W sierpniu i we wrześniu zwykle następuje sezonowy spadek cen, natomiast w bieżącym roku w tym okresie ceny wzrosły w porównaniu z lipcem o ok. 26%, do 118,5 zł/dt. W odniesieniu do 2012 r. stanowiło to 2-krotny wzrost. W następnych miesiącach ceny targowiskowe będą systematycznie rosły i w końcu roku mogą przekroczyć 130 zł/dt,

wobec niespełna 70 zł/dt w analogicznym okresie 2012 r. W okresie zimy i wczesną wiosną może mieć miejsce dalszy sezonowy wzrost cen, ale jego dynamika wyraźnie wyhamuje. Przy tak wysokich cenach krajowych może wystąpić wyraźny spadek popytu, ponadto dojdzie do importu tańszych ziemniaków z innych krajów UE.

W lipcu i sierpniu przeciętne ceny ziemniaków wczesnych z produkcji krajowej w obrocie hurtowym przekraczały 100 zł/dt i były blisko 3-krotnie wyższe niż przed rokiem. We wrześniu i w październiku, wraz ze wzrostem podaży, obniżyły się one do 94-98 zł/dt. Z dużym prawdopodobieństwem można przewidywać, że średnie ceny ziemniaków w obrocie hurtowym ponownie przekroczą 100 zł/dt, a w okresie zimy i wiosną mogą wynieść 120-135 zł/dt.

W pierwszych miesiącach bieżącego sezonu znacząco wyższe były również ceny skupu ziemniaków. W lipcu, gdy w skupie pojawiły się ziemniaki wczesne, ich ceny były o 40% wyższe, w sierpniu ta różnica wzrosła do 52%, a we wrześniu, gdy w skupie dominują ziemniaki z głównego zbioru różnica zmalała 36% w porównaniu z rokiem poprzednim. W październiku i w listopadzie, kiedy skupuje się głównie ziemniaki skrobiowe, ceny te będą od kilku do kilkunastu procent wyższe niż przed rokiem. Zakłady skrobiowe w umowach kontraktacyjnych oferowały ceny o 10-15% wyższe niż w roku 2012.

W pierwszych miesiącach sezonu 2013/14 ceny detaliczne ziemniaków były 2-krotnie wyższe niż przed rokiem. We wrześniu osiągnęły 1,45 zł/kg, wobec 0,72 zł/kg w analogicznym okresie 2012 r. i 0,83 zł/kg dwa lata wstecz. W dalszej części sezonu, a zwłaszcza w drugiej jego połowie, spodziewany jest ich dalszy wzrost, nawet do 2 zł/kg, tj. do poziomu z I połowy 2011 r.

**Wiesław
Dzwonkowski**

Tab. 1. Skup ziemniaków i produkcja skrobi ziemniaczanej (tony)

Wyszczególnienie	Skup ziemniaków				Produkcja skrobi ziemniaczanej			
	2010	2011	2012	2013	2010	2011	2012	2013
I	.	.	.	31 700	-	-	-	777
II	.	.	.	59 000	-	-	-	-
III	.	.	.	52 200	-	-	-	-
IV	79 400	36 000	45 700	77 400	-	-	-	-
V	41 000	36 900	48 500	68 000	-	-	-	-
VI	35 600	12 700	41 700	42 800	-	-	-	-
VII	29 100	26 500	37 700	43 500	-	-	-	-
VIII	45 500	61 800	88 700	78 100	117	910	3 520	1 463
IX	149 000	289 100	282 800	225 100	12 923	35 524	36 492	
X	297 900	302 700	324 000		32 774	42 123	47 238	
XI	166 200	183 100	207 700		15 603	28 881	32 663	
XII	70 400	69 200	72 400		16	5 506	7 513	
RAZEM	609 100 ^a	932 400 ^a	1 013 300 ^a	677 800	61 433	112 944	127 426	2240

^a okres VII-XII

Źródło: Dane GUS

Tab. 2. Eksport ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	Susze
2007 I-XII	1 522	1 651	20 097	25 523	151	46 386	11 390	90 153	14 190	5 429
2008 I-XII	2 733	2 631	32 484	34 764	520	52 220	6 447	99 533	14 272	6 325
2009 I-XII	2 673	2 078	35 609	47 156	151	46 568	3 991	108 414	18 167	7 706
2010 I-XII	1 637	1 803	39 794	54 626	134	44 623	10 058	118 614	20 716	7 388
2011 I-XII	2 914	1 703	69 426	34 546	14 325	46 229	10 374	131 809	22 333	9 297
2012 I-XII	2 023	2 457	46 076	72 333	9 917	41 193	14 989	153 610	30 732	17 989
2012 I	13	385	587	4 495	1 841	3 351	843	10 632	2 283	1 552
II	13	371	741	5 018	1 060	3 168	912	9 877	3 509	2 265
III	174	700	5 576	5 039	1 220	4 151	1 318	11 600	2 772	1 506
IV	51	994	3 290	3 808	1 332	3 413	1 253	10 725	3 097	1 230
V	138	1	665	4 233	1 028	3 393	1 306	13 265	2 263	1 519
VI	365	1	1 263	3 978	942	3 647	1 248	13 363	2 507	1 783
VII	143	1	1 193	3 236	326	3 598	1 469	14 551	2 837	1 212
VIII	183	0	3 870	7 346	373	3 867	1 314	16 834	2 807	1 009
IX	412	1	8 322	7 542	331	3 660	1 422	15 048	2 501	1 257
X	122	1	10 463	9 816	504	3 745	1 506	13 744	2 225	1 424
XI	309	1	6 502	12 016	559	2 919	1 327	11 879	1 936	1 706
XII	100	0	3 603	5 806	400	2 281	1 071	12 090	1 992	1 527
2013 I	106	359	3 816	3 013	1 289	3 010	982	11 932	106	359
II	127	704	4 470	3 794	1 546	2 836	1 089	10 476	127	704
III	277	855	5 054	3 820	1 588	4 098	1 033	12 953	277	855
IV	306	332	7 266	4 452	1 639	5 713	1 740	15 029	306	332
V	277	363	3 367	3 538	1 624	3 635	1 716	13 955	277	363
VI	402	-	3 699	4 423	2 717	3 456	1 484	14 995	402	-
VII	132	-	409	6 369	1 410	3 062	2 055	18 497	132	-
VIII	43	-	563	5 168	1 594	3 493	1 483	18 143	43	-

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 3. Import ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	Susze
2007 I-XII	79 048	32 086	66 176	9 295	50 721	152 471	86 443	50 624	5 065	2 987
2008 I-XII	51 815	14 610	19 541	11 184	34 691	95 504	68 731	40 163	4 342	1 853
2009 I-XII	42 996	15 660	80 878	10 347	61 991	147 459	75 593	42 315	3 556	1 996
2010 I-XII	48 353	29 761	157 323	9 828	81 482	180 352	63 478	41 595	5 714	875
2011 I-XII	49 240	20 173	174 105	11 235	97 528	242 516	77 888	52 352	8 596	3 103
2012 I-XII	35 670	14 719	76 107	11 466	72 918	257 295	90 269	35 304	8 829	2 661
2012 I	130	163	789	942	6 852	21 249	6 725	2 815	259	213
II	569	343	3 860	1 101	4 933	19 141	7 304	3 037	226	221
III	2 323	6 368	8 069	1 055	5 462	27 497	8 305	3 060	958	382
IV	4 682	6 094	9 529	1 203	6 659	21 627	7 437	3 299	859	158
V	21 399	1 023	27 201	1 414	6 505	24 879	7 354	3 602	763	258
VI	5 797	313	16 128	987	6 189	23 007	7 896	3 408	791	173
VII	58	0	4 770	1 711	5 285	18 634	6 699	2 526	667	161
VIII	3	0	2 036	386	5 773	22 154	7 738	2 983	897	279
IX	4	0	51	898	6 175	16 948	7 353	2 519	836	227
X	42	28	144	545	6 396	20 259	7 956	3 061	724	181
XI	82	183	1 488	702	6 789	24 025	8 302	2 645	948	179
XII	581	202	2 041	523	5 899	17 875	7 201	2 350	902	229
2013 I	83	212	2 198	891	7 782	20 148	7 042	2 562	632	125
II	471	213	2 641	934	7 716	22 195	7 453	2 766	764	433
III	1 566	3 029	2 803	983	9 612	20 903	7 654	3 475	865	432
IV	4 145	10 919	4 427	1 224	9 613	18 603	7 739	3 292	861	208
V	16 229	2 422	10 410	505	7 990	19 253	7 163	3 929	899	225
VI	6 778	15	9 436	632	9 668	19 621	7 380	3 857	537	194
VII	6	0	3 438	702	7 591	19 607	7 426	3 034	613	286
VIII	3	0	501	567	8 072	19 008	6 429	3 300	562	179

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 4. Ceny oraz relacje cen ziemniaków i ich przetworów

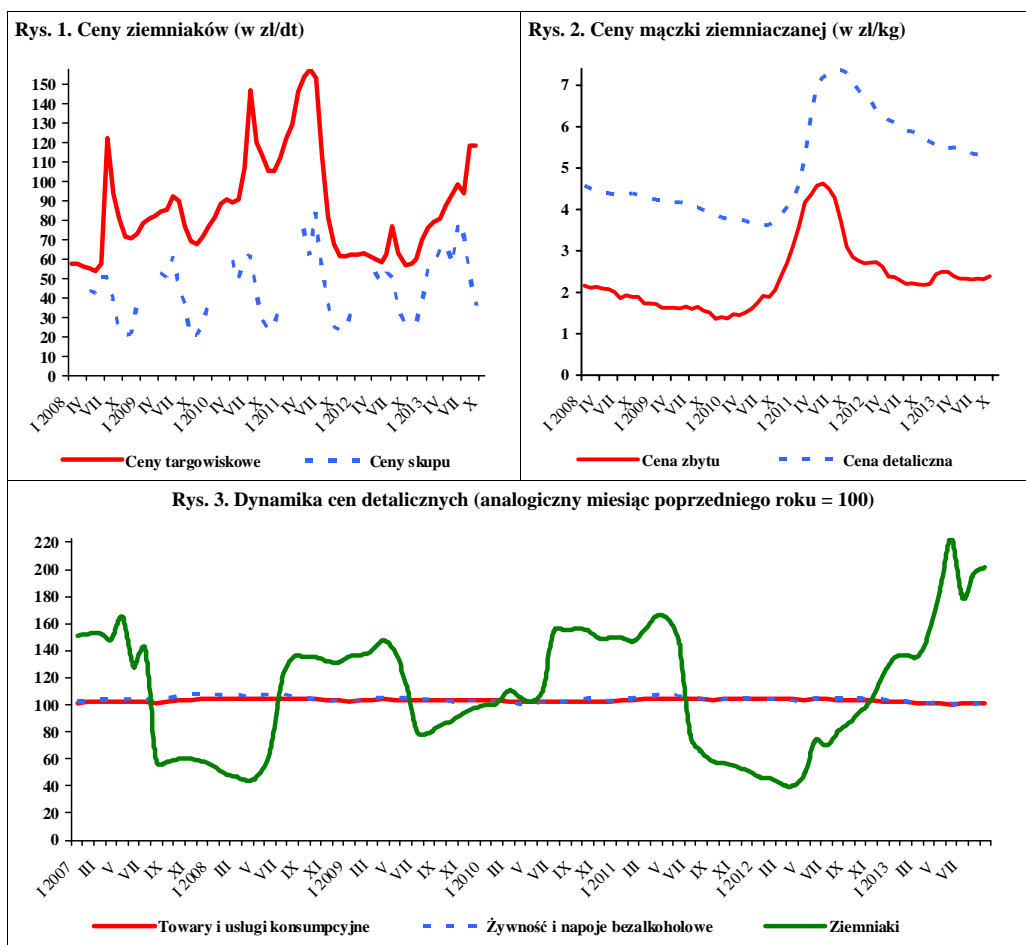
Wyszczególnienie	Rodzaj	VIII	VI	VII	VIII	Wskaźnik zmian cen	
	Ceny	2012	2013	2013	2013	roczny	miesięcz.
	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
Ziemniaki	skupu	26,9	70,5	50,2	36,0	133,8	71,7
	targowiskowa	57,3	93,9	118,4	118,5	206,8	100,1
	detaliczna (zł/kg)	0,72	1,72	1,48	1,45	201,4	98,0
	importowa	325,3	129,5	161,9	.	174,1	125,0
	eksportowa	26,0	103,3	93,7	.	346,0	90,7
Relacje cen	skup / targowisko	0,47	0,75	0,42	0,30	64,7	71,7
	targowisko / detal	0,80	0,55	0,80	0,82	102,7	102,2
	skup / detal	0,37	0,41	0,34	0,25	66,5	73,2
Skrobia ziemniaczana	zbytu (zł/kg)	2,19	2,33	2,32	2,35	107,3	101,3
	detaliczna (zł/kg)	5,80	5,33	5,27	5,21	89,8	98,9
Frytki	detaliczna (zł/kg)	9,22	9,04	8,98	8,90	96,5	99,1
Chipsy	detaliczna (zł/kg)	35,30	35,50	35,20	35,60	100,8	101,1
Kopytka	detaliczna (zł/kg)	9,64	9,80	9,86	9,94	103,1	100,8

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Ceny ziemniaków na targowiskach

Wyszczególnienie		2012	2013		wsk. zmian cen		
		wrzesień zł/dt	lipiec zł/dt	sierpień zł/dt	wrzesień zł/dt	roczny %	miesięczny %
1	Dolnośląskie	62,9	138,6	149,5	133,6	212,2	89,4
2	Kujawsko-pomorskie	56,5	.	110,0	112,7	199,4	102,4
3	Lubelskie	59,3	80,3	123,3	111,2	187,4	90,1
4	Lubuskie	70,9	.	150,0	124,2	175,1	82,8
5	Łódzkie	45,9	104,7	.	114,1	248,4	x
6	Małopolskie	53,8	78,1	111,4	108,9	202,2	97,7
7	Mazowieckie	57,5	100,2	113,7	129,0	224,4	113,4
8	Opolskie	60,7	100,0	123,8	130,1	214,3	105,1
9	Podkarpackie	59,3	70,0	124,7	122,1	205,9	97,9
10	Podlaskie	54,4	101,1	.	111,2	204,5	x
11	Pomorskie	67,5	100,0	112,1	121,3	179,6	108,2
12	Śląskie	59,6	115,0	123,0	125,1	209,9	101,7
13	Świętokrzyskie	47,2	77,3	.	104,2	220,6	x
14	Warmińsko-mazurskie	67,0	70,0	.	138,8	207,2	x
15	Wielkopolskie	53,7	87,1	108,4	111,3	207,2	102,7
16	Zachodniopomorskie	67,7	95,0	133,9	120,2	177,6	89,8
maksimum		70,9	138,6	150,0	138,8	x	
minimum		45,9	70,0	108,4	104,2	x	
różnica w %		54,4	98,0	38,4	33,2	x	

Źródło: Dane GUS.

Źródło: Dane GUS.

W październiku 2013 r., w porównaniu z wrześniem br. – ze względu na wzrost podaży w okresie zbiorów – obniżyły się ceny skupu większości warzyw gruntowych. We wszystkich trzech kierunkach rozdysponowania (w skupie na rynek produktów świeżych, do przetwórstwa i na eksport) niższe były ceny: kapusty białej (o 6-27%), marchwi (o 6-10%), kapusty pekińskiej (o 33%), kapusty czerwonej (o 28%) i selerów (o 25%). Potaniały także pieczarki (o 13%) i cebula przeznaczona na eksport (o 25%). Podrożała cebula (na rynku produktów świeżych i w zakładach przetwórczych o 10%), buraki (o 4-26%), pomidory gruntowe i szklarniowe (o 12-45%), kalafior (o 14-36%), fasola szparagowa (o 30%), papryka czerwona (o 8%) i ziemniaki (o 3%). W handlu hurtowym niższe były ceny: kapusty białej (o 22%), marchwi (o 13%), buraków ćwikłowych (o 8%), i cebuli (o 1%), a wyższe: ogórków gruntowych i spod ostion (o 83% i 19%), pomidorów gruntowych i spod ostion (o 7% i 36%) oraz kalafiorów (o 2%).

W stosunku do października ub. r. na rynku krajowym, w eksporcie i w przetwórstwie droższe były niemal wszystkie warzywa, a najbardziej: cebula (dwukrotny wzrost ceny), kapusta biała (o 29-72%), buraki (o 26-85%), kalafior (o 37-55%), selery (o 50%) i ziemniaki (2,5-krotny wzrost). Potaniały tylko na rynku produktów świeżych pomidory szklarniowe i pieczarki oraz przeznaczona na eksport marchew. W handlu hurtowym najbardziej wzrosły ceny: kapusty białej (o 88%), cebuli (o 84%), kalafiorów gruntowych (o 57%) i buraków (o 48%). Niższe były ceny hurtowe pomidorów gruntowych (o 29%) i ogórków spod ostion (o 25%).

We wrześniu 2013 r., w stosunku do sierpnia br., obniżyły się ceny detaliczne: papryki (o 23%), porów (o 22%), marchwi (o 18%), buraków (o 17%), cebuli (o 15%), kalafiorów (o 14%) i selerów (o 13%). Odnotowano natomiast wzrost cen detalicznych: ogórków gruntowych (o 15%) i pieczarek (o 3%). Ceny detaliczne przetworów warzywnych nie uległy znacznym wahaniom, prócz mrożonych mieszanek warzywnych, które podrożały o 29%.

W relacji do cen detalicznych z września 2012 r. stwierdzono wzrost cen detalicznych większości gatunków, a najwyższy: kapusty białej (dwukrotny), cebuli (o 42%), buraków (o 38%) i ogórków gruntowych (o 31%). Potaniały jedynie w niewielkim stopniu pomidory i pory. Wśród przetworów warzywnych odnotowano znaczny wzrost cen mrożonych mieszanek warzywnych (o 29%), a podczas gdy zmiany cen pozostałych przetworów warzywnych nie przekraczały 2%.

Grażyna Stępka

Tomasz Smoleński

W sierpniu br., w stosunku do sierpnia 2012 r., średnie i duże zakłady przetwórcze wyprodukowały mniej soku pomidorowego (o 35%), konserw warzywnych (o 31%) warzyw mrożonych i marynat (po 6%).

W sierpniu 2013 r. wyeksportowano 37,8 tys. t warzyw świeżych o wartości 20,8 mln EUR. W porównaniu z analogicznym okresem 2012 r. wolumen sprzedanych warzyw świeżych obniżył się o 17%, a jego wartość – o 1%. Na spadek eksportu wpłynęła niższa sprzedaż: kapusty (o 74%), ogórków (o 73%), marchwi (o 27%) i cebuli (o 20%). Więcej natomiast wyeksportowano pomidorów (o 6%) i kalafiorów (o 3%). W tym samym okresie eksport przetworów warzywnych wyniósł 42,2 tys. t, a jego wartość 30,1 mln EUR. W odniesieniu do sierpnia ub. r. ilość sprzedanych przetworów warzywnych zmalała o 8%, przy prawie niezmienionej wartości. Mniej niż rok temu sprzedano mrożonek (o 17%) i konserw (o 6%), a więcej marynat (o 17%) i suszy (o 13%).

W sierpniu 2013 r. zaimportowano 12,6 tys. t warzyw świeżych o wartości 7,3 mln EUR. W relacji do sierpnia ub. r. stwierdzono wzrost wolumenu zakupionych warzyw świeżych o 83%, o wartości wyższej o 39%. Osiemnaściekrotnie wyższy był import kapusty, trzydziestokrotnie ogórków i ponad dwukrotnie pomidorów. Mniej natomiast zakupiono marchwi (o 30%), czosnku (o 52%), cebuli (o 13%) i papryki (o 1%). Import przetworów warzywnych wyniósł 14,0 tys. t, a jego wartość 14,4 mln EUR, co oznacza spadek wolumenu o 29%, a wartości o 16%. Mniej niż w sierpniu ub. r. zaimportowano suszy warzywnych (o 73%), mrożonek (o 30%), koncentratu pomidorowego (o 26%), konserw (o 17%) i marynat (o 4%).

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Cebula ^a	Cebula ^b	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki do konserwowania ^c	Ogórki do kwaszenia ^c	Pomidory gruntowe ^c	Pomidory szklarniowe	Kalafiori gruntowe (szkl.)	Pieczarki
2012 VIII	0,73	1,70	0,40	0,96	0,51	1,39	1,10	1,24	1,81	2,13	6,08
IX	0,74	1,40	0,49	0,76	0,48	1,70	1,15	1,45	2,10	1,60	5,88
X	0,64	1,28	0,52	0,74	0,50	-	-	1,55	3,07	1,76	5,77
XI	0,72	1,23	0,48	0,73	0,52	-	-	-	4,15	-	5,39
XII	0,68	1,23	0,43	0,76	0,58	-	-	-	5,26	-	5,43
2012 I-XII	0,60	1,33	0,39	0,96	0,51	1,35	1,13	1,37	4,70	1,66	5,34
2013 I	0,72	1,23	0,44	0,84	0,66	-	-	-	-	-	5,60
II	0,68	1,25	0,46	0,89	0,67	-	-	-	-	-	5,39
III	0,68	1,25	0,44	0,94	0,66	-	-	-	-	-	5,36
IV	0,79	1,30	0,45	1,26	0,72	-	-	-	7,25	-	5,39
V	1,45	1,48	0,52	1,83	0,90	-	-	-	5,14	-	5,32
VI	1,38	1,86	0,81	2,06	0,99	-	-	-	3,18	-	5,24
VII	1,81	2,51	0,70	2,24	1,45	1,92	1,58	-	2,92	2,30	5,34
VIII	1,23	2,19	0,70	1,02	0,82	2,40	2,01	1,53	1,50	2,61	5,78
IX	1,15	1,95	0,92	0,84	0,80	2,43	2,31	1,49	2,00	2,00	6,27
X	1,26	1,83	0,67	0,77	0,83	-	-	1,67	2,88	2,72	5,43
Wskaźnik zmian w %											
<u>X 2013</u> IX 2013	110	94	73	92	104	x	x	112	144	136	87
<u>X 2013</u> X 2012	197	143	129	104	166	x	x	108	94	155	94

^a z notowań spółdzielni ogrodniczych, ^b cena targowiskowa z notowań ZSRIR MRiRW, ^c ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Cebula obierana	Kapusta biała	Marchew na kostkę	Buraki	Groszek zielony	Fasola szparag. ^a	Brokuly różyczk. ^a	Kalafiori różyczk. ^a	Ogórki do konserw. ^a	Pomidory do mrożenia ^a	Pomidory do tłoczenia ^a
2012 VIII	0,68	0,37	-	0,20	-	0,73	1,62	1,10	1,41	0,52	0,33
IX	0,69	0,39	0,25	0,23	-	0,72	1,44	0,95	-	0,50	0,33
X	0,69	0,36	0,25	0,23	-	-	1,42	0,89	-	0,60	0,33
XI	0,72	0,29	0,26	0,25	-	-	1,60	1,10	-	-	-
XII	0,76	0,35	0,26	0,25	-	-	-	-	-	-	-
2012 I-XII	0,60	0,31	0,25	0,22	1,11	0,73	1,52	0,95	1,37	0,52	0,33
2013 I	0,80	0,44	0,25	0,25	-	-	-	-	-	-	-
II	0,78	0,40	0,25	0,25	-	-	-	-	-	-	-
III	0,73	0,41	-	0,25	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,76	0,45	-	0,25	-	-	-	-	-	-	-
V	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	-	-	-	-	1,08	-	-	-	-	-	-
VII	1,30	-	-	-	1,18	0,77	1,69	-	1,84	-	-
VIII	1,35	-	-	-	1,17	0,79	1,62	-	1,97	0,58	-
IX	1,25	0,66	0,30	0,23	-	0,77	1,49	1,07	-	0,60	0,35
X	1,38	0,62	0,27	0,29	-	1,00	1,51	1,22	-	-	-
Wskaźnik zmian w %											
<u>X 2013</u> IX 2013	110	94	90	126	x	130	101	114	x	x	x
<u>X 2013</u> X 2012	200	172	108	126	x	x	106	137	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Pomidory spod osłon	Ogórkii krótkie	Kapusta pekińska	Kapusta biała	Kapusta czerwona	Papryka czerwona	Marchew	Pietruszka	Seler	Cebula	Por	Buraki czerwone	Ziemniaki
2012 VIII	2,37	0,85	0,95	0,44	-	2,95	0,84	-	1,20	0,59	1,90	0,34	0,30
IX	2,65	0,93	0,91	0,43	-	2,88	0,62	-	0,90	0,45	1,38	0,33	0,28
X	3,34	-	0,78	0,40	-	3,02	0,61	-	0,80	0,43	1,20	0,33	0,29
XI	-	-	0,61	0,38	0,42	3,20	0,59	1,30	0,84	0,43	1,20	0,33	0,34
XII	-	-	0,62	0,39	0,45	-	0,58	1,30	0,95	0,50	-	0,35	0,48
2012 I-XII	3,24	0,84	0,93	0,34	0,39	3,01	0,77	1,30	0,88	0,42	1,57	0,33	0,35
2013 I	-	-	0,66	0,38	0,54	-	0,59	1,27	0,99	0,53	1,40	0,38	0,50
II	-	-	0,63	0,38	0,64	-	0,62	1,24	0,99	0,52	1,40	0,39	0,50
III	-	-	0,56	0,35	0,70	-	0,71	1,28	0,96	0,52	1,40	0,40	0,51
IV	6,92	-	1,93	0,43	1,20	-	1,02	2,14	1,69	0,60	2,15	0,76	0,71
V	4,21	-	2,19	0,44	1,20	-	0,97	2,85	2,10	0,73	2,40	0,75	0,73
VI	2,87	1,10	2,24	0,63	-	-	1,30	-	1,48	0,75	-	0,70	1,20
VII	2,37	0,93	2,48	0,87	-	6,50	1,79	-	-	1,43	-	1,41	1,09
VIII	1,04	1,02	1,77	0,72	1,35	3,13	0,86	-	-	0,95	-	0,67	0,72
IX	1,90	1,13	1,18	0,83	1,48	2,88	0,64	2,50	1,60	0,92	-	0,61	0,70
X	2,75	-	0,79	0,61	1,06	3,10	0,60	2,50	1,20	0,90	1,20	0,61	0,72
Wskaźnik zmian w %													
<u>X 2013</u> IX 2013	145	x	67	73	72	108	94	100	75	98	x	100	103
<u>X 2013</u> X 2012	82	x	101	153	x	103	98	x	150	209	100	185	248

^a cena za sztukę

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów warzywnych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pomidorowy	Warzywa mrożone	Konserwy warzywne*	Marynaty
2012 VI	2 317	30 959	13 217	1 367
VII	1 821	39 597	17 881	9 352
VIII	3 511	54 158	20 247	11 571
IX	2 339	73 404	19 610	5 179
X	2 544	83 983	26 091	3 764
XI	2 323	57 374	23 883	3 524
XII	1 745	38 102	11 791	2 451
2012 I-XII	30 839	561 558	183 304	48 652
2013 I	3 067	37 092	10 039	1 954
II	3 027	38 747	9 612	1 888
III	3 058	42 311	13 162	1 636
IV	3 168	35 354	10 689	2 539
V	3 203	24 968	9 868	1 422
VI	2 621	32 671	8 521	1 327
VII	2 359	43 814	15 880	7 420
VIII	2 304	50 644	14 026	10 823
Wskaźnik zmian w %				
<u>VIII 2013</u> VIII 2012	65	94	69	94

*/w tym: przecier pomidorowy i pasta oraz warzywa i mieszanki warzywne zamrożone, gotowane lub nie, zakonserwowane octem lub kwasem octowym

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2012												2013								VIII 2013 VIII 2012 (%)
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII					
Warzywa ogółem	37468	48819	45585	45602	47481	35578	35730	478332	41172	42430	48733	52568	38456	40025	29305	37817	83				
Cebula	8286	7663	8520	10260	10816	14630	12311	122165	13900	12320	13960	13415	8791	8874	4994	6782	80				
Kapusta	6816	6413	6178	3690	3582	3072	3259	58950	4124	6248	8711	10040	6446	2669	1098	1607	26				
Marchew	765	3496	3252	2296	1911	1768	2074	25984	3307	2707	3282	3671	1684	1700	1682	2382	73				
Ogórki	1368	3390	3131	788	600	339	564	13431	865	579	540	1018	785	674	1390	842	27				
Pomidory	8564	15424	12790	13081	12341	3835	1704	95330	1594	1549	1978	7577	10553	16978	11589	13508	106				
Kalafiory	4825	6546	2819	4741	7029	649	318	29419	484	589	676	926	623	1720	3469	2916	103				
Przetwory ogółem	44364	49366	45839	52674	62061	64444	48486	631775	59785	59828	63992	62335	45963	45904	45541	42159	92				
Susze	2232	2229	2002	2268	2963	2941	2003	27036	3167	2876	2663	2646	2062	1238	2308	2262	113				
Marynaty	2481	2652	3185	3224	3832	4944	3213	38719	3436	3136	3801	4168	3089	2947	3245	3739	117				
Konserwy	3871	4438	4153	4766	6541	7947	6413	68376	5032	3988	5004	5860	3721	3755	4140	3890	94				
-kapusta kwasz.	635	629	416	595	848	1219	909	19142	753	631	982	1026	541	699	437	405	97				
Mrożonki	29801	34837	31469	33494	43289	42463	32625	429197	42269	42790	44647	42809	32061	31260	29802	26014	83				
Pieczarki i ich przetwory	17388	16517	16525	17531	21797	22489	23300	239893	22535	21280	25127	24267	20651	17966	17542	16684	101				
Warzywa ogółem	21059	24008	20982	24343	26830	15239	14726	237303	15932	15583	17535	26046	27284	26868	19506	20809	99				
Cebula	2510	2562	2679	3522	3547	4239	3644	36239	4084	3649	3844	4061	2978	3185	2410	2849	106				
Kapusta	1214	884	774	700	669	562	613	9340	794	878	1532	1874	1502	863	357	573	74				
Marchew	380	1340	802	491	422	395	545	6940	887	751	877	1131	663	688	718	642	80				
Ogórki	808	1364	1197	495	601	343	821	9022	1265	580	717	1049	921	458	866	649	54				
Pomidory	7116	10504	7960	9514	10864	3383	1555	79528	1491	1583	2175	9132	10585	13088	8724	7275	91				
Kalafiory	2767	3362	1535	2606	4200	429	239	16863	416	451	574	755	484	1202	1879	1639	107				
Przetwory ogółem	28745	30151	30141	32761	41661	42653	32217	401924	39601	39883	42341	41149	31569	33338	33083	30106	100				
Susze	3109	3149	2971	3369	4204	3920	2814	39638	3826	3770	3698	3468	3162	3027	3523	3569	120				
Marynaty	2025	2215	2650	2801	3620	4308	2858	32972	2865	2621	3112	3486	2646	2542	2787	3112	117				
Konserwy	3611	3759	4055	4613	6214	7132	5489	55713	4808	4147	4536	5264	3594	3953	4685	4066	100				
-kapusta kwasz.	312	391	219	363	473	690	522	6477	430	349	543	472	298	382	241	248	113				
Mrożonki	14118	15947	15607	17116	22466	21420	16835	211880	21817	22360	22902	22209	17186	16822	16850	14983	96				
Pieczarki i ich przetwory	25699	24768	24120	26397	31426	32562	33945	349045	32502	30847	35910	35772	31854	26895	25824	24376	101				

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 6. Import wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2012												2013								VIII 2012 (%)
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII					
Warzywa ogółem	32070	16554	6890	5919	11751	32602	41807	390684	44394	46671	58920	55785	47859	35659	22938	12602	183				
Cebula	12854	7234	2457	2018	2422	4074	5465	59384	3430	4755	5178	5910	5700	9040	6978	2147	87				
Kapusta	648	1	45	41	3	20	10	5997	78	210	753	3299	2630	146	14	827	1847				
Marchew	5933	703	151	184	96	196	368	27555	378	1771	4308	4728	5954	6292	3759	106	70				
Ogórki	431	388	270	445	2515	5352	5454	33779	6316	5030	5007	3364	1270	960	2207	3705	1375				
Pomidory	4274	2279	1306	839	832	9953	15969	115525	16888	15647	19813	15101	14947	10695	4371	2975	228				
Papryka	3299	3800	635	802	1808	4482	5113	43239	5283	4786	4885	4546	4731	3316	2735	630	99				
Czosnek	928	841	763	448	292	374	165	6627	270	795	536	827	1084	623	381	366	48				
Przetwory ogółem	17699	19817	19567	17535	18901	18851	16139	214236	16105	17162	17390	17373	16661	13880	15343	13983	71				
Mrożonki	2578	1890	3303	2565	3118	3155	2017	35484	3365	3426	3099	3569	4062	2688	2932	2311	70				
Susze	1133	2477	3216	1231	1782	1242	1745	19324	937	1073	1026	916	1020	918	2102	869	27				
Marynaty	1527	1007	773	1017	1398	1029	1324	14995	1103	1257	1592	1245	1203	1078	739	746	96				
Konserwy	2979	3055	3961	3997	4267	4900	4209	42936	2788	3188	4613	3609	3202	2968	2873	3295	83				
-kukurydza konserw.	880	858	1516	2125	1813	2071	1298	16759	1034	1219	1784	863	1039	916	944	1045	69				
Koncentrat pomid.	6920	9519	6719	6887	6278	6078	4261	74693	5896	5676	4226	5719	4671	4588	4668	4984	74				
Warzywa ogółem	20278	10492	5224	4485	9348	27602	42379	342697	47810	45533	63007	55300	50028	26272	15483	7251	139				
Cebula	1088	671	376	307	514	707	813	9269	720	1212	1403	969	1496	1481	1264	562	149				
Kapusta	107	0	10	18	2	11	6	2322	26	104	371	1726	1147	54	4	159	1629				
Marchew	2890	347	72	99	50	118	174	9949	206	550	1291	1611	2531	3090	1636	72	100				
Ogórki	187	186	74	168	1571	4520	6242	31294	6761	6423	6489	2878	1032	409	1011	1503	2037				
Pomidory	4115	1878	1487	1165	1595	7604	15858	119341	18376	15780	24438	18492	16363	8302	3412	1916	129				
Papryka	6619	4347	583	653	1748	5229	6942	61896	7142	6633	9486	9873	10903	6101	4940	667	114				
Czosnek	1173	1213	1222	690	488	626	360	9732	585	1892	907	1398	1269	895	474	600	49				
Przetwory ogółem	16891	17856	17136	16736	18023	18698	16278	205645	16494	17394	18500	18058	16615	15186	14880	14438	84				
Mrożonki	2064	1537	2205	2104	2549	2448	1740	27378	2764	2684	2479	2642	3035	2325	2384	1869	85				
Susze	2292	2961	2738	1970	2612	2008	2110	30817	2187	2529	2493	2877	2487	2416	2355	1938	71				
Marynaty	1376	968	759	990	1226	1112	1358	14182	1202	1274	1629	1303	1079	992	732	833	110				
Konserwy	3763	3823	5093	4832	5179	6292	5117	53350	3542	4001	5914	4395	4080	3946	3754	4232	83				
-kukurydza konserw.	911	897	1631	2297	1978	2298	1461	17645	1096	1400	1883	924	1113	976	1003	1137	70				
Koncentrat pomid.	5014	6742	4895	4813	4581	4652	3783	54760	4923	4591	3360	4790	3621	3881	3737	3807	78				

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych warzyw i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta	Marchew	Ogórki	Pomidory	Kalafioły	Pieczarki	Ogórki konser.	Kapusta kwaszona	Mrożona fasola
2012 VI	0,31	0,18	0,49	0,59	0,84	0,53	1,47	0,78	0,49	0,44
VII	0,32	0,14	0,38	0,40	0,69	0,47	1,50	0,77	0,63	0,47
VIII	0,32	0,13	0,25	0,38	0,63	0,52	1,48	0,79	0,52	0,49
IX	0,35	0,19	0,22	0,62	0,73	0,54	1,51	0,79	0,61	0,49
X	0,32	0,19	0,22	1,00	0,87	0,59	1,43	0,82	0,55	0,50
XI	0,29	0,19	0,23	1,01	0,89	0,62	1,47	0,76	0,57	0,50
XII	0,32	0,19	0,27	1,45	0,92	0,78	1,47	0,77	0,56	0,48
2012 I-XII	0,30	0,16	0,27	0,89	0,88	0,63	1,47	0,77	0,48	0,47
2013 I	0,29	0,19	0,27	1,46	0,94	0,86	1,48	0,78	0,57	0,48
II	0,30	0,14	0,28	1,00	1,02	0,77	1,50	0,77	0,55	0,48
III	0,28	0,18	0,27	1,33	1,10	0,85	1,47	0,75	0,55	0,47
IV	0,30	0,19	0,31	1,03	1,21	0,82	1,51	0,76	0,46	0,50
V	0,34	0,23	0,39	1,17	1,00	0,78	1,56	0,76	0,55	0,51
VI	0,36	0,32	0,40	0,68	0,77	0,70	1,54	0,82	0,55	0,51
VII	0,48	0,33	0,43	0,62	0,75	0,54	1,51	0,82	0,55	0,56
VIII	0,42	0,36	0,27	0,77	0,54	0,56	1,52	0,78	0,61	0,61
Wskaźnik zmian w %										
<u>VIII 2013</u> <u>VII 2013</u>	88	109	63	124	72	104	101	95	111	109
<u>VIII 2013</u> <u>VIII 2012</u>	131	277	108	203	86	108	103	99	117	124

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki gruntowe	Pomidory gruntowe	Ogórki spod osłon	Pomidory spod osłon	Kalafioły gruntowe ^a
2012 V	0,47	0,37	1,05	0,59	3,74	-	5,16	5,94	-
VI	0,78	0,44	1,89	0,74	2,17	-	1,73	4,07	2,31
VII	1,03	0,44	1,63	0,63	1,39	2,50	1,23	2,63	1,54
VIII	0,88	0,45	1,23	0,65	2,22	1,90	1,38	1,89	2,60
IX	0,67	0,47	0,90	0,61	2,18	1,54	2,12	1,97	1,97
X	0,67	0,42	0,75	0,62	3,75	1,89	3,66	2,67	1,73
XI	0,68	0,48	0,78	0,64	-	-	5,52	3,39	-
XII	0,73	0,51	0,81	0,69	-	-	6,60	4,63	-
2011 I-XII	0,64	0,41	1,01	0,64	2,58	1,96	5,04	3,94	2,03
I	0,72	0,53	0,84	0,68	-	-	12,00	-	-
II	0,72	0,49	0,86	0,67	-	-	11,50	18,00	-
III	0,70	0,47	0,90	0,69	-	-	10,00	15,36	-
IV	0,87	0,52	1,20	0,82	-	-	3,75	8,43	-
V	1,14	0,54	1,43	0,91	-	-	4,23	5,51	-
VI	1,20	0,64	1,70	1,25	2,33	-	2,93	3,42	3,51
VII	1,66	0,82	1,96	1,68	2,30	-	2,28	3,74	2,78
VIII	1,37	1,17	1,14	1,18	2,37	1,31	2,24	1,66	3,17
IX	1,24	1,01	0,95	1,00	2,47	1,25	2,31	2,07	2,66
X	1,23	0,79	0,83	0,92	4,52	1,34	2,75	2,81	2,71
Wskaźnik zmian w %									
<u>X 2013</u> <u>IX 2013</u>	99	78	87	92	183	107	119	136	102
<u>X 2013</u> <u>X 2012</u>	184	188	111	148	121	71	75	105	157

^a ceny za sztukę

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW i dane Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe ^a	Koncentrat pomidorowy 30%	Fasola szparagowa mrożona	Kalafiory mrożone	Mieszanki warzywne mrożone ^b	Kecup	Sok pomidorowy ^a
2012 VII	3,20	12,49	3,40	3,48	3,53	6,65	2,00
VIII	3,19	12,52	3,42	3,45	3,49	6,66	2,00
IX	3,24	12,44	3,30	3,40	3,63	6,62	1,98
X	3,27	12,43	3,32	3,42	3,66	6,61	1,96
XI	3,33	12,43	3,39	3,50	3,68	6,69	1,97
XII	3,30	12,44	3,31	3,39	3,63	6,68	1,97
2012 I-XII	3,25	12,24	3,37	3,54	3,61	6,60	1,98
2013 I	3,28	12,51	3,43	3,46	3,60	6,54	1,99
II	3,23	12,47	3,35	3,40	3,54	6,27	1,98
III	3,18	12,55	3,38	3,44	3,59	6,15	1,99
IV	3,11	12,47	3,30	3,33	3,56	6,08	2,02
V	3,16	12,90	3,35	3,32	3,65	6,07	2,01
VI	3,12	12,87	3,24	3,30	3,62	6,07	2,02
VII	3,14	12,99	3,24	3,27	3,56	6,09	2,00
VIII	3,27	13,07	3,26	3,24	3,49	6,12	2,00
IX	3,34	13,03	3,27	3,22	3,44	6,14	1,99
Wskaźnik zmian w %							
<u>IX 2013</u> VIII 2013	102	100	100	99	99	100	100
<u>IX 2013</u> IX 2012	103	105	99	95	95	93	101

^a zł/litr, ^b groszek i marchewka

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych warzyw (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Selery	Pory	Papryka	Pomidory	Ogórki gruntowe	Kalafiory*	Pieczarki
2012 VII	2,39	2,12*	3,40	1,81	4,60	7,47	9,83	4,25	2,67	2,73	7,57
VIII	1,99	2,16*	2,22	1,52	4,21	6,17	5,67	3,68	2,41	3,23	7,81
IX	1,63	1,05	1,79	1,38	3,70	4,98	4,50	3,47	2,97	3,03	7,73
X	1,44	1,02	1,62	1,32	3,43	4,43	4,55	4,59	4,41	3,00	7,60
XI	1,45	1,03	1,61	1,32	3,30	4,24	6,96	5,05	-	3,73	7,48
XII	1,48	1,06	1,59	1,35	3,22	4,36	9,30	6,48	-	4,74	7,85
2012 I-XII	1,59	0,89	2,10	1,44	3,50	5,60	9,47	6,22	3,29	4,59	7,59
2013 I	1,51	1,05	1,66	1,37	3,18	4,93	10,26	8,06	-	6,59	7,74
II	1,52	1,05	1,73	1,37	3,16	5,44	9,97	7,79	-	6,39	7,56
III	1,53	1,05	1,82	1,38	3,15	6,17	12,68	8,17	-	6,97	7,47
IV	1,60	1,05	2,09	1,47	3,33	7,21	15,06	9,44	-	7,12	7,52
V	1,95	1,17	2,71	1,74	3,84	7,67	15,81	7,82	7,76	6,51	7,49
VI	2,46	1,29	3,22	3,22	4,25	8,32	13,59	5,19	4,38	5,31	7,43
VII	3,11	3,58*	3,52	3,52	4,90	8,07	14,49	4,47	3,26	3,85	7,61
VIII	2,72	3,85*	2,30	2,29	4,99	6,34	6,41	3,25	3,37	4,34	7,92
IX	2,32	2,13	1,88	1,91	4,33	4,94	4,96	3,24	3,88	3,75	8,13
Wskaźnik zmian w %											
<u>IX 2013</u> VIII 2013	85	x	82	83	87	78	77	100	115	86	103
<u>IX 2013</u> IX 2012	142	203	105	138	117	99	110	93	131	124	105

^a cena w zł/szt

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe	Koncentrat pomidorowy ^b	Szpinak mrożony	Kalafiori mrożone	Mieszanki warzywne mrożone	Keczup	Sok pomidorowy ^a	Groszek konserwowy	Kukurydza konserwowa	Sok wielowarzywny ^a
2012 VII	5,58	14,75	8,18	9,50	8,36	10,15	3,85	6,08	9,20	4,21
VIII	5,61	14,80	8,18	9,50	8,38	10,15	3,85	6,08	9,17	4,21
IX	5,62	14,75	8,14	9,44	8,40	10,20	3,86	6,18	9,17	4,18
X	5,57	14,55	8,18	9,38	8,36	10,30	3,85	6,20	9,29	4,12
XI	5,62	14,50	8,32	9,34	8,42	10,25	3,88	6,13	9,14	4,18
XII	5,51	14,55	8,32	9,38	8,38	10,40	3,86	6,08	8,97	4,19
2012 I-XII	5,58	14,50	8,10	9,46	8,36	10,10	3,84	6,08	9,09	4,20
2013 I	5,56	14,60	8,26	9,40	8,40	10,35	3,84	6,08	9,14	4,19
II	5,52	14,60	8,26	9,46	8,40	10,40	3,87	6,13	9,17	4,17
III	5,50	14,55	8,28	9,38	8,42	10,40	3,86	6,10	8,97	4,20
IV	5,51	14,65	8,26	9,50	8,34	10,35	3,87	6,13	9,11	4,22
V	5,50	14,70	8,30	9,50	8,38	10,30	3,90	6,13	9,14	4,23
VI	5,51	14,80	8,28	9,46	8,40	10,30	3,90	6,18	9,11	4,24
VII	5,53	14,95	8,32	9,42	8,40	10,30	3,90	6,18	9,14	4,26
VIII	5,54	15,10	8,28	9,40	8,42	10,25	3,89	6,20	9,11	4,28
IX	5,57	15,10	8,32	9,40	10,83	10,35	3,90	6,23	9,29	4,28
Wskaźnik zmian w %										
<u>IX 2013</u> VIII 2013	101	100	100	100	129	101	100	100	102	100
<u>IX 2013</u> IX 2012	99	102	102	100	129	101	101	101	101	102

^a w zł/l, ^b cena koncentratu pomidorowego w zł/kg: do 2008 r. po przeliczeniu opakowania puszka 0,07 kg, od 2009 r. po przeliczeniu opakowania słoik 0,20 kg

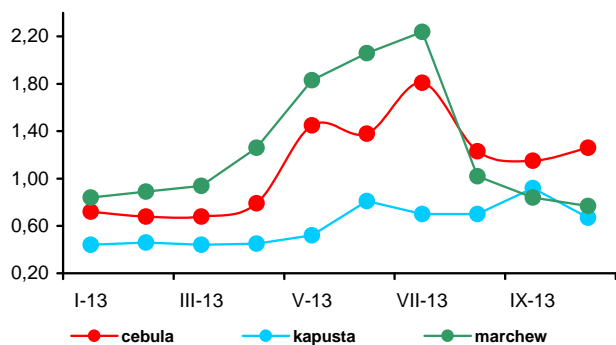
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych w Polsce i w Niemczech (%)

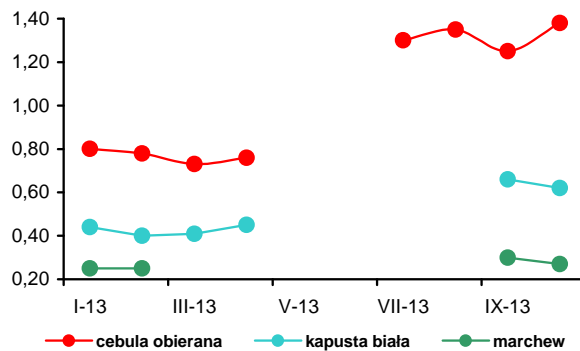
Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Ogórki	Kalafiori
2011 XI	42	57	38	29	-	-
XII	48	55	39	30	-	-
2012 I	51	58	42	32	-	-
II	54	50	44	38	-	-
III	44	45	40	39	-	-
IV	54	42	38	41	44	48
V	49	38	45	45	48	54
VI	42	45	54	48	42	58
VII	48	48	62	45	54	61
VIII	54	68	68	49	49	59
IX	49	58	62	48	-	-
X	52	64	48	45	-	-
XI	48	68	49	44	-	-
XII	51	72	55	46	-	-
2013 I	54	75	48	44	-	-
II	55	73	45	41	-	-
III	62	77	48	43	-	-
IV	65	76	49	44	-	-
V	64	69	51	48	52	49
VI	68	72	55	44	48	52
VII	64	79	52	42	45	48
VIII	68	81	51	38	42	45
IX	72	89	55	39	-	-

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS, i Markt Woche Grosshandelsabgabepreise Obst und Gemüse – Agramarkt Informations-Gesellschaft mbH (AMI) z poszczególnych miesięcy

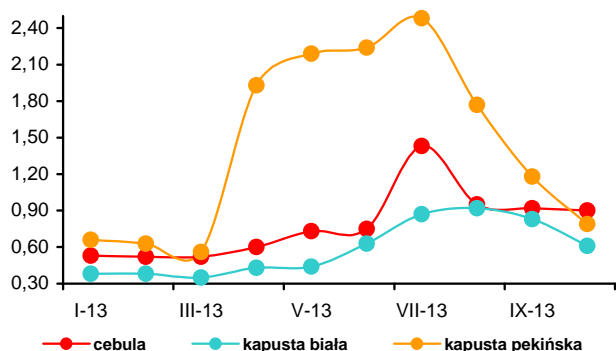
Rys. 1. Ceny skupu warzyw w spółdzielniach ogrodniczych (zł/kg)

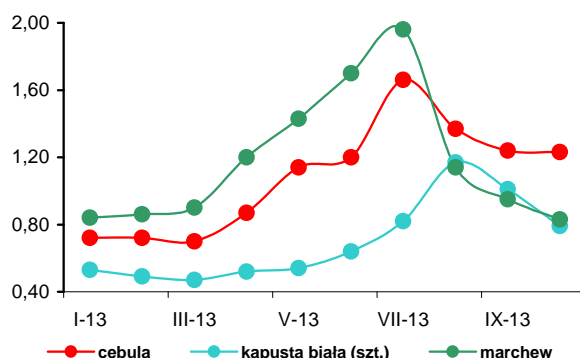
Rys. 2. Ceny skupu warzyw w zakładach przetwórczych (zł/kg)

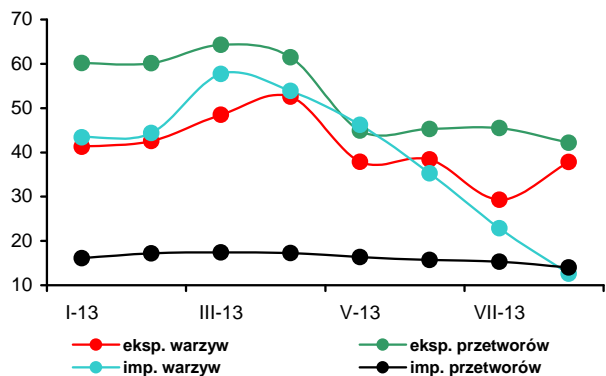
Rys. 3. Ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

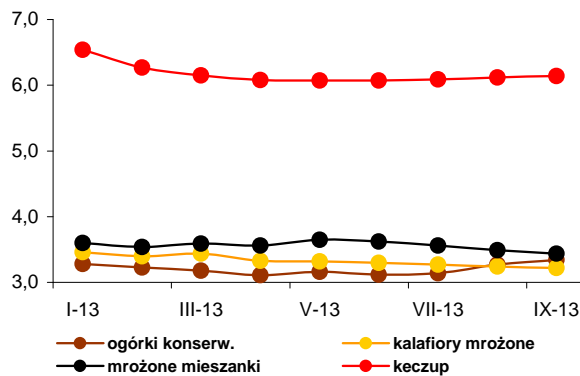
Rys. 4. Ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

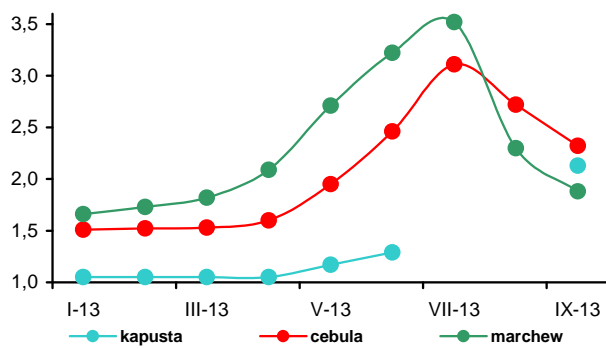
Rys. 5. Eksport i import warzyw świeżych i przetworzonych (tys. ton)

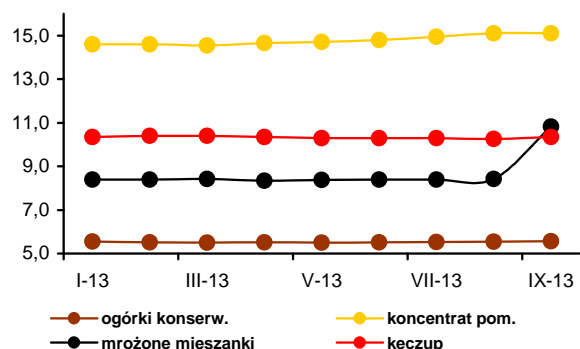
Rys. 6. Ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne warzyw świeżych (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Bożena Nosecka

Irena Strojewska

W październiku 2013 r. średnie ceny jabłek na rynkach hurtowych były o 21% wyższe niż w październiku roku poprzedniego, a ceny jabłek oferowane przez firmy eksportujące wzrosły o 9,0%. Wyższe były też ceny skupu jabłek płacone przez zakłady przetwórcze (o 33%). Potaniały natomiast o 10% jabłka skupowane przez spółdzielnie ogrodnicze. Ceny gruszek płacone przez firmy eksportujące były niższe o 6,0%, na rynku hurtowym nie zmieniły się a w spółdzielniach ogrodniczych były wyższe o 1,0%. Ceny śliwek na wszystkich poziomach były niższe od 36% (na eksport i w spółdzielniach ogrodniczych) do 52% (w hurcie). Potaniały także na rynkach hurtowych pomarańcze (o 13%), winogrona (o 12%), banany (o 8%) oraz mandarynki (o 5%), a wzrosły ceny truskawek (o 18%) i cytryny (o 4,0%). Zakłady przetwórcze oferowały wyższe ceny o 42% za maliny do mrożenia. W październiku br. w porównaniu do września 2013 r. ceny jabłek na rynkach hurtowych obniżyły się o 8%, a ceny skupu w spółdzielniach ogrodniczych były niższe o 24%. Obniżyły się o 8% ceny malin w zakładach przetwórczych. Na rynkach hurtowych potaniały także cytryny (o 19%), gruszki (o 11%), mandarynki (o 9%), pomarańcze (o 8%), a także banany i winogrona (po 4%). Droższe w hurcie były natomiast truskawki i śliwki (odpowiednio o 48 i 27%), a także skupowane na eksport śliwki (o 15%), gruszki (o 15%) oraz jabłka (o 5%). Zakłady płaciły o 13% więcej za jabłka do przerobu. Średnia cena zbytu pitnego soku jabłkowego była we wrześniu 2013 r. wyższa niż we wrześniu 2012 r. o 3%, a dżemów produkowanych z czarnych porzeczek o 1%. Potaniał natomiast pitny sok pomarańczowy (o 4%) oraz dżemy z truskawek (o 8%).

We wrześniu 2013 r. w relacji do września 2012 r. średnie ceny detaliczne owoców i ich przetworów wzrosły o 4,3%, przy wzroście cen żywności i napojów bezalkoholowych o 2,6%. Ceny owoców strefy umiarkowanej były wyższe o 7,4%. Owoce południowe podrożały o 1,6%, a przetwory owocowe (bez owoców suszonych) o 2,5%. Spośród owoców strefy umiarkowanej najbardziej wzrosły ceny jabłek (o 16,8%),

orzeczków (o 8,5%) i gruszek (o 7,0%). Ceny owoców cytrusowych były wyższe o 4,7%, a owoców jagodowych o 2,3%. Potaniały natomiast o 13% śliwki, o 60% pozostałe owoce południowe (kiwi, figi, ananasy, melony, arbuzy, mango itp.), o 1,9% banany oraz o 0,2% wiśnie, czereśnie i pozostałe owoce pestkowe.

W firmach średnich i dużych produkcja pitnych soków owocowych i owocowo-warzywnych w sierpniu 2013 r. w relacji do sierpnia roku poprzedniego wzrosła o 15%. Większa była też produkcja owoców mrożonych (o 13%) oraz kompotów i owoców pasteryzowanych (o 24%). Produkcja soków zagęszczonych (głównie koncentratu soku jabłkowego) obniżyła się o 29%, a dżemów o 10%. W miesiącach I-VIII 2013 r. produkcja pitnych soków owocowych i owocowo-warzywnych wzrosła w relacji do analogicznego okresu 2012 r. o 38% do 302,6 tys. ton. Zwiększyła się o 11% produkcja soków pitnych wytwarzanych z owoców cytrusowych, o 14% soków z jabłek oraz o 20% pozostałych soków pitnych warzywnych, owocowych i owocowo-warzywnych. Produkcja soków zagęszczonych wzrosła o 47%, owoców mrożonych o 15%, a kompotów i owoców pasteryzowanych o 3%. Zmalała produkcja dżemów (o 15%).

W sierpniu 2013 r. rozmiary eksportu owoców świeżych były o 19% niższe, a przetworów owocowych o 4% większe niż w sierpniu roku poprzedniego. O spadku eksportu owoców świeżych zdecydowało zmniejszenie sprzedaży jabłek (o 25%). W grupie przetworów owocowych najbardziej zwiększył się eksport dżemów (o 16%) i zagęszczonego soku jabłkowego (o 15%). W wyniku wzrostu przeciętnych cen eksportowych wpływy z eksportu owoców świeżych zmniejszyły się mniej niż rozmiary sprzedaży (o 14% do 36,1 mln euro). Wartość eksportu przetworów owocowych z powodu obniżenia cen mrożonych owoców i przetworów w puszkach obniżyła się o 7% do 104,1 mln euro. Import owoców świeżych zmalał o 6%. Decydujące było zmniejszenie przywozu winogron (o 18%), brzoskwiń i nektarynek (o 14%), a także bananów (o 13%). Przywóz przetworów owocowych wzrósł o 3%. Import zagęszczonego soku pomarańczowego zwiększył się o 71%, a ananasów puszkowanych o 47%. Obniżył się natomiast o 18% przywóz mrożonych owoców i owoców suszonych o 14%. Dodatkowo saldo obrotów owocami i ich przetworami wyniosło 20,6 mln euro, wobec 28,6 mln euro w sierpniu 2012 r. W okresie I-VIII 2013 r. dodatnie saldo handlu owocami i ich przetworami wyniosło 328,5 mln euro, wobec 285,7 mln euro w analogicznym okresie roku poprzedniego. Wzrost salda spowodowany był zwiększeniem wartości eksportu o 13% do 1 312,8 mln euro, przy wzroście wartości importu o 12% do 984,3 mln euro.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)^a

Miesiące	Jablka	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Morele	Brzoskwinie	Śliwki
2012 VIII	1,59	2,02	-	-	6,68	3,16	2,06
IX	1,45	1,92	-	-	-	3,01	2,42
X	1,35	1,98	-	-	-	-	3,05
XI	1,31	2,56	-	-	-	-	-
XII	1,12	2,93	-	-	-	-	-
2012 I-XII	1,55	2,45	5,79^a	3,67	6,31	2,92	2,52^a
2013 I	1,20	2,72	-	-	-	-	-
II	1,25	-	-	-	-	-	-
III	1,23	-	-	-	-	-	-
IV	1,46	-	-	-	-	-	-
V	1,94	-	-	-	-	-	-
VI	2,13	-	4,09	-	-	-	-
VII	2,09	-	4,75	3,08	1,88	2,89	2,86
VIII	1,90	2,50	-	2,95	3,78	1,88	2,19
IX	1,61	2,00	-	-	-	1,94	1,78
X	1,22	1,99	-	-	-	2,03	1,94
Wskaźniki zmian cen (%)							
<u>X 2013</u> <u>IX 2013</u>	76	100	x	x	x	105	109
<u>X 2013</u> <u>X 2012</u>	90	101	x	x	x	x	64

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych
Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu owoców kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)^a

Miesiące	Jablka przemysłowe	Truskawki bez szypułki	Truskawki z szypułką	Porzeczki czerwone	Porzeczki czarne	Maliny	Aronia	Wiśnie do mrożenia	Wiśnie do tłoczenia	Śliwki do mrożenia
2012 VIII	0,39	-	-	-	-	2,57	0,88	-	-	1,73
IX	0,37	-	-	-	-	3,23	1,21	-	-	2,28
X	0,39	-	-	-	-	3,63	-	-	-	-
XI	0,43	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	0,36	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2012 I-XII	0,53	4,55^a	3,71^a	1,48^a	1,74^a	2,34^a	1,01^a	3,09^a	2,88^a	2,04^a
2013 I	0,35	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II	0,35	-	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,38	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,39	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,33	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,33	2,67	1,82	-	-	-	-	-	-	-
VII	-	3,39	1,78	1,50	1,47	3,84	-	2,15	1,78	-
VIII	0,31	-	-	-	-	3,97	1,44	2,69	1,80	1,06
IX	0,46	-	-	-	-	5,64	1,80	-	-	0,83
X	0,52	-	-	-	-	5,17	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)										
<u>X 2013</u> <u>IX 2013</u>	113	x	x	x	x	92	x	x	x	x
<u>X 2013</u> <u>X 2012</u>	133	x	x	x	x	142	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych
Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Jablka deserowe	Gala (70 mm+)	Golden Delicious (70 mm+)	Idared (70 mm+)	Jonagold (70 mm+)	Jonagored (70 mm+)	Szampion (70 mm+)	Gruszka deserowa	Gruszka Łukasówka	Truskawki	Czereśnie	Śliwki
2012 IX	0,84	1,26	-	1,0	0,91	0,91	0,89	1,91	2,01	-	-	2,46
X	0,88	1,35	1,07	0,91	0,85	0,84	0,85	2,00	2,00	-	-	2,85
XI	0,92	1,58	1,35	0,90	0,83	0,83	0,83	2,33	2,14	-	-	-
XII	1,00	1,67	1,52	0,93	0,87	0,90	0,88	2,93	2,80	-	-	-
2012 I-XII	1,29	1,78	1,69	1,32	1,24	1,26	1,25	2,29	2,20	6,04	6,38	2,66
2013 I	1,09	1,80	1,58	0,94	0,91	0,93	0,94	3,34	3,10	-	-	-
II	1,14	2,00	1,83	1,09	0,94	0,95	0,98	4,00	-	-	-	-
III	1,13	2,01	1,85	1,01	1,09	1,12	1,12	-	-	-	-	-
IV ^a	1,45	2,08	1,91	1,35	1,38	1,38	1,39	-	-	-	-	-
V ^a	1,79	2,14	2,12	1,77	1,76	1,79	1,79	-	-	-	-	-
VI ^a	1,95	2,20	2,20	1,85	1,92	1,92	1,95	-	-	3,83	4,00	-
VII	1,88	2,20	2,54	1,78	1,85	1,90	1,83	-	-	-	4,80	-
VIII	1,31	-	-	-	-	-	-	2,00	-	-	-	1,51
IX	0,91	1,30	1,40	1,00	-	-	1,03	1,90	1,70	-	-	1,58
X	0,96	1,34	1,40	0,99	0,96	0,98	0,97	1,88	1,95	-	-	1,82
Wskaźniki zmian cen (%)												
<u>X 2013</u> IX 2013	105	103	100	99	x	x	94	99	115	x	x	115
<u>X 2013</u> X 2012	109	99	131	109	113	117	114	94	98	x	x	64

^a jabłka z przechowalni z kontrolowaną atmosferą

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pitny jabłkowy	Soki pitne z owoców cytrusowych	Pozostałe soki pitne warzywne, owocowe i owocowo-warzywne ^a	Soki zagęszczone	Owoce mrożone	Dzemy	Kompoty i owoce pasteryzowane
2012 VII	4 475	5 566	18 664	15 447	93 908	4 333	6 279
VIII	6 798	8 368	23 949	34 868	52 096	4 323	4 793
IX	7 606	7 007	23 306	52 897	20 200	3 496	4 714
X	8 613	7 457	21 528	72 339	13 144	4 168	5 072
XI	7 297	8 817	21 996	55 036	12 542	3 510	5 328
XII	7 581	10 737	18 058	13 853	11 111	3 304	4 366
2013 I-XII	7 741	96 586	234 346	280 118	312 668	51 183	61 652
2013 I	3 207	9 109	21 134	14 748	13 792	4 034	4 770
II	7 741	7 600	19 120	9 121	14 558	3 964	4 714
III	8 875	11 658	21 558	9 681	13 043	3 939	5 934
IV	6 829	8 237	19 133	9 424	11 542	3 933	5 765
V	7 044	9 086	19 083	18 193	10 218	3 715	5 110
VI	6 809	7 366	22 645	16 974	64 397	4 094	5 002
VII	5 597	8 517	27 137	22 983	106 840	3 667	6 198
VIII	7 286	8 119	29 689	24 915	58 748	3 873	5 937
Wskaźniki zmian (%)							
<u>VIII 2013</u> VII 2013	130	95	109	108	55	106	96
<u>VIII 2013</u> VIII 2012	107	97	124	71	113	90	124

^a łącznie z pojedynczymi sokami warzywnymi (bez soku pomidorowego), b/ ze względu na zmiany w klasyfikacji GUS dane z 2011 r. nie są porównywalne z danymi w latach poprzednich

Źródło: Dane GUS.

Tabela 5. Eksport wybranych owoców i ich przetworów

Wyszególnienie	2012											2013*								VIII 2013
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	VIII 2012 (%)			
Owoce świeże	62 682	64 939	45 719	61 443	97 891	128 330	133 413	1 263 857	177 468	170 619	183 898	209 182	139 362	100 377	74 526	37 224	81			
Jabłka	37 300	14 650	15 798	35 828	75 932	100 404	95 425	958 364	151 156	151 926	169 197	195 042	129 957	81 802	28 791	11 830	75			
Gruszki	815	423	1 908	6 925	6 188	5 455	3 318	39 034	3 649	2 981	2 479	1 961	801	198	171	2 558	134			
Truskawki	8 105	1 710	402	142	54	10	116	11 578	73	168	230	218	187	8 093	3 805	482	120			
Sliwki	203	888	2 226	3 065	1 120	178	62	7 873	17	15	120	125	47	90	358	2 169	97			
Maliny	775	4 552	4 137	4 308	1 791	291	226	16 858	351	162	205	380	145	75	4 083	5 267	127			
Wiśnie	790	7 961	794	84	10	11	1	9 744	3	2	-	59	-	476	8 320	2 617	330			
Przetwory owocowe	62 038	73 250	69 894	73 804	84 182	81 937	51 636	772 529	62 828	62 378	64 486	71 341	64 181	67 386	80 854	72 755	104			
Zagęszczony sok jabłkowy	17 925	15 880	16 897	22 672	37 366	35 048	17 801	244 796	20 408	21 194	19 891	24 115	23 398	24 079	24 939	19 465	115			
Truskawki w puszkach	1 003	567	503	522	528	471	462	6 814	422	502	597	661	1 207	570	673	461	92			
Wiśnie w puszkach	368	739	655	298	603	343	304	5 289	264	303	326	257	423	327	399	545	83			
Dżemy	2 695	2 363	2 339	2 576	2 831	2 619	2 118	29 245	2 017	2 273	2 352	2 692	2 590	2 468	2 717	2 712	116			
Mrożonki	26 582	35 991	33 765	32 282	28 670	25 203	17 309	308 006	23 842	22 656	25 341	25 836	21 053	24 661	32 118	30 817	91			
Owoce świeże	46 359	57 984	42 121	35 664	43 534	57 782	63 644	621 881	73 134	67 033	69 548	87 305	65 967	61 643	66 369	36 137	86			
Jabłka	17 821	7 544	5 563	10 128	23 062	32 278	32 544	338 454	51 729	51 223	56 135	73 576	56 266	40 313	14 407	4 702	85			
Gruszki	640	351	1 195	4 244	3 873	3 865	2 645	25 189	2 973	2 401	2 222	1 762	748	207	176	1 515	127			
Truskawki	11 289	2 509	609	212	86	22	160	16 700	127	249	356	361	341	9 390	5 684	971	159			
Sliwki	205	709	1 671	2 395	934	139	57	6 265	15	14	138	131	54	89	316	1 295	77			
Maliny	619	3 050	3 565	4 355	2 058	540	399	15 753	424	281	340	607	239	184	4 691	7 003	196			
Wiśnie	879	8 510	991	76	12	130	4	10 726	6	4	-	60	-	519	7 502	2 063	208			
Przetwory owocowe	104 486	111 634	111 834	112 772	125 189	116 098	72 411	1 171 476	92 695	91 825	90 351	101 698	93 621	96 688	114 663	104 083	93			
Zagęszczony sok jabłkowy	26 830	25 248	25 724	32 947	52 171	49 811	25 917	363 631	29 565	30 514	28 411	33 996	33 375	32 999	33 749	26 923	105			
Truskawki w puszkach	1 520	931	817	857	1 017	802	758	11 259	732	1 032	1 168	1 446	1 617	882	988	717	88			
Wiśnie w puszkach	510	950	1 023	501	927	536	503	7 871	425	477	546	463	648	501	473	730	71			
Dżemy	4 606	3 816	3 996	4 381	4 977	4 335	3 507	50 261	3 453	3 704	3 369	4 249	4 264	4 077	4 168	4 404	110			
Mrożonki	37 581	49 264	49 455	45 731	40 645	34 632	23 068	429 278	34 549	31 925	34 521	36 314	30 844	31 344	39 768	39 415	80			

*) dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERIGŹ-PIB na podstawie danych MRIRW i Centrum Analitycznego Administracji Celnej.

Tab. 6. Import wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2012												2013*								VIII 2013 VIII 2012 (%)
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII					
	91 225	127 180	120 840	87 790	95 527	106 138	139 412	1 256 162	120 511	101 463	105 415	88 199	83 963	85 229	111 191	113 673					
Owoce świeże	19 517	21 027	18 318	12 720	20 382	22 851	19 663	222 213	23 321	23 969	27 326	25 451	26 635	27 147	21 431	15 962					
Banany	13 624	10 527	9 412	12 188	27 418	51 257	96 020	467 923	77 393	58 951	53 171	36 496	23 002	12 201	9 637	9 397					
Owoce cytrusowe	12 751	39 104	34 428	16 926	3 477	263	71	108 240	16	23	80	111	1 893	8 671	25 288	29 517					
Brzoskwinie i nekt.	1 210	4 767	15 637	16 402	16 423	9 455	3 921	88 724	1 764	2 313	5 488	4 946	5 634	3 079	6 245	12 768					
Winogrona	20 577	32 200	22 986	3 589	881	475	426	99 642	404	420	572	1 979	7 732	20 147	34 618	27 242					
Arbuzy	6 625	2 656	1 692	9 293	8 765	2 820	1 439	51 449	1 134	888	1 131	1 664	1 519	1 544	1 756	2 868					
Jabłka	21 619	23 252	25 800	29 424	31 968	31 197	26 435	301 079	26 268	31 256	37 650	30 001	28 200	23 116	28 767	26 587					
Przetwory razem	10 301	8 360	11 217	14 601	15 457	13 186	11 521	130 905	12 617	17 137	19 853	15 786	14 931	10 973	11 482	12 957					
Soki zagęszczone	2 092	1 895	1 476	1 760	2 290	2 806	2 663	26 994	1 806	2 036	3 101	2 440	2 403	2 295	2 029	2 529					
-sok pomarańczowy	3 035	5 791	5 310	5 002	4 380	3 340	3 232	44 186	3 555	3 030	4 702	3 029	3 099	3 339	6 140	4 364					
Mrożonki	869	1 363	1 319	1 566	2 563	1 644	1 459	15 556	1 343	1 188	1 321	1 216	1 064	1 086	1 050	1 131					
Susze	739	739	435	673	559	755	374	7 404	709	566	699	709	630	638	689	520					
Dżemy	6 465	6 828	7 374	7 356	8 734	12 037	9 708	100 426	7 907	9 055	10 801	9 117	8 286	6 990	9 232	7 532					
Przetwory puszkow.	766	1 179	950	1 297	1 506	2 222	1 681	17 178	1 532	1 225	2 642	1 717	1 126	765	1 915	1 400					
-ananasy	1 486	1 439	1 577	1 406	2 585	3 987	3 398	25 782	1 365	1 871	2 822	1 742	1 497	1 558	1 744	1 809					
-brzoskwinie	68 499	80 455	80 523	69 624	79 613	85 233	100 644	924 721	95 009	79 961	88 713	76 886	84 186	72 898	79 881	78 092					
Owoce świeże	11 193	7 397	9 499	8 563	12 730	13 861	12 344	133 405	14 505	16 163	18 137	16 897	17 795	16 735	12 803	9 969					
Banany	10 168	9 167	8 301	10 744	21 421	33 640	57 471	287 711	50 902	38 487	34 120	24 307	19 311	10 745	8 281	8 859					
Owoce cytrusowe	11 014	28 176	23 969	11 709	2 597	223	60	79 411	29	42	119	195	2 516	11 190	23 485	22 188					
Brzoskwinie i nekt.	2 359	5 388	13 012	13 491	16 099	10 901	6 677	100 587	3 803	3 690	8 338	7 599	8 287	4 499	7 132	11 731					
Winogrona	6 658	6 662	4 188	842	361	279	285	28 728	290	275	421	1 473	5 210	7 270	6 921	5 083					
Arbuzy	4 301	2 094	859	1 365	1 349	750	809	22 039	825	619	777	1 083	1 282	1 445	1 277	1 145					
Jabłka	34 071	38 352	44 792	48 619	47 868	47 434	39 456	474 339	39 618	40 633	47 859	41 119	39 191	33 869	44 811	41 540					
Przetwory razem	13 874	11 363	17 829	19 725	18 311	16 118	15 237	177 257	13 382	14 979	18 253	15 216	14 715	12 353	13 253	13 895					
Soki zagęszczone	4 282	3 802	2 919	3 387	4 127	4 994	4 717	51 608	3 125	3 470	5 265	4 002	4 101	3 789	3 446	4 090					
-sok pomarańczowy	4 777	11 448	9 553	7 749	6 796	6 006	5 505	73 625	5 637	4 892	6 603	4 945	4 942	5 561	10 839	8 465					
Mrożonki	1 983	2 566	2 563	3 160	5 117	3 506	3 299	33 127	3 311	2 734	2 837	2 901	2 401	2 950	2 585	2 753					
Susze	1 336	1 169	967	1 199	1 110	1 395	692	13 511	1 337	1 072	1 341	1 404	1 192	1 279	1 337	1 000					
Dżemy	11 767	11 563	13 692	16 429	16 100	20 028	14 478	173 148	15 741	16 520	18 464	16 435	15 627	11 522	16 497	15 238					
Przetwory puszkow.	705	1 054	834	1 151	1 395	1 954	1 482	15 171	1 366	1 020	2 071	1 434	1 016	626	1 462	1 162					
-ananasy	1 140	1 185	1 210	1 158	1 961	3 182	2 526	20 279	1 049	1 439	2 123	1 412	1 140	1 253	1 359	1 374					
-brzoskwinie																					

*) dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW i CAAC.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych owoców i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Porzeczki czarne	Maliny	Wiśnie	Mrożone truskawki	Mrożone wiśnie	Zagęszcz. sok jabłkowy	Truskawki w puszkach	Wiśnie w puszkach
2012 VII	0,52	0,83	1,47	0,56	0,67	1,07	1,62	1,39	1,59	1,64	1,29
VIII	0,36	0,63	1,52	0,54	0,86	1,12	1,67	1,56	1,53	1,62	1,56
IX	0,29	0,61	1,52	1,19	1,01	0,92	1,71	1,64	1,45	1,64	1,68
X	0,30	0,63	1,75	0,68	1,09	1,20	1,54	1,53	1,40	1,92	1,54
XI	0,32	0,71	2,78	0,75	1,85	2,89	1,59	1,44	1,43	1,70	1,57
XII	0,34	0,80	1,61	0,97	1,78	2,70	1,52	1,25	1,46	1,64	1,70
2012 I-XII	0,37	0,67	1,69	0,93	1,31	1,66	1,57	1,34	1,50	1,66	1,51
2013 I	0,34	0,81	1,74	-	1,21	1,77	1,69	1,44	1,45	1,73	1,61
II	0,34	0,81	1,49	0,98	1,74	1,74	1,67	1,36	1,44	2,06	1,58
III	0,33	0,90	1,55	1,05	1,66	-	1,63	1,24	1,43	1,96	1,68
IV	0,38	0,90	1,66	0,87	1,60	1,02	1,64	1,37	1,41	2,19	1,80
V	0,43	0,93	1,82	0,98	1,65	-	1,59	1,35	1,43	1,34	1,53
VI	0,49	1,04	1,16	-	2,44	1,09	1,19	1,32	1,37	1,55	1,53
VII	0,50	1,03	1,49	0,46	1,15	0,90	1,28	1,09	1,35	1,47	1,19
VIII	0,40	0,59	2,01	0,87	1,33	0,79	1,38	1,08	1,38	1,55	1,34
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>VIII 2013</u> <u>VII 2013</u>	80	57	135	189	116	88	108	99	102	105	113
<u>VIII 2013</u> <u>VIII 2012</u>	111	94	132	161	155	71	83	69	90	96	86

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW, i CAAC.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	-Cortland	-Jonagold	-Lobo	-Szampion	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Czeresnie	Śliwki	Banany	Cytryny	Mandarynki	Pomarańcze	Winogrona
2012 VIII	2,30	-	-	-	-	3,00	8,95	-	-	2,85	3,47	5,88	7,00	5,11	7,80
IX	1,46	1,55	1,58	1,49	1,42	2,81	10,21	-	-	-	4,24	5,86	7,39	4,91	6,48
X	1,36	1,48	1,42	1,38	1,42	2,75	11,30	-	-	5,13	4,36	5,58	6,75	4,92	6,34
XI	1,32	1,46	1,40	1,35	1,39	2,95	13,25	-	-	-	4,06	5,08	5,44	4,92	6,68
XII	1,42	1,48	1,44	1,38	1,40	3,04	-	-	-	-	4,08	4,77	4,45	4,10	9,35
2012 I-XII	1,77	1,65	1,68	1,66	1,63	3,01	9,47	4,40	7,93	4,01	4,27	4,84	5,52	4,30	9,70
2013 I	1,43	1,45	1,46	1,47	1,45	3,41	-	-	-	-	4,13	4,58	4,32	3,85	13,31
II	1,47	1,46	1,47	1,47	1,48	3,49	-	-	-	-	4,20	4,40	4,72	3,70	10,81
III	1,49	1,48	1,49	1,47	1,48	3,85	-	-	-	-	4,18	4,51	5,14	3,63	9,81
IV	1,62	1,59	1,56	1,58	1,54	4,38	-	-	-	-	4,35	4,88	5,37	3,57	10,27
V	1,97	1,96	1,92	1,99	1,95	6,10	-	-	-	-	4,25	5,70	4,82	3,77	9,91
VI	2,08	1,99	2,10	2,15	2,08	7,14	4,73	-	6,40	-	4,10	6,30	7,36	4,14	10,32
VII	2,55	-	-	-	-	6,54	6,31	4,10	6,98	4,58	4,11	5,33	6,40	4,39	8,58
VIII	2,28	-	-	-	-	5,64	8,00	3,88	12,1	2,81	4,08	5,93	7,00	4,81	5,79
IX	1,78	1,79	1,82	1,86	1,85	3,08	9,00	-	-	1,95	4,16	7,21	7,03	4,63	5,78
X	1,64	1,65	1,72	1,70	1,62	2,74	13,33	-	-	2,47	3,99	5,82	6,40	4,26	5,57
Wskaźniki zmian cen (%)															
<u>X 2013</u> <u>IX 2013</u>	92	92	95	91	88	89	148	x	x	127	96	81	91	92	96
<u>X 2013</u> <u>X 2012</u>	121	111	121	123	114	100	118	x	x	48	92	104	95	87	88

^a truskawki spod osłon wg Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące		Dżem z czarnej porzeczki	Dżem truskawkowy	Sok jabłkowy ^a	Sok pomarańczowy ^a
2012	VII	8,23	9,67	2,15	2,47
	VIII	7,47	9,70	2,14	2,47
	IX	7,37	9,63	2,16	2,46
	X	7,37	8,73	2,19	2,44
	XI	7,17	8,77	2,20	2,46
	XII	7,20	8,70	2,21	2,40
2012	I-XII	7,87	9,24	2,09	2,41
2013	I	7,83	9,40	2,14	2,45
	II	7,33	8,67	2,21	2,42
	III	7,50	8,70	2,23	2,41
	IV	7,47	8,63	2,25	2,43
	V	7,40	8,67	2,24	2,42
	VI	7,33	8,73	2,23	2,43
	VII	7,40	8,80	2,22	2,37
	VIII	7,43	8,83	2,23	2,33
	IX	7,43	8,83	2,23	2,37
Wskaźniki zmian cen (%)					
<u>IX 2013</u> VIII 2013		100	100	100	102
<u>IX 2013</u> IX 2012		101	92	103	96

^a w zł/l

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Śliwki	Czereśnie	Truskawki	Maliny	Winogrona	Banany	Pomarańcze	Cytryny	Mandarynki	
2012	VII	4,23	7,01	7,29	11,18	9,92	19,84	12,45	4,71	5,83	7,36	8,06
	VIII	3,48	5,87	4,53	-	-	14,90	7,62	4,40	6,06	7,32	8,21
	IX	2,68	4,72	4,20	-	-	13,90	6,31	4,96	5,95	7,27	8,33
	X	2,40	4,68	5,80	-	-	-	6,85	5,08	5,86	6,69	7,81
	XI	2,34	5,13	-	-	-	-	7,99	4,94	5,63	6,18	6,07
	XII	2,38	5,56	-	-	-	-	10,61	4,95	5,11	5,94	5,23
2012	I-XII	2,96	5,46	6,90	19,46	10,79	14,78	10,80	5,15	5,32	6,04	6,42
2013	I	2,38	6,19	-	-	-	-	14,50	5,06	4,99	5,91	5,29
	II	2,40	6,83	-	-	-	-	13,95	5,19	4,85	5,79	5,67
	III	2,42	7,53	-	-	-	-	12,58	5,11	4,70	5,75	6,08
	IV	2,51	8,12	-	-	-	-	12,43	5,13	4,81	6,12	6,52
	V	3,02	8,34	-	40,87	14,50	-	12,01	5,09	5,11	6,99	6,95
	VI	3,62	8,43	11,09	12,58	6,81	-	12,24	4,97	5,50	7,84	8,23
	VII	3,93	8,73	8,14	9,39	8,04	16,34	11,09	4,96	6,07	7,49	8,78
	VIII	3,91	7,17	5,04	-	-	15,54	7,98	4,90	6,38	7,47	8,37
	IX	3,11	5,03	3,68	-	-	15,24	6,75	4,85	6,20	8,82	8,17
Wskaźniki zmian cen (%)												
<u>IX 2013</u> VIII 2013		80	70	73	-	-	98	85	99	97	118	98
<u>IX 2013</u> IX 2012		116	107	88	-	-	110	107	98	104	121	98

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżemy	Sok jabłkowy	Sok pomarańczowy	Truskawki mrożone	Ananasy w puszkach	Brzoskwinie w puszkach
2012 VII	14,39	3,81	4,54	16,54	7,46	6,58
VIII	14,36	3,83	4,54	16,56	7,50	6,54
IX	14,42	3,85	4,55	16,54	7,44	6,52
X	14,14	3,85	4,53	16,86	7,40	6,54
XI	14,11	3,86	4,57	16,84	7,40	6,55
XII	14,33	3,82	4,51	16,80	7,38	6,46
2012 I-XII	14,22	3,82	4,52	16,60	7,42	6,44
2013 I	14,17	3,79	4,54	16,90	7,44	6,51
II	14,17	3,79	4,53	16,92	7,46	6,49
III	13,97	3,80	4,56	16,86	7,46	6,42
IV	14,06	3,79	4,58	16,88	7,42	6,44
V	14,31	3,81	4,55	16,86	7,42	6,41
VI	14,25	3,77	4,55	16,72	7,44	6,42
VII	14,44	3,79	4,54	16,68	7,36	6,38
VIII	14,22	3,78	4,57	16,74	7,42	6,40
IX	14,31	3,82	4,61	16,76	7,44	6,36
Wskaźniki zmian cen (%)						
IX 2013 VIII 2013	101	101	101	100	100	99
IX 2013 IX 2012	100	100	102	101	99	97

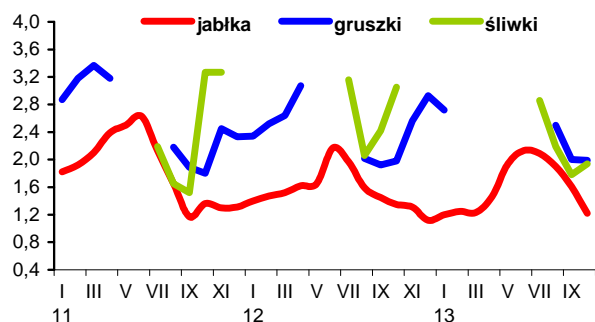
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych owoców w Polsce i w Niemczech (%)

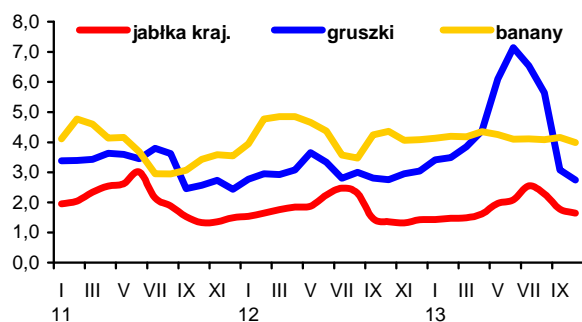
Miesiące	Jabłka odm. Jonagold	Gruszki	Truskawki	Banany	Pomarańcze	Śliwki
2012 III	88	68	-	66	59	-
IV	89	69	-	64	55	-
V	90	70	-	67	58	-
VI	88	72	78	69	59	-
VII	-	65	-	54	62	52
VIII	-	69	-	61	59	42
IX	78	65	-	48	61	68
X	79	69	-	51	65	-
XI	77	68	-	66	60	-
XII	79	72	-	64	55	-
2013 I	76	74	-	65	55	-
II	77	78	-	58	49	-
III	78	80	-	55	46	-
IV	81	85	-	58	48	-
V	85	87	-	59	46	-
V	87	89	68	61	47	-
VI	-	85	65	55	54	45
VII	-	84	63	54	49	49
VIII	93	87	-	55	48	46
IX	89	75	-	53	45	32

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS i Markt Woche Grosshandelsabgabepreise Obst und Gemüse – Agrarmarkt Informations-Gesellschaft mbH (AMI) z poszczególnych miesięcy

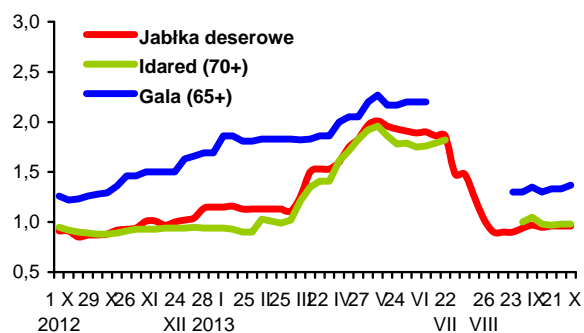
Rys. 1. Ceny skupu owoców w spółdzielniach ogrodniczych w latach 2011 - 2013 r. (zł/kg)

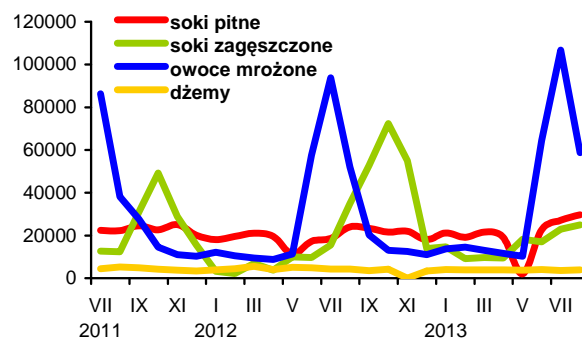
Rys. 2. Ceny hurtowe owoców w latach 2011 -2013 (zł/kg)

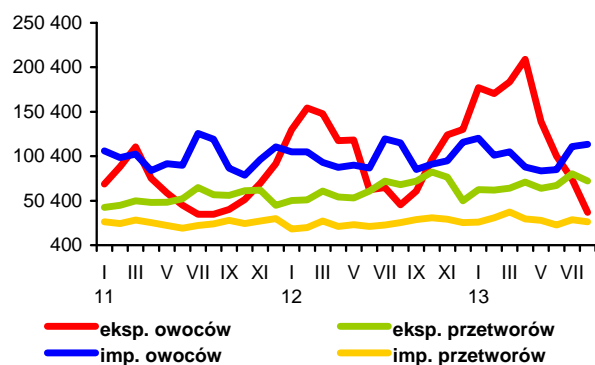
Rys. 3. Ceny skupu jabłek deserowych przeznaczonych na eksport w okresie od X 2012 r. do X 2013 r. (zł/kg)

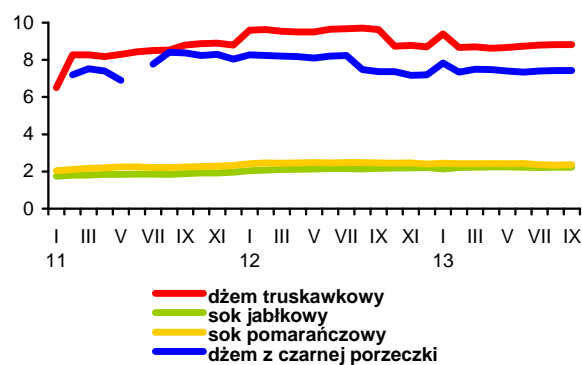
Rys. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w latach 2011 - 2013 r. (tony)

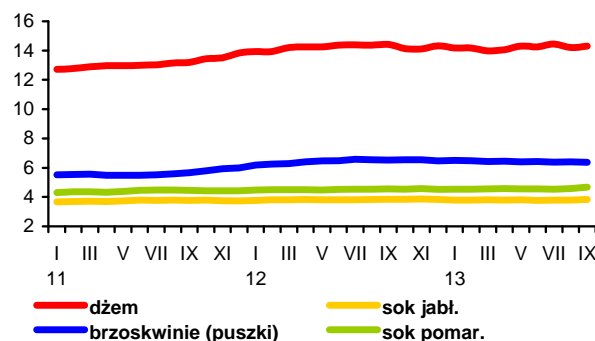
Rys. 5. Handel owocami i ich przetworami w 2011 i 2013 r. (tony)

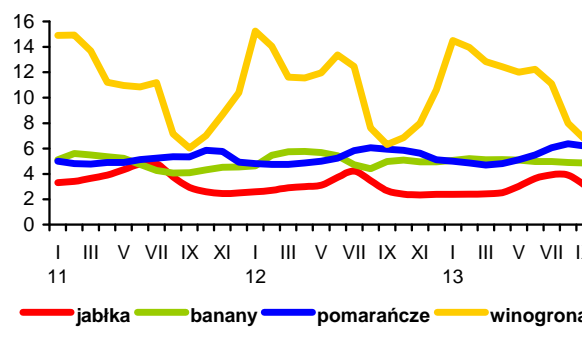
Rys. 6. Ceny zbytu wybranych przetworów owocowych w 2011 i 2013 r. (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych w 2011 i 2013 r. (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne wybranych owoców w 2011 i 2013 r. (zł/kg)

Dobra koniunktura na międzynarodowym rynku mleka oraz korzystne ceny uzyskiwane w eksporcie produktów mleczarskich sprawiają, że konkurujące o surowiec mleczarnie oferują bardzo wysokie ceny za dostarczone mleko. We wrześniu za 1 hl mleka surowego mleczarnie płaciły przeciętnie 138,34 zł, tj. o 4% więcej niż w sierpniu i o 20,1% więcej niż przed rokiem. W województwie podlaskim, zachodniopomorskim i lubuskim ceny mleka przekroczyły 144 zł/hl. Średni poziom cen skupu mleka w III kwartale br. był o 17,6% wyższy niż w III kwartale 2012 r. We wrześniu wzrosły również ceny bydła mlecznego na targowiskach. Krowy podrożały do 3077 zł/szt., a jałówki do 1985 zł/szt., tj. odpowiednio o 0,8 i 0,3% w stosunku do sierpnia i o 2,9 i 4,5% w porównaniu z wrześniem ub. roku.

Dynamicznie rosną także ceny zbytu przetworów mlecznych. We wrześniu średni miesięczny wzrost cen zbytu przetworów mlecznych wyniósł ok. 2%, wobec 1,3% w sierpniu. Najbardziej podrożały przetwory trwałe, tj. sery dojrzewające (o 3-5%), mleko w proszku (o 2,6-2,7%) oraz masło w blokach i masło konfekcjonowane (po 2,1%). Najmniejszy był wzrost cen twarogu tłustego i sera smakowego (o 0,3-0,6%). Ceny mleka spożywczego wzrosły o 1,7-2,3%, a pozostałych przetworów o 1 1,2%. W efekcie średni poziom cen zbytu trwałych przetworów mlecznych w okresie trzech kwartałów br. był dużo wyższy niż w analogicznym okresie 2012 r. Chude mleko w proszku podrożało o 31%, masło w blokach o 17%, masło z dodatkiem oleju i pełny proszek mleczny po 15%, sery dojrzewające o 8-11%, a masło konfekcjonowane o 6%.

Na rynku detalicznym ceny artykułów mlecznych wzrosły średnio o 1,2% w porównaniu z sierpniem. Wzrost ten był o 0,9 pkt. proc. większy niż miesiąc temu. Najbardziej podrożało mleko spożywcze (o 1,6-2,4%), a najmniej mleko zagęszczone i w proszku (o 0,1%) oraz sery twarogowe i napoje mleczne (po 0,6%). Ceny serów dojrzewających i topionych, śmietany oraz jogurtów wzrosły o 1,2-1,4%, a deserów mlecznych spadły o 0,4%. Masło podrożało o 1,7%, tj. o 0,4 pkt. proc. mniej niż w sierpniu. W porównaniu z wrześniem ub. roku ceny nabiału wzrosły o 3,2%, a masła o 12,5%. Średni poziom cen nabiału i masła w okresie trzech kwartałów br. był odpowiednio o 1,5 i 2,1% wyższy niż przed rokiem.

Dostawy mleka do przemysłu mleczarskiego we wrześniu zmniejszyły się do 798,8 mln l, tj. o 5,1% w porównaniu z sierpniem. Od lipca notowany jest wzrost dostaw w relacji rocznej. W III kwartale były one o 1,7% większe niż w III kwartale ub. roku. W ciągu dziewięciu miesięcy br. mleczarnie skupiły ponad 7,26 mld l mleka, tj. o 0,6% mniej niż w takim samym okresie 2012 r.

Mniejsza podaż surowca spowodowała, że w sierpniu mocno ograniczono produkcję mleka i śmietany zagęszczonej (o 25% w porównaniu z lipcem) oraz chudego mleka w proszku (o 19%). Wytworzono również mniej napojów fermentowanych innych niż jogurty (o 12%), masła i śmietany (po 7%) oraz serów twarogowych (o 1%). Zwiększono natomiast produkcję mleka spożywczego (o 11,5%) a także jogurtów, serów dojrzewających i pełnego mleka

Jadwiga
Seremak-Bulge

Teresa Zdziarska

w proszku (o 4-7%). Produkcja serów topionych i serwatki w proszku wzrosła minimalnie. W okresie styczeń-sierpień br., w stosunku do analogicznego okresu 2012 r., najgłębszy był spadek produkcji chudego proszku mlecznego (o 18%), a największy wzrost produkcji napojów mlecznych innych niż jogurty, mleka spożywczego i pełnego mleka w proszku (o 9 14%). Produkcja serów i twarogów zwiększyła się o 4%, a masła i tłuszczów mlecznych zmalała o 4%.

Wysokie ceny na światowym rynku mleka wpłynęły na poprawę wartościowych wyników handlu zagranicznego produktami mleczarskimi. W okresie styczeń-sierpień br. dodatnie saldo wymiany zwiększyło się do 701 mln EUR, tj. o 11% w porównaniu z analogicznym okresem 2012 r. Było to efektem wzrostu wpływów z eksportu o 15% do ok. 1125 mln EUR, o czym zadecydował duży wzrost cen transakcyjnych mleka w proszku, masła oraz mleka płynnego i śmietany (o 28-35%). Wartość importu wzrosła w tym czasie o 22% do 423,7 mln EUR. Ilościowe wyniki obrotów były gorsze niż przed rokiem. Eksport zmalał o 5% do ponad 1,52 mld l w ekwiwalencie mleka surowego. Zmniejszono wywóz mleka w proszku (o 20%), mleka płynnego i śmietany (o 11%), masła oraz jogurtów i napojów fermentowanych (o 5-6%), a także kazeiny (o 30%). Sprzedano natomiast więcej serów i twarogów (o 18%), serwatki w proszku (o 24%) oraz lodów (o 2%). Import przetworów mlecznych w analizowanym okresie zwiększył się o 17% do ok. 698 mln l w przeliczeniu na mleko surowe. Najsilniej wzrósł import mleka płynnego i śmietany, serwatki w proszku (po 54%) oraz pełnego mleka w proszku (o 30%), co świadczy o dużym zapotrzebowaniu surowcowym zakładów mleczarskich i firm zajmujących się wtórnym przetwórstwem żywności. Importowano również więcej serów i twarogów (o 15%) oraz masła (o 7%), natomiast mniej kazeiny (o 47%), jogurtów i napojów fermentowanych oraz chudego mleka w proszku i lodów (o 2-5%). W konsekwencji ilościowa nadwyżka eksportu nad importem przetworów mlecznych w okresie styczeń-sierpień br. zmniejszyła się do ok. 826 mln l w ekwiwalencie mleka surowego, tj. o 18% w stosunku do analogicznego okresu 2012 r.

Tab.1. Skup mleka surowego

Miesiące	Ilość mleka skupionego mln litrów	Cena skupu mleka	
		średnia (zł/100 litrów)	o standardowych parametrach (zł/100 kg)
2011 I-XII	9 042,8	121,20	.
2012 I-XII	9 584,4	119,78	.
2012 VIII	835,6	112,85	115,33
IX	786,3	115,19	116,24
X	767,0	117,80	118,85
XI	708,9	121,64	122,94
XII	740,4	125,72	123,24
2013 I	759,6	123,48	122,98
II	703,8	123,70	123,61
III	789,4	125,32	124,81
IV	793,1	126,34	125,21
V	865,4	125,71	125,23
VI	834,7	127,50	126,36
VII	866,0	129,80	129,22
VIII	841,8	132,97	131,80
IX	798,8	138,34	138,40
Wskaźnik zmian w %			
<u>IX 2013</u> VIII 2013	94,9	104,0	105,0
<u>IX 2013</u> IX 2012	101,6	120,1	119,1

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.2. Produkcja wyrobów mleczarskich (tys. ton i mln l)

Miesiące	Mleko przetworzone (mln l)	Mleko w proszku		Jogurt (mln l)	Śmietana (mln l)	Masło	Sery	
		chude	pełne				świeże	dojrzewające
2011 I-XII	2 747,2	114,5	33,8	484,9	338,2	171,4	384,2	284,7
2012 I-XII	2 691,1	116,0	38,9	450,0	359,2	171,6	385,8	312,7
2012 ^a VII	226,6	12,9	2,5	39,7	31,3	14,7	30,3	26,2
VIII	223,9	12,7	2,9	37,6	32,2	14,6	30,3	28,9
IX	213,8	9,2	2,7	35,2	28,6	14,4	29,2	26,0
X	219,4	7,9	2,1	35,6	29,0	14,0	32,5	26,9
XI	201,0	5,6	2,6	33,6	26,9	13,1	32,5	25,4
XII	222,0	7,1	3,8	27,7	30,1	15,2	29,0	23,7
2013 ^a I	210,1	6,4	2,8	37,2	25,0	14,8	33,1	25,5
II	214,6	6,2	2,4	33,1	25,4	12,7	31,9	24,0
III	242,3	6,8	2,4	38,0	28,3	15,2	37,9	25,2
IV	233,9	9,2	4,1	39,1	28,9	14,4	32,3	25,2
V	276,9	11,7	3,7	39,0	32,7	13,5	35,0	23,9
VI	265,0	11,7	2,5	37,7	32,5	13,5	31,4	25,4
VII	242,6	10,3	3,0	38,6	32,3	14,6	33,1	25,9
VIII	270,5	8,4	3,2	40,1	30,0	13,7	32,8	27,5
Wskaźnik zmian w % (liczony na podstawie danych o większym stopniu dokładności)								
<u>VIII 2013</u> VII 2013	111,5	81,1	106,6	103,9	92,9	93,3	99,0	106,3
<u>VIII 2013</u> VIII 2012	120,8	66,0	113,5	106,7	93,2	93,4	108,3	95,1

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw zatrudniających 50 i więcej pracowników.

Źródło: Dane GUS.

Tab.3. Ceny producentów (z VAT) wybranych wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku (1 kg)		Masło świeże i chłodnicze do 85% tł. (1 kg)		Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (1 l)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Gouda (1 kg)
	w folii	UHT	chude	pełne	w blokach	konfekcjonowane				
2012 VIII	1,76	2,00	9,51	12,26	12,77	15,08	0,88	5,56	10,10	13,47
IX	1,75	2,03	10,65	12,96	13,64	15,39	0,88	5,59	10,17	13,57
X	1,75	2,05	11,15	13,19	13,81	15,66	0,88	5,61	10,18	14,19
XI	1,75	2,07	11,35	13,39	14,92	16,01	0,89	5,62	10,19	14,51
XII	1,75	2,08	11,37	13,55	15,39	16,49	0,88	5,66	10,21	14,76
2013 I	1,76	2,07	11,41	13,62	15,00	16,14	0,85	5,63	10,19	14,76
II	1,76	2,07	11,51	13,71	14,71	15,83	0,83	5,58	10,07	14,70
III	1,76	2,06	11,48	13,64	14,75	15,85	0,86	5,56	10,08	14,68
IV	1,76	2,06	12,22	14,24	15,15	16,02	0,85	5,57	10,09	14,72
V	1,76	2,07	13,05	14,56	16,09	16,55	0,85	5,58	10,12	14,99
VI	1,76	2,10	13,29	15,08	16,68	16,91	0,85	5,58	10,18	15,08
VII	1,78	2,10	13,36	15,33	17,49	17,57	0,85	5,67	10,26	15,47
VIII	1,79	2,13	13,47	15,65	17,81	17,93	0,86	5,74	10,28	15,89
IX	1,82	2,18	13,84	16,06	18,19	18,30	0,87	5,80	10,31	16,67
X ^a	1,95	2,05	12,77	15,30	16,11	17,40	.	5,43	9,63	16,19
Wskaźnik zmian w %										
<u>IX 2013</u> VIII 2013	101,7	102,3	102,7	102,6	102,1	102,1	101,2	101,0	100,3	104,9
<u>IX 2013</u> IX 2012	104,0	107,4	130,0	123,9	133,4	118,9	98,9	103,8	101,4	122,8

^a ceny 1 kg produktu wg ZSRIR notowane w dniach 21-27 X 2013 r.

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.4. Ceny detaliczne wybranych wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3,2-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku pełne (350 g)	Mleko zagęszcz., niesłodz. (400 g)	Masło Ekstra konfekcj. (200 g)	Kefir (150 g)	Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (200 g)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Gouda (1 kg)
	w folii	UHT								
2012 VIII	2,60	2,76	14,75	3,27	4,07	0,71	1,23	1,64	13,75	19,10
IX	2,60	2,75	14,83	3,27	4,08	0,70	1,23	1,65	13,67	19,13
X	2,61	2,76	14,79	3,26	4,21	0,70	1,22	1,66	13,75	19,42
XI	2,60	2,75	14,80	3,27	4,21	0,71	1,22	1,66	13,69	19,50
XII	2,61	2,73	14,94	3,28	4,29	0,70	1,22	1,67	13,55	19,87
2013 I	2,62	2,72	15,31	3,32	4,36	0,71	1,22	1,68	13,70	20,03
II	2,60	2,76	15,46	3,37	4,35	0,71	1,23	1,68	13,72	20,05
III	2,58	2,75	15,68	3,40	4,31	0,71	1,23	1,68	13,80	20,01
IV	2,58	2,76	15,66	3,42	4,31	0,71	1,22	1,68	13,87	20,06
V	2,58	2,76	15,76	3,42	4,34	0,70	1,21	1,68	13,82	20,25
VI	2,56	2,76	15,73	3,41	4,41	0,70	1,20	1,68	13,80	20,35
VII	2,58	2,79	15,84	3,41	4,45	0,71	1,22	1,68	13,83	20,71
VIII	2,59	2,79	15,78	3,42	4,54	0,70	1,23	1,68	13,80	21,02
IX	2,67	2,84	15,80	3,43	4,62	0,71	1,25	1,70	13,94	21,52
Wskaźnik zmian w %										
<u>IX 2013</u> VIII 2013	103,1	101,8	100,1	100,3	101,8	101,4	101,6	101,2	101,0	102,4
<u>IX 2013</u> IX 2012	102,7	103,3	106,5	104,9	113,2	101,4	101,6	103,0	102,0	112,5

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport i import produktów mleczarskich (tys. ton)

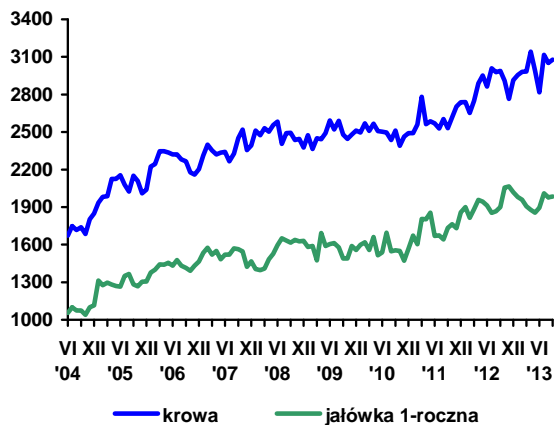
Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2011 I-XII	108,3	151,8	34,1	257,0	122,6	55,4	50,9	14,4	80,1	38,5
2012 I-XII	111,5	177,6	31,2	297,2	110,4	48,7	50,9	12,2	132,7	33,6
2012 VII	11,8	15,6	2,9	27,6	8,8	3,6	4,0	0,9	10,3	3,6
VIII	13,2	16,6	2,5	24,9	9,1	3,3	4,6	0,9	12,3	3,0
IX	10,1	15,4	1,9	29,0	8,6	3,7	4,0	1,3	15,4	2,5
X	8,7	16,9	1,8	29,3	9,0	4,1	4,7	1,1	15,7	3,2
XI	7,8	15,0	2,0	22,7	7,9	4,1	4,3	1,4	13,7	2,4
XII	5,6	13,7	1,5	19,2	7,0	4,5	4,3	1,0	15,8	2,1
2013 I	8,5	15,8	2,7	20,2	9,5	5,0	5,2	1,0	14,8	2,8
II	6,2	15,0	3,9	22,7	9,1	3,9	4,6	1,0	12,9	2,6
III	6,7	16,9	2,9	20,3	9,5	3,9	5,3	1,2	14,4	3,3
IV	8,4	17,6	4,3	23,0	9,6	4,8	4,5	1,0	11,0	3,4
V	8,6	17,1	3,1	23,7	9,5	6,2	4,7	0,9	15,3	3,3
VI	8,0	17,0	2,3	22,2	8,5	4,7	4,2	0,9	13,0	2,3
VII	9,9	19,4	2,1	22,9	8,8	5,7	4,8	1,0	14,8	2,3
VIII	6,7	18,1	1,6	19,8	9,0	5,3	5,4	0,8	14,8	2,3
Wskaźnik zmian w % (liczony na podstawie danych o większym stopniu dokładności)										
<u>VIII 2013</u> <u>VII 2013</u>	67,8	93,0	75,8	86,3	102,4	93,5	112,4	84,6	99,7	99,1
<u>VIII 2013</u> <u>VIII 2012</u>	51,2	108,9	65,4	79,5	99,6	159,0	117,4	97,6	119,9	76,8

Tab. 6. Ceny w eksporcie i imporcie produktów mleczarskich (EUR/tonę)

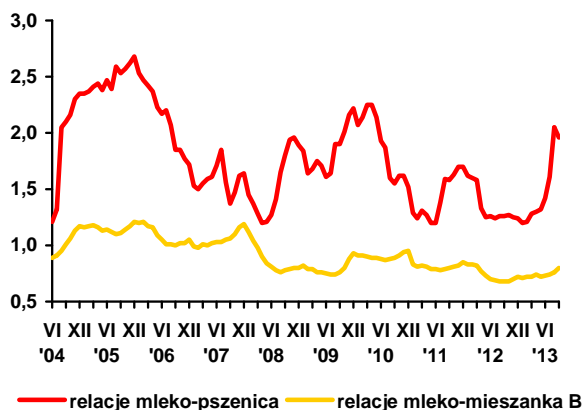
Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2011 I-XII	2 324	3 199	3 940	739	1 011	1 764	3 351	4 320	756	1 144
2012 I-XII	2 111	3 116	2 952	617	1 056	2 016	3 338	3 857	528	1 200
2012 VII	1 895	2 968	2 560	562	1 053	2 023	3 311	4 001	490	1 055
VIII	1 931	3 052	2 776	586	1 076	2 386	3 220	3 727	421	1 120
IX	2 167	3 134	3 105	642	1 091	2 249	3 397	3 603	473	1 284
X	2 057	3 185	3 389	694	1 072	2 286	3 336	3 704	484	1 243
XI	2 335	3 233	3 465	776	1 085	2 207	3 509	3 805	593	1 243
XII	2 400	3 234	3 499	708	1 058	1 588	3 431	3 760	600	1 292
2013 I	2 384	3 215	3 414	686	1 063	1 907	3 435	4 018	584	1 331
II	2 466	3 163	3 281	684	1 124	2 260	3 293	3 801	541	1 333
III	2 363	3 145	3 277	669	1 102	2 365	3 459	3 734	566	1 204
IV	2 607	3 158	3 547	818	1 116	2 086	3 468	3 854	683	1 204
V	2 872	3 231	3 922	907	1 173	1 828	3 537	4 276	636	1 255
VI	2 895	3 356	3 869	824	1 114	1 835	3 603	4 417	702	1 306
VII	2 890	3 314	3 966	808	1 092	2 029	3 626	4 743	668	1 462
VIII	2 842	3 417	4 199	790	1 123	2 158	3 630	4 858	639	1 420
Wskaźnik zmian w %										
<u>VIII 2013</u> <u>VII 2013</u>	98,3	103,1	105,9	97,8	102,8	106,4	100,1	102,4	95,7	97,1
<u>VIII 2013</u> <u>VIII 2012</u>	147,2	112,0	151,3	134,8	104,4	90,4	112,7	130,3	151,8	126,8

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie wstępnych danych CAAC.

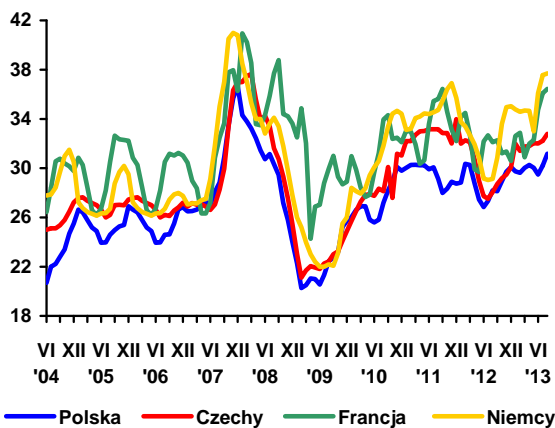
Rys. 1. Przeciętne ceny targowiskowe (zł/szt.)

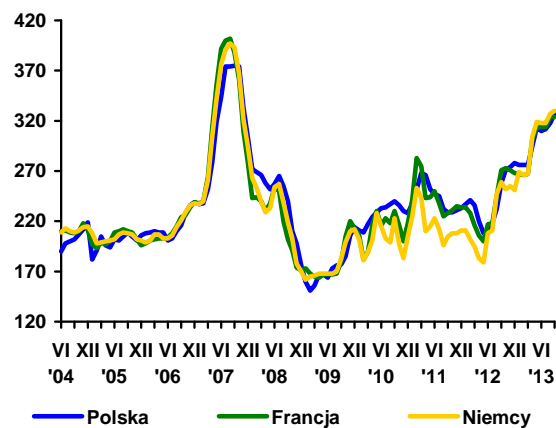
Rys. 2. Ceny mleka wyrażone w kg pszenicy oraz mieszanki B

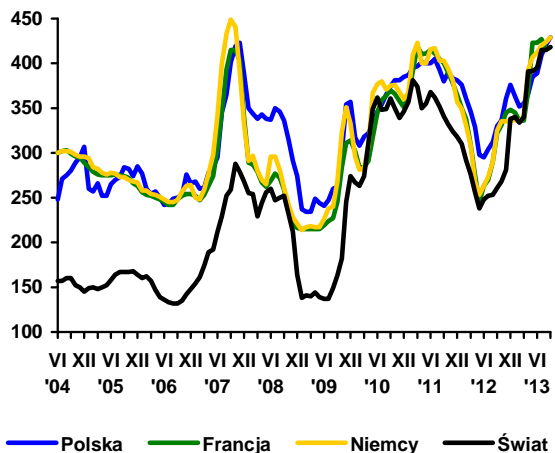
Rys. 3. Ceny skupu mleka surowego (EUR/100 kg)

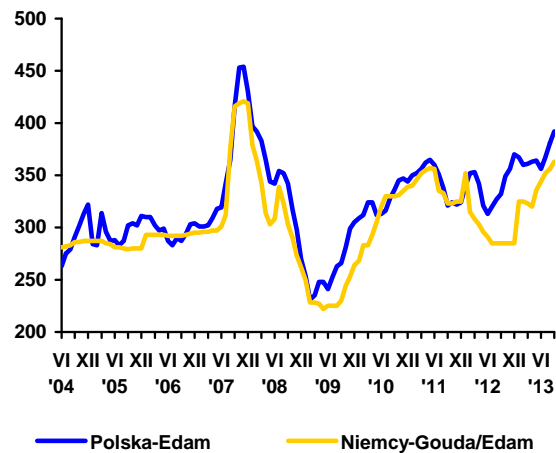
Rys. 4. Ceny zbytu mleka odtłuszczonego w proszku (EUR/100 kg)

Rys. 5. Ceny zbytu masła w blokach (EUR/100 kg)

Rys. 6. Ceny zbytu serów dojrzewających (EUR/100 kg)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie danych GUS, ZSRIR, Dairy Markets i Dairy Economic Consulting CLAL.

**Danuta
Rycombel**

Przeciętna cena skupu bydła, we wrześniu 2013 r., wynosiła 6,11 zł/kg wagi żywej i była wyższa o 1,5% niż w sierpniu br. Ceny zakupu młodych byków rosły również w następnym miesiącu br., a towarzyszyły im niższe ceny zakupu krów. Zakłady mięsne, w trzecim tygodniu października 2013 r., płaciły za byki w wieku do 2 lat, tj. o ponad 2 % więcej niż przed miesiącem (6,82 zł/kg w. ż.), a za krowy o ponad 3% mniej (4,72 zł/kg w. ż.). Wzrost cen o 1-3% miał miejsce na Łotwie, w Wlk. Brytanii, i w Niemczech, natomiast ceny obniżyły się we Francji (o ok. 3%), w Holandii (o ok. 6%), oraz w Irlandii (o ok. 4%). W UE średnia cena rynkowa tusz młodych byków od lipca br. utrzymuje się na poziomie ok. 386 EUR/100 kg, do czego przyczynia się mniejszy niż przed rokiem eksport na rynki państw trzecich, w tym do Turcji.

Komisja przewiduje, że eksport wołowiny z UE na rynki państw trzecich w 2013 r. zmniejszy się o 1/4 (do ok. 160 tys. ton), a import z tych państw wzrośnie o ok. 9% (do 300 tys. ton). Obroty handlowe wołowiną wewnątrz UE będą zależały od podaży wołowiny w państwach członkowskich. W Polsce, w II półroczu 2013 r., eksport produktów wołowych prawdopodobnie będzie większy o ok. 2% (168 tys. ton) niż w II półroczu 2012 r., a w I półroczu 2014 r. możliwy jest jego wzrost do 170 tys. ton. Stan pogłowia młodego bydła, w czerwcu br. w porównaniu do czerwca 2012 r., był wyższy o 5,9%, a cieląt o ok. 8%.

Uboje byków wyniosły 470,5 tys. sztuk w ciągu 9 miesięcy br. i były o 6,5% (28,6 tys. sztuk) większe niż w analogicznym okresie 2012 r. Uboje krów zmalały o 7,9% (o 24,6 tys. sztuk). W rezultacie ubój wszystkich kategorii bydła dorosłego wyniósł 881,1 tys. sztuk i był o 4,5 tys. sztuk większy niż w ciągu 9 miesięcy 2012 r. W I półroczu 2013 r. ceny cieląt w eksporcie były niższe niż przed rokiem i ich eksport zmalał o ok. 11% (do 101,2 tys. sztuk). W rezultacie spadły uboje cieląt. Natomiast w lipcu i w sierpniu 2013 r. uboje zaczęły rosnąć, bo eksport cieląt był większy niż przed rokiem o 9% (36 tys. sztuk). W sumie, w okresie styczeń-wrzesień

2013 r. w porównaniu z analogicznym okresem 2012 r., uboje cieląt zmalały o ok. 6% do 44,6 tys. sztuk.

Eksport mięsa wołowego wyniósł 178,8 tys. ton w okresie od stycznia do sierpnia 2013 r. i był mniejszy o ok. 6 tys. ton niż przed rokiem, w tym wołowiny chłodzonej zmalał o ok. 14 tys. ton (do 141,3 tys. ton), a wołowiny mrożonej wzrósł o ok. 8 tys. ton. Powodem spadku eksportu wołowiny chłodzonej, przy ubojach byków nieco większych niż przed rokiem, były niskie ceny. Zmalały one o ok. 2% w II kwartale br. (do 3,33 EUR/kg) i o ok. 5% (do 3,18 EUR/kg) w lipcu i sierpniu 2013 r. Ceny wołowiny mrożonej w eksporcie również malały (z 3,69 do 3,22 EUR/kg), ale były o 2-4 % wyższe w porównaniu do cen wołowiny chłodzonej.

Najwięcej mięsa wołowego wyeksportowano do: Włoch (37,1 tys. ton), Niemiec (30,5 tys. ton), Holandii (29,9 tys. ton) i Hiszpanii (15,7 tys. ton). Wołowina była eksportowana również do Rosji (5,5 tys. ton) oraz Bośni, Hercegowiny i Macedonii (4,5 tys. ton). Niewielkie ilości mięsa wołowego były eksportowane do Afryki, Turkmenistanu i Hong Kongu.

Import bydła i cieląt wzrósł w tym czasie o prawie 49% do 43,3 tys. sztuk. Import cieląt (głównie z Litwy) wzrósł o 9,3 tys. sztuk (do 15 tys. sztuk), a ich cena wynosiła 198 EUR/sztukę i była o ok. 11% niższa niż w roku poprzednim. Zakupy bydła dorosłego na rynkach zagranicznych zwiększyły się o ok. 5 tys. sztuk (do 28,3 tys. sztuk). Najwięcej bydła zakupiono w: Słowacji (10,1 tys. sztuk), Rumunii (6,2 tys. sztuk), Niemczech (4,2 tys. sztuk), Danii (3,3 tys. sztuk) i Czechach (2,1 tys. sztuk). Importowane było zarówno bydło rzeźne i hodowlane, a świadczą o tym ceny zakupu. Za bydło z Rumunii płacono 342 EUR/sztukę, a za bydło z Niemiec, Czech i Danii od 1182 do 1281 EUR/sztukę. Import mięsa wołowego wyniósł 8,1 tys. ton i był o 0,6 tys. ton większy niż przed rokiem. Mięso wołowe mrożone kupowano po 3,5 EUR/kg, a jego cena była wyższa o ok. 13% niż w ciągu ośmiu miesięcy 2012 r. Natomiast cena wołowiny chłodzonej wynosiła 3,4 EUR/kg i wzrosła o ok. 1% w porównaniu do roku poprzedniego.

Tab. 1. Produkcja, skup, eksport i import wołowiny (tys. ton)

Wyszczególnienie		Skup żywca wołowego i cielęcego w ekw. mięsa	Eksport wołowiny w tys. ton			Import wołowiny
			ogółem	żywiec w ekw. mięsa	mięso	
I-XII 2004		255,7 ^a	124,0	45,0	68,0	4,8
I-XII 2005 ^c		204,5 ^b	167,2	44,6	115,3	3,7
2006	XII	13,1	12,0	1,4	10,9	0,5
2007	XII	13,3	14,5	2,1	11,7	1,0
2008	XII	13,5	16,8	1,8	14,2	0,9
2009	XII	10,0	17,6	1,4	14,5	0,9
2010	XII	14,0	30,4	2,0	26,2	2,5
2011	XII	11,5	23,0	1,2	19,7	1,5
2012	VIII	12,3	23,8	2,4	19,9	1,2
	IX	12,4	23,8	1,6	20,9	1,9
	X	13,7	24,6	1,4	20,4	2,5
	XI	13,9	22,5	1,2	18,7	2,3
	XII	12,5	22,0	1,0	23,6	2,0
2013	I	13,0	22,1	0,9	18,7	2,5
	II	12,3	23,0	0,9	20,1	2,1
	III	12,9	21,6	1,2	18,0	2,1
	IV	13,5	23,3	1,6	19,6	2,3
	V	14,1	25,9	1,3	22,3	2,1
	VI	15,0	28,5	1,5	24,3	1,6
	VII	14,7	29,9	1,4	25,4	1,7
	VIII	12,7	23,9	0,9	20,3	2,1
	IX	13,7				

^a obejmuje zakłady zatrudniające powyżej 10 osób, ^b obejmuje zakłady zatrudniające powyżej 50 osób, ^c dane szacunkowe
 Źródło: Na podstawie danych GUS – miesięcznych informacji o produkcji i handlu zagranicznym, skup na podstawie Biuletynu GUS.

Tab. 2. Cena skupu, zbytu i cena detaliczna wołowiny

Wyszczególnienie		Cena skupu żywca wołowego w zł/kg żywca	Cena skupu cieląt w zł/kg żywca	Cena zbytu mięsa wołowego z kością Rostbef	Cena detaliczna mięsa wołowego z kością*	Relacje ceny skupu bydła rzeźnego do ceny mięsa wołowego z kością	
						zbytu	detalicznej
2006	XII	4,00	9,53	15,39	17,22	3,84	4,30
2007	XII	3,91	8,56	16,09	17,68	4,11	4,52
2008	XII	4,13	7,97	17,88	18,42	4,34	4,47
2009	XII	4,64	9,93	19,02	20,26	4,10	4,36
2010	XII	5,16	7,80	19,46	20,54	3,66	3,98
2011	XII	6,35	9,95	23,51	23,96	3,70	3,77
2012	VIII	6,61	9,31	25,64	25,52*	3,87	3,92
	IX	6,61	10,63	25,93	25,81*	3,92	3,90
	X	6,46	10,21	26,19	25,96*	4,05	4,01
	XI	6,55	11,05	26,23	26,03	4,00	3,97
	XII	6,58	10,80	26,27	26,18	3,99	3,97
2013	I	6,56	10,02	26,22	26,30	3,99	4,00
	II	6,62	9,45	26,14	26,24	3,94	3,96
	III	6,37	9,91	26,09	26,19	4,09	4,11
	IV	6,38	9,84	26,01	26,14	4,08	4,10
	V	6,19	9,76	26,02	26,30	4,20	4,25
	VI	6,18	9,82	26,07	26,17	4,22	4,23
	VII	6,05	10,16	25,98	26,27	4,29	4,34
	VIII	6,02	9,48	25,89	26,29	4,30	4,37
	IX	6,11	9,21	25,80	26,37	4,22	4,31
w % ceny	sprzed roku	92,4	-	-	-	-	-
	sprzed m-ca	101,5	-	-	-	-	-

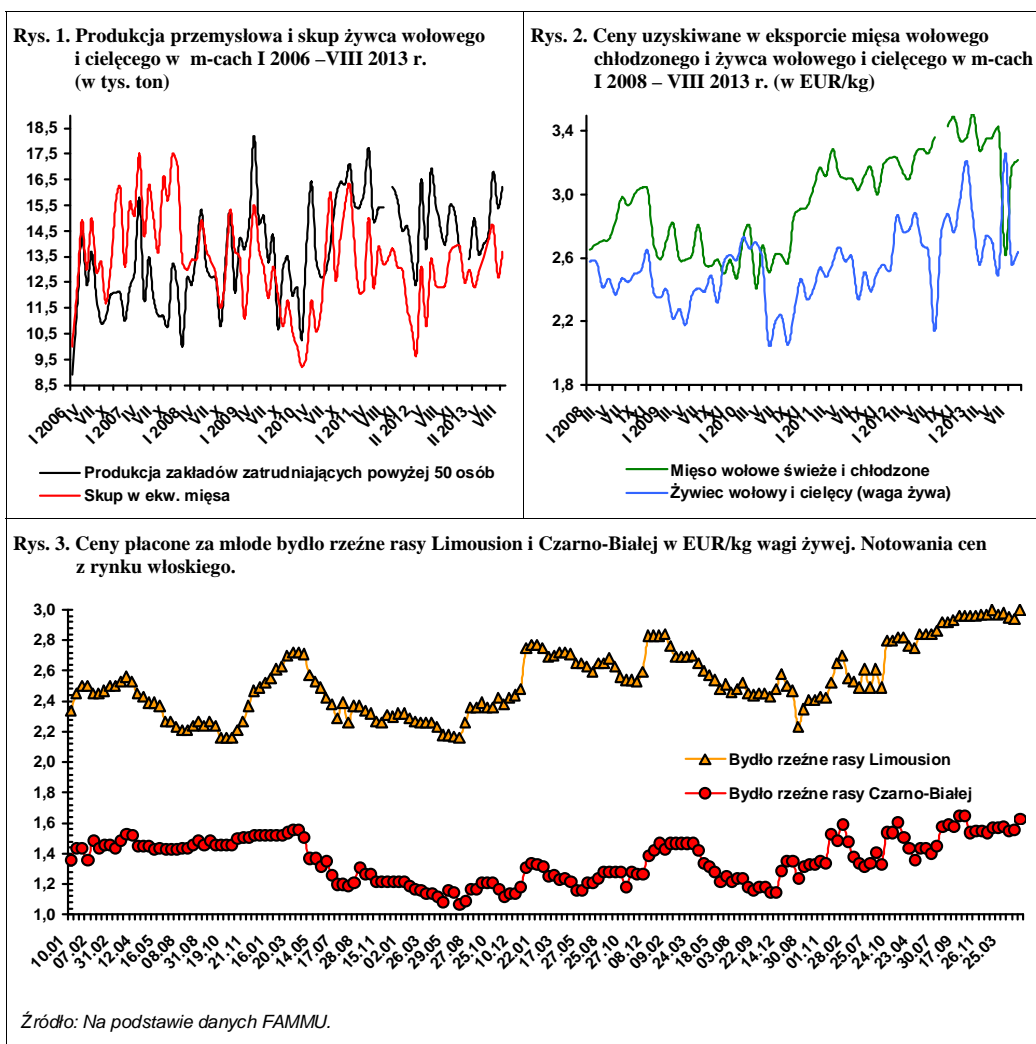
* obejmuje średnie ceny detaliczne antrykotu i rostbefu

Źródło: Na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Cena targowiskowa, cena zbytu i cena referencyjna wołowiny

Wyszczególnienie	II 2013	III 2013	IV 2013	V 2013	VI 2013	VII 2013	VIII 2013	IX 2013	X 2013
	3 tydz. m-ca	3 tydz. m-ca	3 tydz. m-ca	3 tydz. m-ca	3 tydz. m-ca	3 tydz. m-ca	3 tydz. m-ca	3 tydz. m-ca	3 tydz. m-ca
Cena zakupu bydła rzeźnego w ubojniach w zł/kg wagi żywej:									
Bydło ogółem	6,47	6,17	6,26	5,97	6,02	5,83	5,92	6,00	6,01
Byki	7,25	6,88	6,88	6,59	6,64	6,42	6,65	6,67	6,82
Krowy	5,31	5,15	5,30	4,98	4,98	4,90	4,82	4,89	4,72
Średnia cena targowiskowa ciałąt 60-100 kg w zł/kg wagi żywej	11,73	11,66	11,59	11,66	11,46	11,77	12,07	10,95	11,05
Cena sprzedaży w zakładach mięsnych w zł/tonę:									
Ćwierci z buhajów do 2 lat	13 486	13 227	13 031	12 318	12 568	12 049	12 356	12 276	12 313
Ćwierci z krów rzeźnych	11 349	10 968	11 298	10 689	10 985	10 253	10 176	10 279	9 688
Średnia cena rynkowa w EUR/100 kg tuszy schłodzonej:									
UE-27	396,9	396,34	397,78	388,79	389,69	385,69	.	386,7	386,2
Polska	328,9	308,43	321,09	300,89	293,73	290,71	.	297,4	306,7

Źródło: Na podstawie tygodniowych informacji Departamentu Wspólnej Organizacji Rynków.

Od zbiorów z uwagą obserwujemy ceny zbóż, gdyż ich rozwój w najbliższych miesiącach wpłynie decydująco na przyszły rozwój chowu trzody. We wrześniu targowiskowa cena żyta wynosiła 66,66 zł/dt, a jęczmienia 79,60 zł/dt. Ceny te były niższe niż rok wcześniej odpowiednio o 16% i 8%. Z danych tygodniowych Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej wynika, że w październiku cena żyta obniżyła się w stosunku do września o około 10%, a jęczmienia o 2%. W ubiegłym roku targowiskowe ceny żyta i jęczmienia utrzymały się w październiku na poziomie z września. Tegoroczne, październikowe ceny są więc niższe od ubiegłorocznych, w przypadku żyta o 16%, a jęczmienia o 8%. Spadek targowiskowych cen zbóż, wpłynął korzystnie na poprawę opłacalności chowu trzody, choć w stopniu niewystarczającym. Poprawa ta nie spowodowała bowiem radykalnej zmiany opłacalności chowu.

W ciągu trzech pierwszych kwartałów 2013 r. przeciętna cena skupu trzody wyniosła 5,48 zł/kg i była o 0,6% wyższa niż rok wcześniej. Niewielki wzrost tej ceny w stosunku do roku ubiegłego wynikał z aprecjacji złotego względem euro w I półroczu 2013 r. W późniejszych miesiącach, kiedy miała miejsce deprecjacja złotego względem euro stopa wzrostu cen zwiększyła się. W III kwartale 2013 r. przeciętna cena skupu trzody wyniosła 5,91 zł/kg i była o 3,5% wyższa niż w III kwartale 2012 r. Z danych Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej wynika, że w październiku przeciętna cena skupu trzody mogła wynieść około 5,75 zł/kg i być o 3% niższa od ubiegłorocznej.

W rezultacie przedstawionych zmian targowiskowych cen zbóż i cen skupu trzody rozszerzyły się relacje cen trzody do cen zbóż. W okresie trzech pierwszych kwartałów przeciętna relacja cen trzoda:żyto wynosiła 1:7,3, w tym w III kwartale 1:8,6, wobec odpowiednio 1:6,7 i 1:7,2 rok wcześniej. Relacja cen trzody do cen jęczmienia była w okresie trzech kwartałów taka sama jak przed rokiem, ale w III kwartale 2013 r. była o 8% szersza od ubiegłorocznej i wyniosła 1:7,1. Pomimo rozszerzenia, obie relacje były jednak nadal węższe od relacji progowych. W październiku relacja cen trzoda:żyto wyniosła 1:8,6, a trzoda:jęczmień 1:7,2. Są one szersze od ubiegłorocznych, ale nie wróżą zmiany tendencji chowu.

O małym zainteresowaniu chowem trzody świadczą też ceny prosiąt. Ich dotychczasowy poziom tak absolutny jak i względny jest nadal niski. W III kwartale 2013 r. przeciętna cena prosiąt wyniosła prawie 170 zł/sztukę i była o 3% niższa niż rok wcześniej, a 1 prosię było ekwiwalentem 29 kg trzody, podczas gdy w roku ubiegłym 31 kg.

Jan Małkowski

Danuta Zawadzka

Ceny trzody w Polsce w coraz większym stopniu zależą od cen w Unii Europejskiej i kursu złotego względem euro. Z danych Komisji Europejskiej z listopada wynika, że przeciętna cena trzody klasy E w IV kwartale może wynieść 172 EUR/100 kg i będzie o 5% niższa od ubiegłorocznej. Komisja obniżyła prognozowaną cenę, gdyż jeszcze we wrześniu oceniała, że cena ta wyniesie 177 EUR/100 kg. Być może powodem obniżenia prognozowanej ceny jest możliwość wystąpienia bardzo głębokiego spadku eksportu do krajów trzecich, gdyż Komisja przewiduje, że produkcja trzody obniży się w tym okresie o 2,6%. W okresie od stycznia do sierpnia eksport żywca i mięsa wieprzowego do krajów trzecich zmniejszył się w porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego o 13 tys. ton. Biorąc jednak pod uwagę, że według Komisji Europejskiej w całym 2013 r. eksport ten może obniżyć się o 79 tys. ton staje się to realne. Tym bardziej, że największy dotychczasowy spadek eksportu dotyczył Korei Południowej, w której rząd czyni starania o ograniczenie importu.

Jeśli prognozowana przez Komisję cena okazałaby się więc prawdziwa, to cena w Polsce w IV kwartale mogłaby wynieść około 5,60 zł/kg (przy kursie złotego względem euro wynoszącym 4,25) i być zaledwie zbliżona do ceny ubiegłorocznej. Taka sytuacja niewątpliwie pogorszyłaby opłacalność chowu trzody i nie skłaniała ich do jego rozwoju.

W przeciwieństwie do złej sytuacji producentów trzody, sytuacja konsumentów jest korzystna. W okresie I-IX 2013 ceny detaliczne wieprzowiny były tylko o 1,1% wyższe niż przed rokiem.

Tab. 1. Skup trzody i handel zagraniczny wieprzowiną

Lata i miesiące	Skup trzody ^a		Eksport mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Import mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Saldo handlu zagranicznego tys. ton	
	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	tys. ton	Wskaźniki zmian ^b	tys. ton	wskaźniki zmian ^b		
2011	I-VI	962,0	97,8	241,2	122,6	303,1	106,5	-61,9
	I-XII	1913,0	95,6	503,2	109,3	668,6	111,1	-165,3
2012	I	90,2	75,7	44,3	112,4	45,0	105,1	-0,7
	II	87,3	74,1	51,1	109,2	47,3	110,3	3,8
	III	96,2	72,8	54,7	110,1	62,0	131,6	-7,3
	IV	86,4	70,1	49,8	113,7	43,1	92,1	6,7
	V	93,5	81,9	50,9	111,1	47,2	100,6	3,7
	VI	82,5	75,8	45,3	100,2	51,8	107,0	-6,5
	VII	82,3	74,9	55,9	116,7	53,1	100,6	2,8
	VIII	85,4	73,8	60,7	118,1	60,1	101,9	0,6
	IX	81,1	72,9	56,0	108,1	48,5	87,9	7,5
	X	97,4	82,6	63,7	116,2	52,7	99,2	11,0
	XI	91,2	77,8	60,7	129,2	49,4	94,5	11,3
	XII	91,2	80,0	52,7	115,1	46,5	87,7	6,2
2013	I	96,7	107,2	49,7	112,2	47,0	104,4	2,7
	II	85,9	98,4	49,7	97,3	43,3	91,5	6,4
	III	93,5	97,1	52,8	96,5	59,0	95,2	-6,2
	IV	91,9	106,3	53,8	108,0	47,0	109,0	6,8
	V	89,6	95,8	50,7	99,6	53,4	113,1	-2,7
	VI	81,0	98,3	54,9	121,2	50,9	98,3	4,0
	VII	89,4	108,6	56,3	100,7	53,6	100,9	2,7
	VIII	84,4	98,9	61,5	101,3	51,0	84,9	10,5
	IX	87,2	107,5	x	x	x	x	x

^a miesięczny skup nie jest pełny, gdyż nie obejmuje skupu realizowanego przez małe jednostki, w przeciwieństwie do okresów rocznych i półrocznych, ^b analogiczny okres poprzedniego roku = 100, ^c w wadze produktu, ^d dane miesięczne eksportu i importu nie są pełne, gdyż nie obejmują żywych zwierząt, niektórych przetworów i podrobów, dane półroczne i roczne przeliczone są na wagę mięsa. Źródło: Dane GUS, CIHZ, CAAC i przeliczenia własne.

Tab. 2. Ceny żywca wieprzowego, mieszanek T-2, Prowitu i prosiąt

Lata i miesiące	Cena skupu trzody w zł/kg wagi żywej	Relacje cen trzody do targowiskowych cen:		Cena mieszanek T-2 w zł/dt	Relacja cen trzoda: mieszanek T-2	Cena Prowitu w zł/dt	Relacja cen trzoda: Prowit	Cena prosiąt w zł/szt.	
		żyta	jęczmienia						
2011	XI	5,20	6,6	6,4	133,18	3,9	228,62	2,3	138
	XII	5,57	7,1	6,8	132,90	4,2	228,79	2,4	152
2012	I	5,19	6,6	6,2	133,01	3,9	229,74	2,3	158
	II	5,34	6,5	6,3	133,70	4,0	231,61	2,3	160
	III	5,20	6,3	5,9	134,32	3,9	232,85	2,2	171
	IV	5,29	6,3	5,7	136,32	3,9	237,71	2,2	177
	V	5,36	6,3	5,9	140,50	3,8	241,42	2,2	177
	VI	5,62	6,7	6,1	143,74	3,9	246,02	2,3	171
	VII	5,54	6,9	6,3	145,42	3,8	251,05	2,2	170
	VIII	5,69	7,3	6,6	148,20	3,8	258,00	2,2	173
	IX	5,91	7,4	6,8	151,30	3,9	266,85	2,2	180
	X	5,93	7,4	6,8	152,05	3,9	272,05	2,2	184
	XI	5,72	7,2	6,5	151,55	3,8	272,74	2,1	184
	XII	5,36	6,8	6,0	152,50	3,5	273,79	2,0	178
2013	I	5,13	6,5	5,6	153,10	3,4	274,32	1,9	171
	II	5,18	6,6	5,6	154,80	3,3	274,46	1,9	163
	III	5,36	6,8	5,9	155,05	3,5	274,26	2,0	168
	IV	5,30	6,7	5,6	156,45	3,4	274,91	1,9	172
	V	5,16	6,7	5,6	155,81	3,3	274,94	1,9	168
	VI	5,56	7,3	6,1	155,51	3,6	275,28	2,0	165
	VII	5,80	7,7	6,4	155,04	3,7	275,58	2,1	166
	VIII	5,97	9,2	7,5	152,59	3,9	275,00	2,2	167
	IX	5,96	8,9	7,5	149,58	4,0	274,39	2,2	177

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 3. Ceny producenta, zbytu i ceny detaliczne wieprzowiny w Polsce (w zł/kg)

Lata i miesiące	Cena skupu za wagę poubojową schłodzoną	Ceny zbytu			Ceny detaliczne			Cena detaliczna w % cen zbytu			
		schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	
2011	X	6,66	13,18	18,84	11,43	14,91	22,59	14,61	113,1	119,9	127,8
	XI	6,82	13,49	19,07	11,53	15,01	22,76	14,81	111,3	119,3	128,4
	XII	7,31	14,01	19,42	11,79	15,34	22,95	15,16	109,5	118,2	128,6
2012	I	6,82	13,93	19,37	11,81	15,51	22,94	15,35	111,3	118,4	130,0
	II	7,02	13,85	19,52	12,10	15,39	23,01	15,42	111,1	117,9	127,4
	III	6,84	13,85	19,59	12,18	15,20	23,13	15,42	109,7	118,1	126,6
	IV	6,96	13,84	19,64	12,26	15,27	23,15	15,33	110,3	117,9	125,0
	V	7,05	13,86	19,61	12,29	15,21	23,35	15,38	109,7	119,1	125,1
	VI	7,39	14,11	19,78	12,36	15,61	23,43	15,44	110,6	118,5	124,9
	VII	7,26	14,10	19,77	12,42	15,60	23,55	15,67	110,6	119,1	126,2
	VIII	7,45	14,20	19,92	12,51	15,60	23,41	15,67	109,9	117,5	125,3
	IX	7,74	14,44	20,00	12,68	16,02	23,67	15,72	110,9	118,4	124,0
	X	7,77	14,52	20,13	12,73	16,09	23,73	15,95	110,8	117,9	125,3
	XI	7,49	14,41	20,16	12,79	16,03	23,92	16,09	111,2	118,7	125,8
	XII	7,02	14,36	20,15	12,80	15,96	23,88	16,10	111,1	118,5	100,9
2013	I	6,72	13,98	20,00	12,74	15,84	23,92	16,07	113,3	119,6	126,1
	II	6,79	13,66	19,91	12,71	15,27	23,78	16,04	111,8	119,4	126,2
	III	7,03	13,76	19,94	12,74	15,16	23,77	16,11	110,2	119,2	126,5
	IV	6,95	13,70	19,84	12,76	15,21	23,78	15,99	111,0	119,9	125,3
	V	6,77	13,71	19,88	12,73	15,13	23,80	15,87	110,4	119,7	124,5
	VI	7,29	13,84	19,93	12,74	15,16	23,80	16,11	109,5	119,4	126,5
	VII	7,60	14,06	20,01	12,80	15,47	24,09	15,85	110,0	120,4	123,8
	VIII	7,82	14,28	20,20	12,95	15,62	24,18	15,93	109,4	119,7	123,0
	IX	7,81	14,44	20,43	13,08	16,06	24,36	16,08	111,2	119,2	122,9

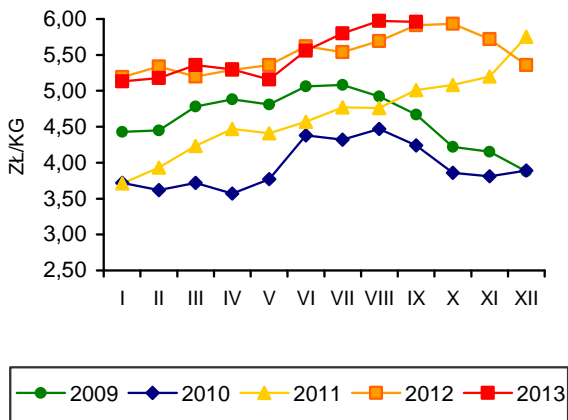
Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne

Tab. 4. Rynkowe ceny trzody w Unii Europejskiej (EUR/100 kg wagi poubojowej)

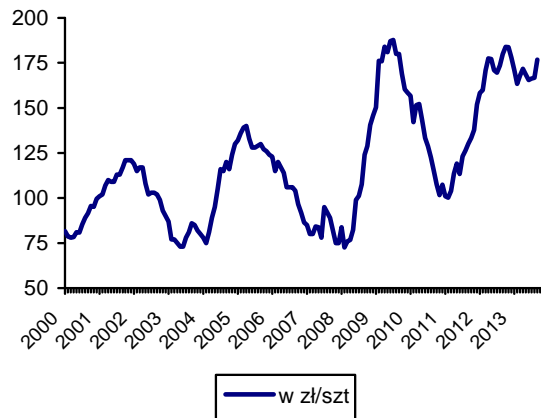
Lata i miesiące	UE-27	Polska	Niemcy	Dania	Ceny w Polsce w % cen w:			
					UE-27	Niemczech	Danii	
2011	X	155,93	155,69	158,03	142,90	99,8	98,5	109,0
	XI	159,80	156,67	164,83	148,55	98,0	95,0	105,5
	XII	159,34	165,10	162,94	149,21	103,6	101,3	110,6
2012	I	151,41	155,14	154,45	139,84	102,5	100,4	110,9
	II	157,99	166,28	162,29	141,36	105,2	102,5	117,6
	III	161,60	165,19	164,85	143,25	102,2	100,2	115,3
	IV	163,48	167,16	170,95	147,23	102,3	97,8	113,5
	V	162,85	165,65	168,93	151,48	101,7	98,1	109,4
	VI	167,88	174,21	168,91	157,44	103,8	103,1	110,7
	VII	168,92	174,81	165,34	158,97	103,5	105,7	110,0
	VIII	179,63	184,55	183,60	164,11	102,7	100,5	112,5
	IX	190,11	191,61	194,99	172,29	100,8	98,3	111,2
	X	189,09	193,27	193,21	175,62	102,2	100,0	110,1
	XI	180,28	183,63	184,72	169,85	101,9	99,4	108,1
	XII	172,95	173,95	173,89	167,27	100,6	100,0	104,0
2013	I	169,93	165,81	169,35	159,84	97,6	97,9	103,7
	II	171,12	166,30	171,03	156,70	97,2	97,2	106,1
	III	171,95	170,04	171,36	155,16	98,9	99,2	109,6
	IV	170,86	171,89	171,43	154,39	100,6	100,3	111,3
	V	165,45	164,74	163,53	150,93	99,6	100,7	109,1
	VI	172,08	172,89	170,82	154,16	100,5	101,2	112,1
	VII	181,09	179,81	177,84	159,75	99,3	101,1	112,6
	VIII	190,07	187,97	189,82	165,69	98,9	99,0	113,4
	IX	191,03	187,49	185,86	169,39	98,1	101,1	110,7
	X	180,40	182,00	178,10	166,75	100,9	102,2	109,1

Źródło: Dane Komisji Europejskiej.

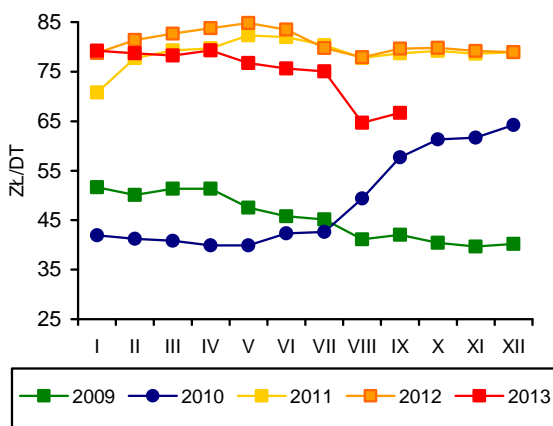
Rys. 1. Ceny skupu żywca wieprzowego w Polsce

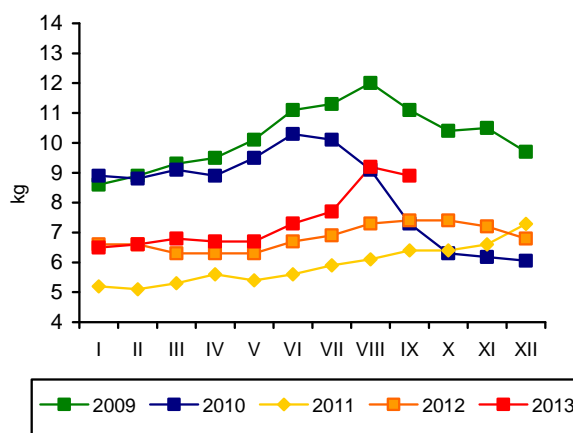
Rys. 2. Miesięczne ceny psziąt w Polsce

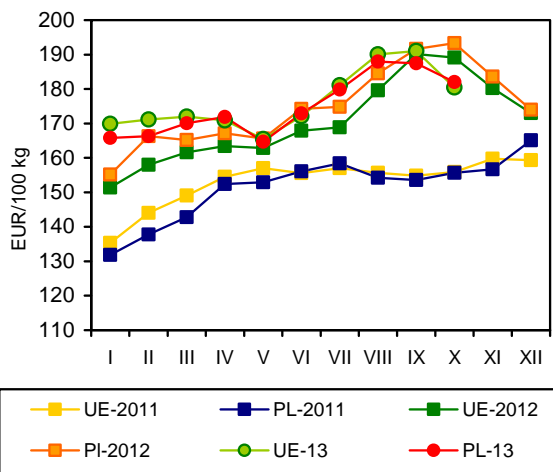
Rys. 3. Targowiskowe ceny żyta w Polsce

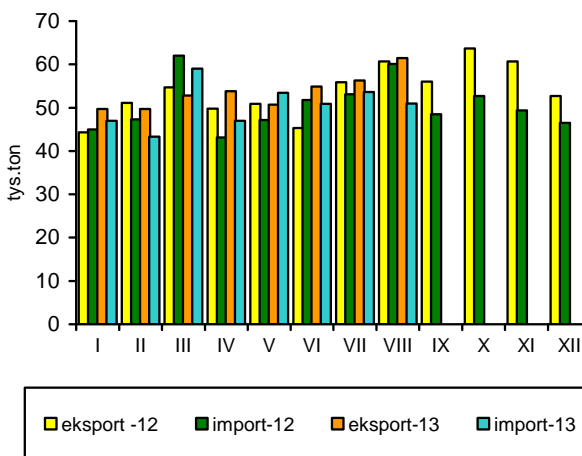
Rys. 4. Ceny żywca wieprzowego wyrażone w kg żyta w Polsce

Rys. 5. Przeciętne ceny trzody klasy E w UE (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Rys. 6. Polski handel zagraniczny wieprzowiną

Źródło: GUS, CIHZ, CAAC, Komisja Europejska oraz przeliczenia własne.

Zakłady przemysłu drobiarskiego zatrudniające 50 i więcej pracowników, wytworzyły we wrześniu br. ok. 150 tys. ton mięsa drobiowego, tj. o 0,7% mniej niż przed miesiącem, ale o 11,9% więcej niż przed rokiem. W okresie dziewięciu miesięcy 2013 r., produkcja przemysłowa mięsa drobiowego w wadze produktu zwiększyła się o 13,2% w porównaniu z analogicznym okresem 2012 r. Dynamika wzrostu była o 5,2 pkt. proc. słabsza niż w roku przednim z powodu wolniejszego przyrostu popytu.

Na wysokim poziomie utrzymują się obroty handlu zagranicznego drobiem. Wprawdzie w sierpniu br. eksport mięsa drobiowego był tylko o 0,4% większy niż przed rokiem, ale w całym okresie ośmiu miesięcy br. za granicę sprzedano o 11,5% więcej mięsa drobiowego niż przed rokiem. W sierpniu br. sprzedaż zagraniczna stanowiła 27% przemysłowej produkcji mięsa drobiowego, podczas gdy w sierpniu 2012 r. 29%. Oznacza to, że również popyt zagraniczny nieco się zmniejszył. W tym samym okresie import mięsa drobiowego obniżył się o 1,7% w relacji do poprzedniego roku.

Od kwietnia br. tanieją pełnoporcjowe mieszanki paszowe dla drobiu. Ceny pasz przemysłowych dla kurcząt brojlerów obniżyły się we wrześniu o 4,7% w relacji do sierpnia i były o 11,8% niższe niż we wrześniu 2012 r. Ceny przemysłowych mieszanek paszowych dla indyków również spadały. We wrześniu były one o 3,4% niższe niż przed miesiącem i o 8,5% niższe niż przed rokiem. Jednak średnio w okresie całych dziewięciu miesięcy br. mieszanki pasz dla kurcząt były droższe o 6,3%, a dla indyków o 5,4% w porównaniu z analogicznym okresem 2012 r.

Drożącym paszom towarzyszył wzrost cen skupu żywca drobiowego. Nie rekompensował on jednak w pełni wysokiego poziomu cen pasz. We wrześniu za kurczęta rzeźne płacono o 2,2% mniej niż w sierpniu, ale o 2,2% więcej niż przed rokiem. W październiku ceny skupu kurcząt ponownie się obniżyły, tym razem aż o 9,5%. Ceny skupu indyków wzrosły o 15,8% w relacji rok do roku. Średnia cena skupu kurcząt w okresie styczeń-październik br. była wyższa niż przed rokiem o 2,8%, a indyków o 7,6%. Opłacalność chowu kurcząt pogorszyła się w 2013 r. Relacja cen żywiec/pasza, która średnio w okresie dziesięciu miesięcy 2012 r. wynosiła 2,72, obniżyła się w br. do poziomu 2,64. W tym samym czasie ceny zbytu tuszek kurcząt

były przeciętnie o 1,2%, natomiast indyków o ponad 2% wyższe niż przed rokiem.

Ceny detaliczne kurcząt patroszonych były w br. o 1,2% wyższe niż w tym samym okresie 2012 r. W relacji rok do roku zwiększył się udział ceny skupu kurcząt w cenie zbytu i w cenie detalicznej. Natomiast udział ceny zbytu w cenie detalicznej nie zmienił się.

Skutkiem rozbieżnej dynamiki cen skupu żywca i cen pasz przemysłowych, bieżąca opłacalność chowu kurcząt wzrosła. Relacja cen żywiec/pasza była we wrześniu wyższa niż w sierpniu. Jednak silny spadek cen skupu żywca w październiku przyczyni się prawdopodobnie do ponownego pogorszenia opłacalności produkcji kurcząt. Inaczej wygląda sytuacja na rynku indyków. We wrześniu relacja cen żywiec/pasza kształtowała się znacznie powyżej progu rentowności, a w październiku ceny skupu indyków wzrosły.

W pierwszym kwartale 2013 r. spożycie mięsa drobiowego na jedną osobę w gospodarstwach domowych zwiększyło się o 2% w porównaniu z rokiem poprzednim, a spożycie wędlin drobiowych obniżyło się o 4,8%. W drugim kwartale konsumpcja mięsa drobiowego była o 2,7% mniejsza niż przed rokiem. Spożycie wędlin zmniejszyło się o 5%. Jest to skutek wzrostowej tendencji cen drobiu, który mimo, że pozostał najtańszym rodzajem mięsa, relatywnie podrożał względem wieprzowiny i wołowiny.

Relacje cen polskiego i unijnego drobiu na jednolitym rynku europejskim nie zmieniły się w porównaniu do poprzedniego roku. Średnie ceny sprzedaży mięsa kurcząt w Unii Europejskiej o ponad 37% przewyższały we wrześniu br. polskie ceny wyrażone w euro. Przeciętna cena unijna wzrosła w porównaniu do września 2012 r. o 0,4%, natomiast cena polska nie zmieniła się. W relacji rok do roku, ceny sprzedaży mięsa kurcząt w Niemczech wzrosły o ok. 7%, we Francji o 2,8%, a na Węgrzech o 0,7%. Z kolei w Holandii, Hiszpanii i Czechach zanotowano spadek cen mięsa drobiowego o 2,5-3,0%.

**Grzegorz
Dybowski**

Tab. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu powyżej 50 osób (tys. ton)

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013
I	95,2	96,4	111,0	133,0	146,0
II	85,8	96,5	101,0	122,0	131,0
III	98,1	118,0	110,0	136,0	148,0
IV	99,0	101,0	116,0	126,0	157,0
V	97,0	139,0	116,0	137,0	151,0
VI	101,5	112,0	118,0	137,0	144,0
VII	107,0	116,0	112,0	132,0	157,0
VIII	101,0	112,0	114,0	139,0	151,0
IX	105,0	119,0	116,0	134,0	150,0
X	113,0	125,0	128,0	156,0	
XI	105,0	123,0	127,0	142,0	
XII	107,0	122,0	127,0	133,0	
RAZEM	1217,0	1368,0	1396,0	1627,0	

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Wyszczególnienie	Import		Eksport	
	2012	2013	2012	2013
I	2914	3864	40757	45546
II	3222	3652	41723	43133
III	3930	4144	44450	48563
IV	3272	3280	39277	49804
V	3251	2914	39383	48006
VI	2667	2668	43328	45529
VII	2737	2774	41370	47529
VIII	5232	3465	40315	40483
IX	3531		40839	
X	4348		52846	
XI	4045		48443	
XII	2734		39532	
RAZEM	38998		517900	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 3. Ceny na rynku kurcząt brojlerów

Miesiące	Mieszanka dla kurcząt pełnoporcjowa grower/finisz (zł/tonę)		Żywiec (skup) (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt) patroszona, z szyją (zł/kg) ^{a, b}		Tuszka (detal) (zł/kg)	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013
I	1312	1581	3,48	3,71	6,40	6,58	7,08	7,33
II	1339	1562	3,78	3,92	6,56	6,63	7,42	7,29
III	1339	1564	3,77	4,02	6,57	6,72	7,49	7,67
IV	1386	1540	3,79	3,88	6,61	6,54	7,52	7,66
V	1438	1540	3,84	3,99	6,61	6,88	7,60	7,64
VI	1469	1522	4,01	4,05	6,91	6,99	8,01	7,85
VII	1508	1512	4,14	4,25	7,15	7,01	7,89	8,08
VIII	1493	1458	4,07	4,18	7,13	7,02	7,85	7,96
IX	1574	1389	4,00	4,09	6,89	7,01	7,81	7,94
X	1554		3,87	3,70	6,58	6,85	7,60	
XI	1541		3,76		6,88		7,41	
XII	1560		3,65		6,43		7,20	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, ^b konfekcjonowane

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, KR-D-IG i MRiRW.

Tab. 4. Ceny na rynku indyków brojlerów

Wyszczególnienie	Mieszanki dla indyków pełnoporcjowe grower/finisz (zł/szt.)			Żywiec (skup) – indory (zł/kg) ^a			Tuszka (zbyt), (zł/kg) ^a		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013
I	1363	1387	1630	4,93	5,86	5,57	7,17	9,01	8,39
II	1402	1400	1621	5,18	5,71	5,72	7,16	8,90	8,77
III	1438	1414	1630	5,28	5,67	5,69	7,78	8,54	9,42
IV	1454	1446	1622	5,71	5,43	5,71	9,15	8,94	8,46
V	1466	1502	1588	5,87	5,37	5,71	8,39	8,83	8,49
VI	1505	1546	1565	6,20	5,45	5,99	8,49	8,84	9,20
VII	1516	1583	1569	6,09	5,51	6,17	8,68	8,68	8,75
VIII	1478	1636	1549	6,07	5,38	6,22	8,82	8,35	8,68
IX	1438	1635	1497	5,82	5,30	6,24	9,09	8,33	9,17
X	1411	1628		5,94	5,51	6,38	8,96	8,38	9,18
XI	1400	1592		6,01	5,67		9,15	8,64	
XII	1383	1624		6,03	5,66		9,29	9,05	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca,

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 5. Ceny sprzedaży mięsa kurcząt w wybranych krajach UE (EUR/100 kg)

Wyszczególnienie	Polska	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Holandia	Hiszpania	UE
2012 I	121,90	253,30	168,80	144,10	225,00	182,00	181,30	182,90
II	140,50	251,30	172,20	152,70	225,00	185,40	177,30	184,10
III	139,30	251,00	175,10	152,80	225,00	194,50	182,10	185,60
IV	139,80	251,00	172,50	155,50	225,00	199,10	183,60	185,00
V	141,10	253,00	172,20	160,00	225,00	201,00	185,20	189,00
VI	147,30	251,70	169,90	158,10	225,00	199,30	183,40	191,60
VII	148,60	249,10	181,60	160,20	225,00	198,50	183,40	192,70
VIII	148,30	247,50	191,90	165,30	225,00	199,70	194,00	195,50
IX	144,30	248,70	201,60	167,30	228,50	207,40	192,50	196,90
X	136,90	251,50	202,20	172,80	230,00	207,20	189,00	196,10
XI	130,90	254,10	199,10	175,90	230,00	195,10	189,40	195,00
XII	132,00	255,90	200,20	172,30	230,00	185,50	188,70	194,01
2013 I	134,71	256,00	197,30	166,20	230,00	197,50	198,12	194,75
II	139,52	256,00	197,50	166,80	230,00	200,00	189,95	192,14
III	147,95	256,68	196,40	164,41	230,00	200,00	179,57	193,23
IV	140,82	258,77	194,80	165,09	230,00	202,60	178,55	194,22
V	150,27	259,00	194,97	168,14	230,81	201,81	177,12	197,31
VI	148,12	262,27	196,24	168,30	235,00	204,40	183,08	200,10
VII	152,47	264,00	194,04	168,91	235,00	203,00	187,40	200,38
VIII	151,56	264,87	194,40	166,97	235,00	203,00	195,55	200,86
IX	144,27	265,97	194,63	168,49	235,00	203,00	186,78	197,62

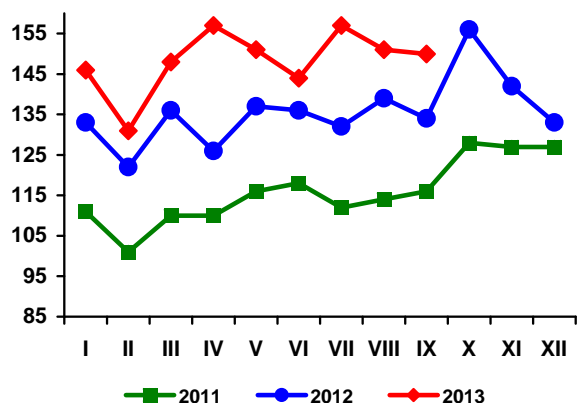
Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 6. Spożycie mięsa drobiowego i wędlin drobiowych wg budżetów rodzinnych (w kg/1 mieszkańca miesięcznie)

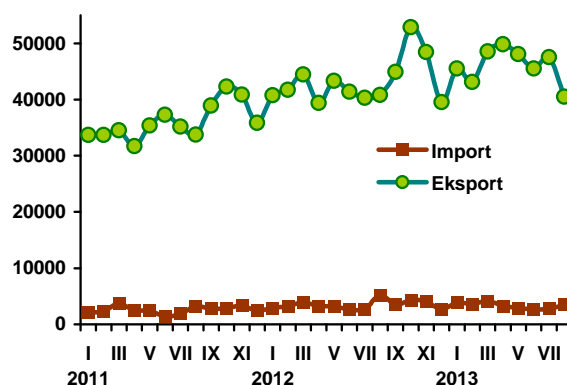
Kwartał	Mięso drobiowe			Wędliny drobiowe		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013
I	1,45	1,50	1,53	0,21	0,21	0,20
II	1,50	1,48	1,44	0,20	0,20	0,19
III	1,51	1,50		0,21	0,20	
IV	1,58	1,60		0,20	0,20	

Źródło: Dane GUS.

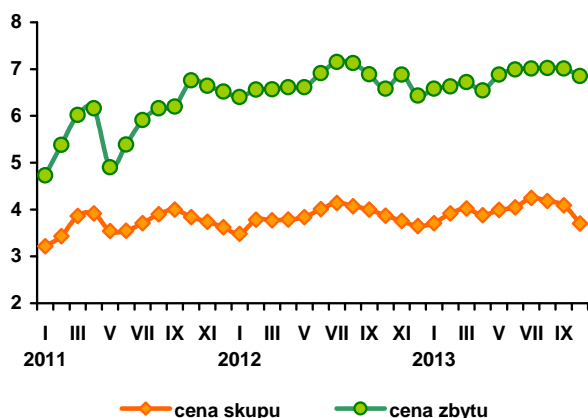
Rys. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu pow. 50 osób (tys. ton)

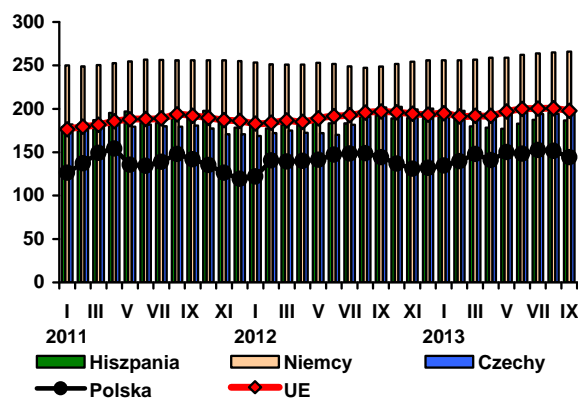
Rys. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Rys. 3. Ceny skupu brojlerów kurcząt i ceny zbytu tuszek kurcząt średnio w Polsce w zł/kg

Rys. 4. Ceny zbytu tuszek kurcząt w wybranych krajach UE, w EUR/100 kg

Źródło: Dane GUS, MRiRW i CAAC.

Spadkowa tendencja cen na rynku jaj konsumpcyjnych, utrzymująca się od początku bieżącego roku, została powstrzymana we wrześniu. W październiku średnia cena jaj wszystkich klas wagowych wyniosła 31,52 zł za 100 sztuk i była o 5,4% wyższa niż we wrześniu, choć aż o 24% niższa niż przed rokiem. W poszczególnych klasach wagowych dynamika cen była zróżnicowana. W październiku, w relacji do września, o 12,3% podrożały jaja bardzo duże, klasy XL, a o 8,5% jaja średnie, klasy M. Jaja duże, klasy L były o 1,5%, a małe, klasy S – o 1% tańsze. Przeciętny poziom cen był o 6,8% wyższy niż w październiku 2011 r. Biorąc pod uwagę okres całych dziesięciu miesięcy, średnia cena jaj wszystkich klas wagowych była w 2013 r. o 20% niższa niż rok wcześniej, ale o 21,5% przewyższała poziom z analogicznego okresu 2011 r.

Od listopada 2012 r. do czerwca br. utrzymywała się ujemna dynamika cen skupu jaj przeznaczonych do przemysłowego przerobu. W lipcu za jaja przerobowe płacono o 15,4% więcej niż w czerwcu, ale o ok. 25% mniej niż w roku poprzednim. W sierpniu br. ceny jaj przerobowych ponownie obniżyły się. We wrześniu miał miejsce

24-procentowy wzrost cen jaj skupowanych do przemysłowego przerobu. Nadal jednak ich poziom był o 18% niższy niż we wrześniu 2012 r. W październiku ceny wzrosły w relacji do poprzedniego miesiąca o 0,4%, ale były o ponad 24% niższe niż w październiku 2012 r.

Opłacalność produkcji jaj średnio w okresie dziesięciu miesięcy br. obniżyła się w porównaniu z wysokim poziomem ubiegłorocznym. Ceny skupu jaj spadły o ok. 20% w porównaniu z 2012 rokiem, a ceny pasz przemysłowych wzrosły o 6%. Jednak w relacji do analogicznego okresu 2011 r., opłacalność chowu kur niosek była wyższa. Pełnoporcjowe mieszanki pasz, które stanowią podstawowy element kosztów fermy, podrożały o ok. 10%, a ceny jaj wzrosły aż o 28%. Relacja cen jaj do cen paszy poprawiła się.

W okresie od stycznia do września br. średnie ceny detaliczne jaj kształtowały się na poziomie 0,57 zł za sztukę i były tylko o 5% niższe niż przed rokiem, ale o 27% przewyższały poziom z analogicznego okresu 2011 r. We wrześniu jaja w detalu kosztowały tyle samo co w sierpniu i były tylko o 1,8% tańsze niż w lipcu i o 10% tańsze niż na początku roku. Niewielki spadek cen detalicznych jaj

przyczynił się do zmniejszenia ich konsumpcji w gospodarstwach domowych. Według danych GUS, obniżyła się ona w drugim kwartale br. o 11% w relacji do analogicznego okresu przed rokiem.

We wrześniu br. średnie ceny sprzedaży jaj konsumpcyjnych w Unii Europejskiej były o 6,4% niższe niż w sierpniu i o 26,8% niższe niż przed rokiem. W Polsce, ceny wyrażone w euro wzrosły we wrześniu w relacji do sierpnia o 3,6%, ale były o 23,6% niższe niż dwanaście miesięcy wcześniej. Proporcje cen polskich i przeciętnych cen unijnych poprawiły się. We wrześniu br. 100 kg polskich jaj kosztowało o 6,56 euro mniej niż przeciętnie w Unii Europejskiej, podczas gdy rok wcześniej, o 4,68 euro więcej. Spadek cen jaj w 2013 r., po silnym wzroście w roku 2012, obserwuje się we wszyst-

kich państwach Unii Europejskiej. We wrześniu ceny sprzedaży jaj wyrażone w euro obniżyły się w relacji rok do roku w Polsce o 23,6%, w Holandii o 28,3%, w Czechach o 29,0%, we Francji o 24,6%, a w Niemczech o 25,8%. We Francji, w Niemczech i w Czechach ceny jaj spadły poniżej poziomu z września 2011 r.

Według wstępnych danych, eksport jaj świeżych w sierpniu br. był o 43% większy niż przed rokiem, a przetworów z jaj o 33% mniejszy. Natomiast import jaj spożywczych wzrósł o 43%, a przetworów z jaj o ok. 2%. W całym okresie ośmiu miesięcy 2013 r. eksport jaj świeżych był większy w porównaniu z tym samym okresem roku poprzedniego o 8%, natomiast import o 35%. Eksport przetworów z jaj był w tym czasie o 10% mniejszy, a import o 17% większy.

Tab. 1. Handel zagraniczny jajami i przetworami z jaj (tony)

Miesiące	Jaja świeże				Przetwory z jaj			
	Import		Eksport		Import		Eksport	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013
I	1571	2214	18270	18290	618	532	1261	2034
II	1264	1466	15220	14488	687	647	1465	1600
III	1184	1197	13103	15105	614	663	2380	1327
IV	896	1626	16919	17536	342	377	1516	1628
V	1143	1431	18275	17170	501	404	1941	1629
VI	1185	1890	16105	16244	505	475	1996	1768
VII	1223	1512	15949	19649	307	535	1908	1691
VIII	1162	1662	13619	19437	570	580	1861	1241
IX	1036		13923		460		1654	
X	1070		18915		552		2000	
XI	1408		15020		453		2051	
XII	1239		13751		316		1362	
RAZEM	14381		189069		5927		21395	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 2. Ceny sprzedaży jaj klasy A w zakładach pakujących (zł/100 szt.)^a

Miesiące	XL		L		M		S	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013
I	44,00	55,00	35,60	41,40	34,20	37,90	26,10	30,00
II	47,80	53,70	40,20	39,10	36,60	37,60	30,60	29,20
III	70,00	49,40	60,70	37,00	56,40	32,60	49,30	25,60
IV	63,70	45,20	51,40	34,20	49,80	29,60	43,60	23,30
V	50,60	44,80	39,50	34,60	38,40	28,70	31,30	22,20
VI	50,40	43,80	37,40	31,50	35,30	27,10	27,10	18,60
VII	50,20	41,40	38,00	31,60	35,40	28,10	27,00	19,30
VIII	51,10	43,60	37,70	29,50	34,90	28,50	26,10	16,70
IX	52,60	39,10	39,30	32,80	38,30	27,20	29,60	20,60
X	52,20	43,90	41,30	32,30	39,80	29,50	32,70	20,40
XI	55,20		42,80		40,10		29,80	
XII	54,40		42,80		40,20		29,80	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca

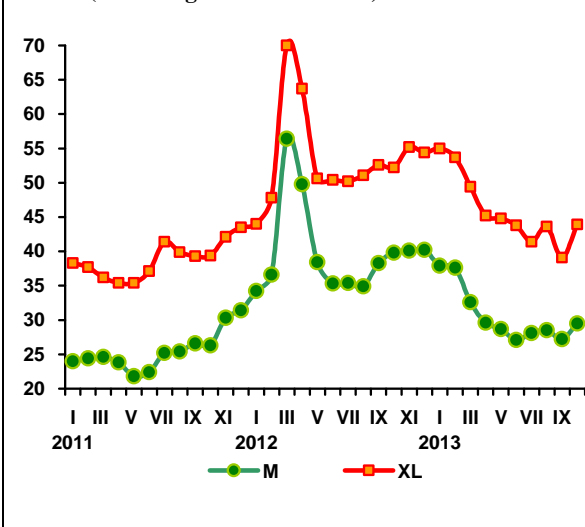
Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 3. Ceny sprzedaży jaj w Polsce i innych krajach (średnio klasy L i M), (EUR/100 kg)

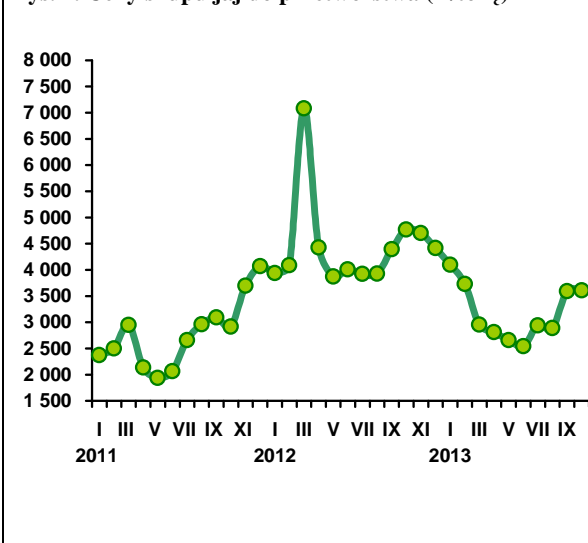
Miesiące	Polska	Czechy	Niemcy	Francja	Holandia	UE
2011 I	115,01	90,50	91,61	85,51	54,35	102,91
II	117,90	93,61	98,74	84,65	63,93	105,93
III	108,50	93,50	112,52	93,16	76,35	111,37
IV	102,28	80,41	80,16	85,45	53,94	98,91
V	102,04	78,36	87,94	93,91	58,47	101,11
VI	102,04	78,36	87,94	93,91	58,47	101,11
VII	114,07	81,27	101,25	116,82	73,83	111,44
VIII	113,68	96,87	109,96	121,54	84,65	117,75
IX	109,24	106,39	105,10	113,54	83,77	115,77
X	112,91	102,76	104,73	99,99	82,06	113,33
XI	118,47	104,73	122,93	114,01	92,40	123,08
XII	119,26	107,88	138,02	137,55	109,48	133,79
2012 I	128,89	116,84	131,92	149,59	125,03	140,46
II	154,00	134,81	163,63	157,69	136,28	153,60
III	221,41	213,58	227,54	209,31	194,26	195,43
IV	194,43	181,50	168,66	187,38	150,77	177,12
V	150,80	138,97	150,67	158,76	134,42	158,98
VI	142,29	124,31	138,20	139,97	124,73	151,66
VII	147,41	123,25	131,07	132,55	122,90	148,26
VIII	147,24	124,38	130,99	134,00	117,98	149,63
IX	154,31	130,54	139,31	138,46	131,30	149,63
X	162,35	137,53	153,65	148,98	145,00	161,69
XI	164,02	137,55	157,71	153,82	145,67	163,90
XII	167,89	137,91	168,22	156,65	146,08	166,67
2013 I	157,59	133,13	152,21	131,06	120,71	152,91
II	152,26	131,18	159,16	114,30	114,67	147,03
III	145,90	123,40	149,87	100,31	98,71	137,22
IV	128,06	107,11	113,92	92,49	82,43	123,86
V	123,59	92,35	93,69	86,69	82,16	117,30
VI	115,11	94,70	96,25	87,22	86,53	116,55
VII	116,98	91,42	90,81	88,47	87,65	117,44
VIII	113,78	90,04	91,71	89,65	85,10	117,02
IX	117,93	92,72	103,42	104,45	94,10	124,49

Źródło: Dane MRiRW.

Rys. 1. Średnie ceny sprzedaży jaj spożywczych w Polsce (klasa wagowa M i XL –/szt)

Rys. 2. Ceny skupu jaj do przetwórstwa (zł/tonę)

W Unii Europejskiej, trzeci kwartał, w przeciwieństwie do dwu pierwszych kwartałów zaznaczył się wzrostem cen jagniąt. Przeciętna ich cena w UE-27 wyniosła 631 EUR/100 kg wagi poubojowej i była o 3% wyższa niż rok wcześniej. We Włoszech wzrost cen w tym okresie był większy i wyniósł 5%, w tym we wrześniu 13%. Stopa wzrostu cen we wrześniu była w tym wypadku znacznie większa niż w trzech pierwszych kwartałach, co oznacza że tempo wzrostu cen jagniąt uległo przyspieszeniu. Przeciętna cena jagniąt we Włoszech wyniosła w III kwartale 636 EUR/100 kg, a we wrześniu 682 EUR/100 kg. W październiku przeciętna cena jagniąt w UE-28 była w zasadzie taka sama jak rok wcześniej i wyniosła 627 EUR/100 kg, ale we Włoszech była wyższa o 17% (712 EUR/100 kg wagi poubojowej).

Geny owiec ciężkich, od początku 2013 r. oscylują wokół poziomów ubiegłorocznych. W III kwartale ich przeciętna cena wyniosła 499 EUR/100 kg wagi poubojowej i była taka sama jak rok wcześniej, ale w ostatnim miesiącu tego okresu, a więc we wrześniu była niższa niż we wrześniu ubiegłego roku o 2%. W październiku przeciętna cena wyniosła 475 EUR/100 kg i była taka sama jak rok wcześniej. Do spadku tych cen w październiku nie dopuścił ich wzrost w Wielkiej Brytanii o 2,6%.

Wzrost cen jagniąt we Włoszech jest niewątpliwie korzystny dla polskich producentów. Jednakże należy zdawać sobie sprawę, że udział jagniąt w skupie jest niewielki. Zgodnie z danymi Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej we wrześniu jagnięta o wadze 17-24 kg (najchętniej kupowane przez Włochów) stanowiły zaledwie 7% skupu.

W III kwartale przeciętna cena skupu owiec w Polsce wyniosła 6,56 zł/kg i była o 1% niższa niż w III kwartale 2012 r. We wrześniu, a więc w ostatnim miesiącu tego kwartału cena ta wyniosła 6,71 zł/kg i była o 8,6% wyższa niż rok wcześniej. Był to pierwszy miesiąc, w którym odnotowano wzrost cen w skali roku. Można traktować to jako sygnał mówiący o możliwości odwrócenia w końcu roku spadkowej tendencji tych cen, ale należy też pamiętać, że obok rozwoju cen w Unii Europejskiej, przyczynia się do tego także deprecjacja złotego względem euro, a obniżenie kursu będzie niekorzystnie oddziaływało na te ceny.

**Danuta
Zawadzka**

Tab. 1. Produkcja baraniny w Polsce (w tonach wagi poubojowej)

Wyszczególnienie	2011	2012	2013 ^{a)}	Zmiana w % 2013/2012
I półrocze	1054	770	740	96
II półrocze	595	690	660	96
Rok	1649	1460	1400	96

a) prognoza IERiGŻ-PIB. Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Polski handel zagraniczny żywcem i mięsem baranin w ekwiwalencie mięsa (tony)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Eksport 2012	76,3	69,3	308,6	120,3	121,0	162,5	147,0	68,9	92,0	145,1	90,8	44,7	1508
2013	99,9	65,4	254,7	124,4	105,6	133,3	117,9	40,1	x	x	x	x	1000*
miesiąc roku poprzedniego = 100	130,9	94,4	82,5	103,4	87,3	82,0	80,2	58,2	x	x	x	x	66,3
Import 2012	103,0	76,1	131,8	65,8	68,8	46,6	37,5	31,3	63,0	114,7	81,0	34,0	854
2013	83,8	14,5	63,3	100,2	60,4	64,0	63,1	65,8	x	x	x	x	800*
miesiąc roku poprzedniego = 100	81,4	19,1	48,0	137,1	87,8	137,3	168,3	210,2	x	x	x	x	93,6

Uwaga: Dane za 2012 rok są danymi wstępnymi. *Prognoza IERiGŻ-PIB Źródło: Dane CAAC

Tab. 3. Przeciętne ceny skupu owiec w Polsce (w zł/kg wagi żywej)

Lata	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
2011/2012	6,80	6,02	9,61	7,42	6,55	8,49	8,34	6,52	7,89	6,34	7,43	6,18
2012/2013	6,97	5,83	8,97	6,00	5,52	7,58	7,06	6,14	6,69	6,56	6,40	6,71
miesiąc roku poprzedniego = 100	102,5	96,8	93,3	80,9	84,3	89,3	84,7	94,2	84,8	103,5	86,1	108,6

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Średnie ceny zakupu owiec żywych w Polsce

Wyszczególnienie	zł/kg		EUR/kg	
	cena za wagę żywą	cena za wagę poubojową	cena za wagę żywą	cena za wagę poubojową
VIII 2012	8,3	17,7	2,01	4,27
IX	8,0	17,1	1,95	4,14
X	8,0	17,0	1,94	4,13
XI	7,7	16,4	1,87	3,97
XII	9,5	20,2	2,33	4,96
I 2013	8,4	17,8	2,02	4,31
II	7,7	16,3	1,84	3,91
III	8,0	16,9	1,70	4,08
IV	7,9	16,7	1,90	4,03
V	7,7	16,4	1,84	3,92
VI	7,8	16,9	1,81	3,93
VII	7,8	16,9	1,83	3,97
VIII	7,9	17,2	1,87	4,06
IX	7,5	16,0	1,82	3,88

Źródło: Dane Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW oraz przeliczenia własne.

Tab. 5. Przeciętne ceny detaliczne udźca baraniego w Polsce (zł/kg)

Lata	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
2011/12	45,62	45,32	45,16	43,39	44,43	43,85	43,97	44,88	46,74	48,29	49,37	50,78
2012/13	51,25	51,25	51,66	51,66	50,05	52,61	52,55	51,41	51,97	51,54	51,60	51,49
miesiąc roku poprzedniego = 100	112,3	113,1	114,4	119,1	112,6	120,0	119,5	114,5	111,2	106,7	104,5	101,4

Źródło: Dane GUS

Tab. 6. Przeciętne ceny jagniąt w UE-27 i we Włoszech (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
UE-27												
2011/2012	683,4	691,3	602,2	583,4	583,9	596,0	568,9	554,4	581,6	609,6	636,0	628,2
2012/2013	636,6	620,2	595,9	542,6	538,6	547,5	560,9	580,8	609,6	634,5	648,8	627,3
miesiąc roku poprzedniego = 100	93,2	89,7	98,9	93,0	92,2	91,9	98,6	104,8	104,8	103,6	102,0	99,9
Włochy												
2011/2012	576,8	594,7	602,1	604,5	605,5	607,2	605,1	603,7	603,7	604,1	604,5	605,6
2012/2013	608,1	610,8	612,0	611,7	645,2	588,3	577,5	575,5	589,5	636,5	687,3	712,1
miesiąc roku poprzedniego = 100	105,4	102,7	101,6	101,2	106,6	96,9	95,4	95,3	97,6	105,4	113,7	117,6

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab.7. Przeciętne ceny owiec ciężkich w UE-27 i w Wielkiej Brytanii (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
UE-27												
2011/2012	473,0	501,9	517,9	512,5	524,1	535,9	514,1	499,3	500,8	505,3	491,9	473,1
2012/2013	462,5	458,2	433,6	432,2	485,8	519,0	538,2	533,2	517,0	497,5	482,7	475,1
miesiąc roku poprzedniego = 100	97,8	91,3	83,7	84,3	92,7	96,8	104,7	106,8	103,2	98,5	98,2	100,4
Wielka Brytania												
2010/2011	471,7	527,0	529,6	524,3	537,7	551,9	528,6	516,8	522,3	522,6	490,4	446,9
2011/2012	432,2	425,2	397,5	411,4	495,4	539,3	575,3	570,7	528,7	486,2	461,6	458,3
miesiąc roku poprzedniego = 100	91,6	80,7	75,1	78,5	92,1	97,7	108,8	110,4	101,2	93,0	94,1	102,6

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab. 8. Ceny jagniąt w Nowej Zelandii

Wyszczególnienie	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
2011/2012 NZD/szt. 15 kg	96,50	100,9	88,36	73,44	69,50	64,50	64,08	51,38	64,18	62,18	62,14	62,65
2012/2013 NZD/szt. 15 kg	66,85	68,29	59,53	56,70	53,50	50,90	51,52	45,68	63,02	65,35	66,41	65,31
miesiąc roku poprzedniego = 100	69,3	67,7	67,4	77,2	77,0	78,9	80,4	88,91	98,2	105,1	106,8	104,3

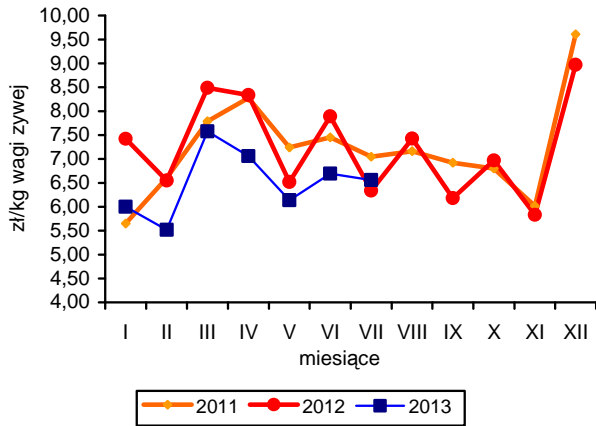
Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków Fencepost, New Zealand.

Tab. 9. Ceny jagniąt w Australii

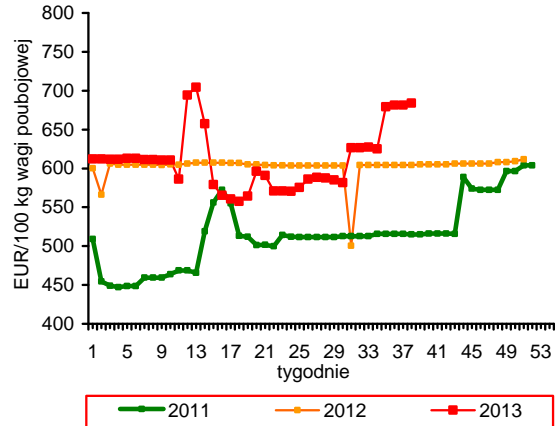
Wyszczególnienie	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
2011/2012 AUD/100 kg cwe	519	519	512	461	475	478	441	427	409	426	416	403
2012/2013 AUD/100 kg cwe	382	324	331	346	380	433	408	443	471	497	453	439
miesiąc roku poprzedniego = 100	73,6	62,4	64,6	73,8	80,0	90,6	92,5	103,7	115,2	116,7	108,9	109,0

Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków MLA, Australia.

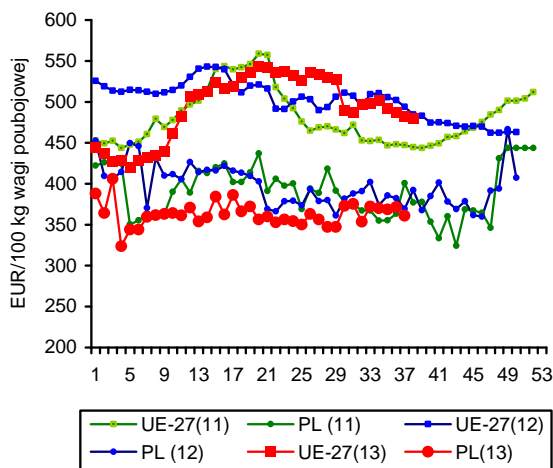
Rys. 1. Ceny skupu żywca baraniego w Polsce w zł/kg

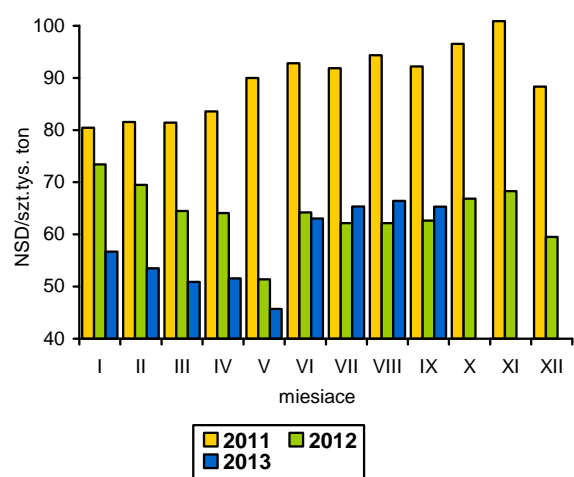
Rys. 2. Ceny jagniąt we Włoszech

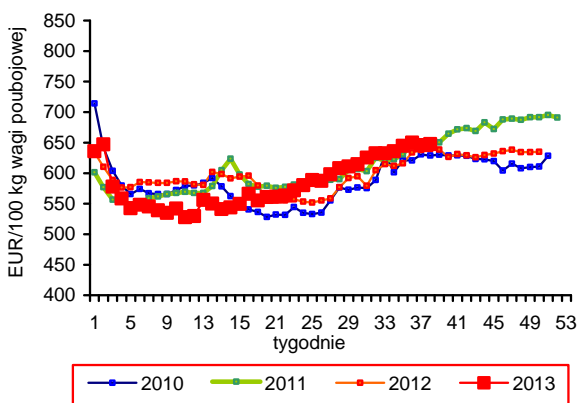
Rys. 3. Tygodniowe ceny owiec ciężkich w UE-27 i w Polsce

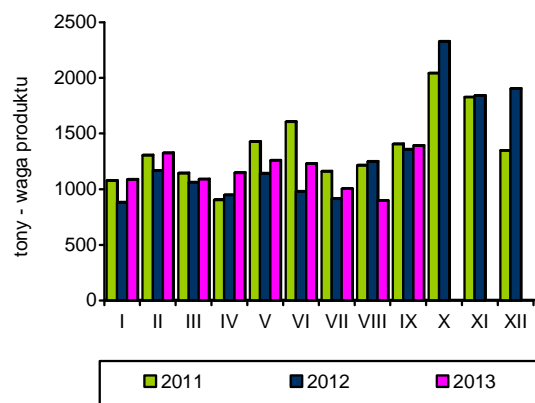
Rys. 4. Ceny jagniąt w Nowej Zelandii

Rys. 5. Ceny jagniąt w UE-27

Rys. 6. Unijny import baraniny i jagnięciny z Australii

Źródło: GUS, Komisja Europejska, MAF, AFFA.

W okresie trzech kwartałów 2013 r. połowy ryb na Bałtyku wyniosły 123,2 tys. ton i były o 26,5% wyższe niż w analogicznym okresie roku ubiegłego. We wrześniu wraz z niemożliwością połowów szprotów oraz ostatnimi wyładunkami śledzi pochodzących ze stada centralnego (połowy zamknięto 5 września) były one jednak aż o 55% niższe niż we wrześniu 2012 r. Sytuacja taka wpływa na zwiększone zainteresowanie połowami storni oraz innych gatunków ryb Nielimitowanych (dobijaków oraz ryb słodkowodnych poławianych na zalewach). Prawdopodobnie w ostatnim kwartale roku zwiększą się także wyładunki dorszy, choć ich jakość jest nadal bardzo niska. Wykorzystanie kwoty połowowej tego gatunku wyniosło na koniec września br. zaledwie 35% (7,2 tys. ton). Szacuje się, że połowy bałtyckie w całym 2013 r. będą większe o ok. 15% i wyniosą ok. 138 tys. ton. W 2014 r. polscy rybacy będą mogli złowić o ok. 25% więcej ryb gatunków limitowanych, głównie śledzi stada centralnego (o 25%) oraz dorszy stada wschodniego (o 7%). Niższa o 4% będzie natomiast możliwość odłowienia szprotów.

Produkcja ryb, przetworów rybnych i owoców morza w dużych zakładach przemysłu rybnego (zatrudnienie powyżej 49 osób) wyniosła w okresie styczeń-sierpień 2013 r. 260,1 tys. ton i była o 15,9% wyższa niż w tym samym okresie roku poprzedniego. Wzrost produkcji wynikał głównie ze zwiększonego przetworstwa ryb mrożonych (2-krotnie do 53,2 tys. ton), pod wpływem zwiększonej podaży szprotów z połowów krajowych. Produkcja ryb wędzonych zwiększyła się łącznie o 9,5% do 49,1 tys. ton, w tym łososi o 12,8% do 35,4 tys. ton, a pozostałych gatunków o 2,0% do 13,7 tys. ton. Nieco powyżej poziomu roku poprzedniego utrzymuje się produkcja przetworów i konserw z ryb (wzrost o 1,7% do 121,7 tys. ton), wśród których dominują produkty ze śledzi (spadek o 3,0% do 59,4 tys. ton). Ograniczająco na rynek śledzi wpływa przede wszystkim spadek popytu krajowego. Mimo malejącej dynamiki wzrostu produkcji w drugiej połowie roku, szacuje się że produkcja dużych zakładów przetworstwa ryb może zwiększyć się w 2013 r. o ok. 7% do 380 tys. ton, a w całym przetwórstwie sięgnąć 460 tys. ton o wartości 8,0 mld zł (wzrost o 11%).

Eksport ryb, przetworów rybnych i owoców morza w okresie styczeń-sierpień 2013 r. wyniósł 277,8 tys. ton i był o 16,0% wyższy niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Wartość eksportu zwiększyła się o 12,1% do 3,64 mld zł. Wzrost wywozu odnoto-

wano głównie w grupie ryb świeżych i mrożonych (odpowiednio o 68 i 30%), gdzie dominują gatunki poławiane przez flotę dalekomorską i bałtycką (głównie szproty, ostroboki, sardynki i makrele) stanowiące tzw. eksport burtowy. W handlu tradycyjnym, w tym okresie zwiększył się głównie eksport ryb wędzonych (o 21,5%), głównie łososi (o 12,5%), a na poziomie roku ubiegłego utrzymał się wywóz ryb filetowanych oraz przetworów i konserw. Wolumen importu zwiększył się o 8,6% do 303,1 tys. ton, przy ponad 20% wzroście jego wartości (do 3,14 mld zł). Różnice w dynamice wynikały przede wszystkim z utrzymujących się bardzo wysokich cen światowych na rynku łososi. Przywóz łososi zwiększył się w okresie styczeń-sierpień 2013 r. o 2% (do 78,5 tys. ton), natomiast jego wartość o 38% (do 1,81 mld zł). Na wolumen importu duży wpływ miało 45% zwiększenie przywozu mrożonej makreli (do 27,4 tys. ton). Mogło to wynikać z prawdopodobnego wprowadzenia zakazu przywozu tych ryb z Wysp Owczych, które prowadzą Nielimitowane połowy. Wyraźnie większy niż przed rokiem był także import mintajów (o 17,1%), tilapii (o 28,4%), tuńczyków (o 14,7%) oraz pstrągów (o 89,5%), przy spadku przywozu m.in. łupaczy (o 47,0%), pang (o 14,0%) oraz morszczuków (o 3,8%).

W okresie trzech kwartałów 2013 r. ceny detaliczne ryb, przetworów rybnych i owoców morza wzrosły, w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego, średnio o 1,2%, a więc znacznie mniej niż mięso (wzrost o 2,5%) oraz żywność i napoje bezalkoholowe ogółem (wzrost o 2,1%). Wzrost cen ryb liczony od początku roku (wrzesień br. do grudnia ub.r.) był jednak szybszy (wzrost o 1,7%) niż żywności ogółem (wzrost o 0,6%), ale nadal relatywnie taniały one w stosunku do mięsa (wzrost o 2,4%). We wrześniu br., w porównaniu z grudniem 2012 r., droższe były przede wszystkim owoce morza (o 3,2%), konserwy rybne (o 2,7%), świeże, chłodzone i mrożone ryby morskie (o 2,4%) oraz morskie ryby wędzone (o 2,3%), przy niewielkich podwyżkach cen ryb słodkowodnych oraz ryb solonych (głównie śledzi).

**Krzysztof
Hryszko**

Tab. 1. Polowy ryb bałtyckich (tony, sztuki)

Miesiące	tony						sztuki	
	szprot	śledź	dorsz	plaskie	pozostale	razem	troć wędrowna	łoś bałtycki
2010 I-XII	58 837	24 748	12 196	11 229	2 672	109 577	92 945	9 563
2011 I-XII	56 490	29 881	11 861	9 725	2 542	110 497	51 258	6 151
2012 I-XII	63 115	27 114	14 884	10 089	5 198	120 361	36 928	5 805
2012 VIII	793	4 075	318	688	1286	7 160	876	-
IX	116	3 377	693	701	412	5 299	1 852	18
X	408	4 964	1 364	742	400	7 878	1 801	84
XI	3 611	837	2 129	894	186	7 657	3 817	431
XII	3 487	952	2 426	509	90	7 464	2 222	2 166
2013 ^a I	6 609	1 623	1 564	1 162	45	11 003	3 284	865
II	11 780	1 234	970	1 758	31	15 773	3 081	671
III	13 468	1 117	614	1 380	44	16 623	1 296	161
IV	27 775	3 631	1 116	959	398	33 879	3 529	246
V	21 230	1 371	901	653	796	24 951	3 800	360
VI	80	1 789	1 168	951	718	4 706	260	-
VII	41	5 280	204	1 070	669	7 264	875	2
VIII	-	5 427	116	548	507	6 598	175	-
IX	-	972	554	805	65	2 396	47	2
Wskaźnik zmian (%)								
$\frac{IX\ 2013}{IX\ 2012}$	x	28,8	79,9	114,8	15,8	45,2	2,5	11,1
$\frac{I-IX\ 2013}{I-IX\ 2012}$	145,6	110,2	80,8	116,9	72,4	126,5	56,2	73,8

^a dane nieostateczne

Źródło: Morski Instytut Rybacki na podstawie danych MRiRW.

Tab. 2. Produkcja ryb i produktów rybnych (tony)^a

Miesiące	Filety z ryb morskich świeże lub chłodzone	Ryby, filety oraz mięso z ryb mrożone	Ryby solone, suszone i wędzone	Przetwory i konserwy rybne				Razem
				razem	w tym			
				ślędzie	sardynki i szproty	makrele		
2010 I-XII	10 516	41 335	104 398	165 431	93 393	10 920	9 825	321 680
2011 I-XII	8 384	36 228	82 449	182 415	97 385	12 191	11 110	309 476
2012 I-XII	7 607	69 646	85 908	191 346	99 447	12 614	9 596	354 507
2012 VII	279	4 961	5 392	11 835	6 294	573	533	22 467
VIII	290	4 257	5 986	14 466	7 406	797	559	24 999
IX	612	4 408	6 565	15 735	7 500	1122	846	27 320
X	739	5 799	8 329	19 429	10 115	1 248	883	34 296
XI	761	5 860	9 744	19 443	10 420	1 314	792	35 808
XII	555	4 458	10 595	17 076	10 145	1 021	645	32 684
2013 I	798	5 656	7 473	17 311	8 997	1 185	820	31 238
II	758	6 877	7 526	17 410	9 035	1 429	880	32 571
III	921	13 401	9 856	18 222	9 263	1 462	868	42 400
IV	630	27 494	6 602	14 615	6 415	1 057	649	49 341
V	669	11 261	6 512	13 644	6 345	1 004	787	32 086
VI	726	7 140	5 645	13 473	5 790	1 013	604	26 984
VII	255	2 459	6 017	13 313	6 977	943	934	22 044
VIII	475	3 417	5 808	13 718	6 583	703	532	23 418
Wskaźnik zmian (%)								
$\frac{VIII\ 2013}{VIII\ 2012}$	163,8	80,3	97,0	94,8	88,9	88,2	95,2	93,7
$\frac{I-VIII\ 2013}{I-VIII\ 2012}$	105,9	158,2	109,4	101,7	97,0	111,2	94,5	115,9

^a dane miesięczne o produkcji wytworzonej pochodzą od tzw. dużych jednostek przemysłowych i nieprzemysłowych, zatrudniających 50 osób i więcej, które złożyły sprawozdania

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Handel zagraniczny rybami i produktami (tys. ton)^a

Miesiące	Eksport ^a					Import				
	razem	przetwory i konserwy	filety i mięso	ryby solone, suszone i wędzone	ryby mrożone	razem	filety i mięso	ryby mrożone	przetwory i konserwy	ryby świeże lub chłodzone
2010 I-XII	325,9	96,0	55,2	37,8	66,9	465,9	189,3	86,9	38,1	113,1
2011 I-XII	351,5	113,9	53,7	38,6	64,5	450,9	185,2	86,3	36,7	113,1
2012 I-XII	364,7	114,9	60,0	45,9	75,1	465,5	176,4	77,5	37,5	140,6
2012 VII	25,6	8,5	4,5	3,1	6,6	28,1	9,6	4,4	2,4	9,2
VIII	25,6	8,6	3,9	3,2	5,6	31,8	13,1	4,5	2,0	9,2
IX	26,2	9,0	5,1	3,4	4,8	36,8	12,6	6,8	3,0	11,5
X	33,8	11,7	6,0	4,6	6,0	47,8	19,6	9,2	3,5	11,7
XI	33,8	10,8	6,4	5,2	4,9	55,7	24,4	8,9	3,5	15,0
XII	31,3	9,7	4,4	6,1	5,2	46,1	17,9	6,5	3,1	14,9
2013 ^b I	35,0	11,2	4,9	4,3	8,5	47,8	17,7	11,3	3,8	12,0
II	35,7	9,3	4,8	3,9	8,8	42,1	15,2	9,7	3,7	10,2
III	42,4	9,7	5,7	5,4	10,8	43,2	14,4	9,3	5,0	11,4
IV	47,1	9,9	5,5	3,8	11,6	36,0	11,9	7,8	2,8	10,8
V	42,5	8,7	4,9	4,1	12,4	33,3	11,1	5,3	2,8	10,6
VI	25,0	8,6	5,4	3,4	5,0	29,8	10,6	5,2	2,7	8,5
VII	28,3	8,9	4,0	3,8	6,9	33,0	11,6	5,6	2,8	10,0
VIII	21,8	8,9	3,5	3,7	1,9	37,7	16,2	6,7	2,8	9,2
Wskaźnik zmian (%)										
VIII 2013 VIII 2012	85,1	103,3	89,5	116,8	28,8	118,4	123,3	147,0	123,3	100,1
I-VIII 2013 I-VIII 2012	116,0	102,0	101,5	121,7	129,3	108,5	106,6	132,0	111,3	94,5

^a z eksportem burtowym ^b dane wstępne

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 4. Ceny ryb w imporcie (zł/kg)

Miesiące	Filety ze śledzia 03049923 ^b		Mrożona makrela 03035410 ^b			Filety mrożone			Łosoś świeży 03021400 ^b	Konserwy z tuńczyka 160414 ^b
	Norwegia	Islandia	Holandia	W. Brytania	Norwegia	mintaj 03047500 ^b	panga 03046200 ^b	morszczuk 03047415 ^b	Norwegia	Tajlandia
						Chiny	Wietnam	Argentyna		
2010 I-XII	3,77	3,68	4,15	4,36	4,26	6,27	5,89	9,40	19,21	9,65
2011 I-XII	6,03	6,42	5,49	5,24	5,17	6,13	6,73	11,53	17,86	10,47
2012 I-XII	7,87	7,71	5,82	6,36	5,79	6,66	6,79	12,17	15,89	14,66
2012 VII	8,04	7,62	6,22	6,56	6,69	7,92	7,21	12,27	15,81	15,74
VIII	7,69	7,65	6,35	6,30	6,26	7,43	7,08	11,94	15,76	16,42
IX	7,20	7,49	5,81	5,74	5,41	6,92	6,27	12,56	15,81	16,22
X	7,40	7,59	4,69	5,24	5,20	6,81	5,97	11,54	15,29	13,19
XI	7,68	7,54	4,79	5,94	5,18	5,81	6,04	11,30	15,83	14,52
XII	7,26	7,41	4,66	6,40	5,11	5,58	6,33	11,39	16,81	11,53
2013 ^a I	7,51	7,15	5,01	6,13	5,16	6,11	5,77	11,00	20,32	13,54
II	7,21	7,27	5,11	5,41	5,28	6,10	6,06	11,52	20,95	14,92
III	6,62	7,06	5,07	5,37	5,38	6,39	5,65	11,00	21,93	15,08
IV	6,85	7,07	5,15	5,58	6,32	6,31	6,11	12,01	24,13	14,44
V	6,47	6,50	5,11	7,33	6,12	7,58	5,98	11,71	24,72	15,25
VI	6,88	6,25	5,48	-	6,16	7,31	6,01	12,16	23,63	14,36
VII	6,30	5,87	5,64	5,23	5,63	6,85	6,39	12,16	23,99	14,40
VIII	6,07	5,03	5,09	-	5,25	6,94	5,99	11,98	21,95	14,88
Wskaźnik zmian (%)										
VIII 2013 VIII 2012	78,9	65,7	80,2	x	83,8	93,4	84,6	100,3	139,2	90,6
I-VIII 2013 I-VIII 2012	82,9	83,9	81,8	83,5	83,3	93,6	80,9	93,2	143,4	99,1

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej (w nawiasie kod według nowej nomenklatury z 2012 r.)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie CAAC.

Tab. 5. Ceny ryb w eksporcie (zł/kg)

Miesiące	Konserwy ze śledzi 16041291 ^b	Filety z dorsza 03047190 ^b			Łosoś wędzony 03054100 ^b	Pstrąg wędzony 03054300 ^b	Krewetki przetw. 160521 ^b	Flądra mrożona 03033910 ^b	Szprotki świeże 03024390 ^b
	Niemcy	Wielka Brytania	Dania	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Ukraina	Dania
2010 I-XII	7,52	17,37	18,38	17,91	44,75	36,45	42,46	2,57	0,50
2011 I-XII	7,25	21,82	18,97	18,71	49,39	43,02	36,71	2,50	0,85
2012 I-XII	13,25	22,56	19,76	19,42	42,27	44,64	47,68	3,35	0,97
2012 VII	13,42	24,82	21,93	19,87	41,82	43,56	55,13	3,39	1,11
VIII	13,17	24,21	19,62	16,29	39,78	42,65	53,82	-	1,23
IX	13,18	23,12	18,21	17,19	40,80	43,99	47,52	3,17	1,36
X	12,98	21,96	20,47	20,38	39,78	43,87	46,53	-	1,31
XI	13,10	19,49	20,23	18,91	41,56	45,97	48,85	-	1,27
XII	13,03	25,83	20,51	18,51	42,70	45,08	49,55	-	1,35
2013 ^a I	12,20	21,02	20,34	17,01	45,57	43,76	37,28	3,38	b.d.
II	12,65	18,21	20,95	16,59	46,33	41,35	44,03	3,43	b.d.
III	11,85	20,50	21,16	18,90	46,86	44,41	50,55	3,32	b.d.
IV	11,65	19,06	20,53	19,58	47,40	43,00	54,48	3,26	b.d.
V	11,71	21,03	20,71	17,99	48,40	44,94	55,88	3,26	b.d.
VI	12,29	19,64	21,29	17,78	50,82	45,60	50,73	3,06	-
VII	9,55	19,29	21,11	18,00	54,86	44,88	52,26	3,88	-
VIII	10,31	24,46	22,15	19,71	49,40	44,35	66,79	3,17	-
Wskaźnik zmian (%)									
<u>VIII 2013</u> <u>VIII 2012</u>	78,3	101,0	112,9	121,0	124,2	104,0	124,1	x	x
<u>I-VIII 2013</u> <u>I-VIII 2012</u>	87,0	86,3	105,3	91,6	112,9	98,7	107,5	97,9	x

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej, ^c dane podlegają weryfikacji

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 6. Ceny zbytu ryb i produktów rybnych (zł/kg z VAT) oraz udział ceny zbytu w cenie detalicznej

Miesiące	Karp żywy		Pstrąg świeży niepatroszony		Filety z morskiczka		Filety z mintaja		Śledź solony, odgłowiony niepatroszony		Płaty/filety ze śledzi	
2010 I-XII	9,38	-	11,10	60%	10,80	62%	7,02	46%	6,41	69%	7,23	65%
2011 I-XII	11,46	-	12,31	59%	12,39	65%	8,60	-	7,56	75%	9,18	75%
2012 I-XII	11,41	-	12,31	56%	13,95	65%	9,26	-	9,20	73%	12,73	79%
2012 VIII	11,36	-	12,12	55%	14,03	65%	9,31	-	9,34	74%	12,79	79%
IX	11,32	-	12,22	56%	14,07	65%	9,49	-	9,41	74%	12,71	78%
X	11,46	-	12,33	56%	13,56	63%	9,00	-	9,35	74%	12,67	78%
XI	10,72	-	12,25	56%	13,56	63%	8,92	-	9,29	73%	12,48	77%
XII	10,61	-	12,30	56%	13,57	63%	8,91	-	9,31	73%	12,53	77%
2013 I	10,75	-	12,30	56%	13,58	63%	8,99	-	9,37	73%	12,15	75%
II	10,80	-	12,37	56%	13,58	63%	8,45	-	9,44	73%	12,12	75%
III	10,75	-	12,54	57%	13,59	62%	8,55	-	9,42	73%	12,11	75%
IV	10,71	-	12,47	57%	13,58	62%	8,59	-	9,54	74%	12,31	76%
V	10,79	-	12,45	56%	14,05	65%	8,64	-	9,62	75%	12,34	77%
VI	11,26	-	12,56	57%	13,96	64%	8,72	-	9,68	75%	12,25	76%
VII	10,99	-	12,35	56%	14,57	67%	8,63	-	9,76	75%	12,30	77%
VIII	10,94	-	12,30	56%	14,47	66%	8,63	-	9,78	75%	12,21	76%
IX	10,91	-	12,58	57%	14,57	66%	8,70	-	9,79	75%	12,16	76%
Wskaźnik zmian (%)												
<u>IX 2013</u> <u>IX 2012</u>	96,4	x	102,9	x	103,6	x	91,7	x	104,0	x	95,7	x
<u>I-IX 2013</u> <u>I-IX 2012</u>	94,0	x	101,0	x	99,4	x	92,4	x	104,8	x	95,6	x

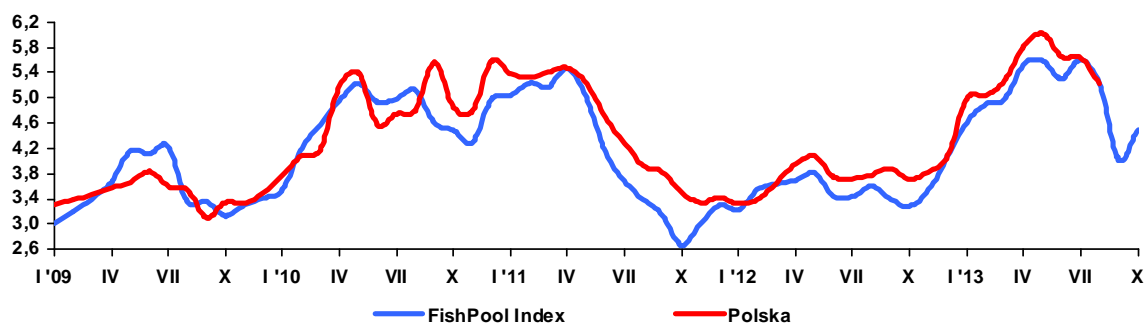
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 7. Ceny detaliczne wybranych ryb i produktów rybnych (zł/kg)

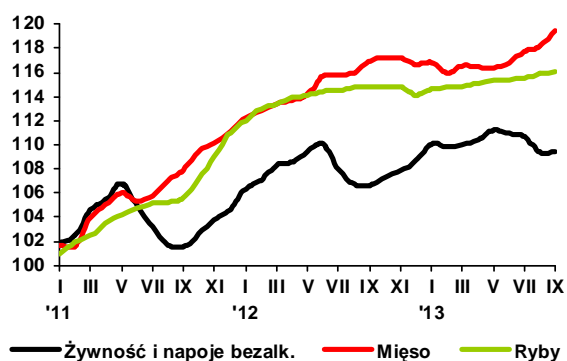
Miesiące	Filety mrożone			Ryby wędzone			Konserwy			Płaty śledziowe	Karp świeży
	morszczuk	panga	dorsz	łosoś	pstrąg	makrela	filety ze śledzia w śmietanie	sardynki w oleju	tuńczyk w sosie wł.		
2010I-XII	17,46	12,75	21,37	71,60	27,27	14,75	16,45	21,62	26,23	11,13	13,45
2011I-XII	18,93	12,97	23,70	74,89	30,38	16,07	17,52	22,61	26,88	12,31	14,52
2012I-XII	21,42	13,67	26,76	75,30	32,10	17,62	20,10	25,06	29,82	16,02	15,15
2012 VIII	21,49	13,75	26,89	74,70	32,24	17,73	20,50	25,81	30,41	16,23	-
IX	21,51	13,73	27,03	74,90	32,17	17,61	20,35	25,94	30,76	16,25	-
X	21,56	13,69	26,98	74,80	32,20	17,46	20,68	26,31	31,29	16,21	15,40
XI	21,53	13,57	26,87	74,90	32,16	17,09	20,75	26,44	31,59	16,27	15,43
XII	21,55	13,44	26,61	74,10	31,96	16,68	20,43	26,75	31,88	16,22	14,16
2013I	21,60	13,42	26,90	74,70	32,07	16,68	20,83	27,06	32,24	16,21	14,56
II	21,63	13,39	26,66	74,60	31,79	16,54	20,65	27,25	32,47	16,15	14,59
III	21,77	13,31	26,54	74,10	31,81	16,35	20,53	27,50	32,82	16,17	14,96
IV	21,82	13,25	26,58	74,00	31,78	16,36	20,77	27,31	33,18	16,15	14,98
V	21,73	13,26	26,52	74,80	31,93	16,39	20,90	27,62	33,18	16,11	-
VI	21,81	13,21	26,48	75,40	31,84	16,34	20,93	27,69	33,23	16,10	-
VII	21,82	13,16	26,54	76,10	31,75	16,38	21,07	27,25	33,18	16,06	-
VIII	21,91	13,24	26,72	77,00	31,65	16,37	21,12	27,37	33,76	16,06	-
IX	22,02	13,16	26,84	77,30	32,15	16,49	21,15	27,37	33,88	16,04	-
Wskaźnik zmian (%)											
<u>IX 2013</u> <u>IX 2012</u>	102,4	95,8	99,3	103,2	99,9	93,6	103,9	105,5	110,1	98,7	x
<u>I-IX 2013</u> <u>I-IX 2012</u>	101,9	96,8	99,6	99,7	99,3	92,3	104,7	111,3	113,1	101,0	96,8

Źródło: Dane GUS.

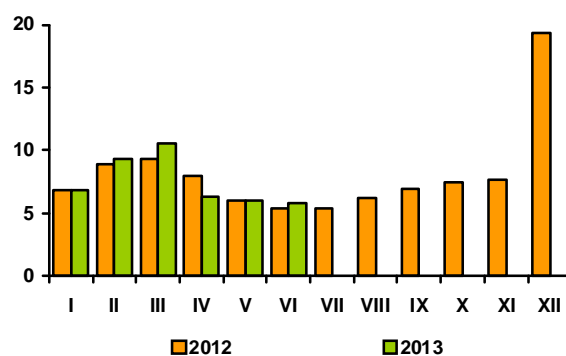
Rys. 1. Cena świeżych lososi norweskich (na podstawie FishPool, 3-6 kg) i średnie ceny płacone przez krajowych importerów (EUR/kg)

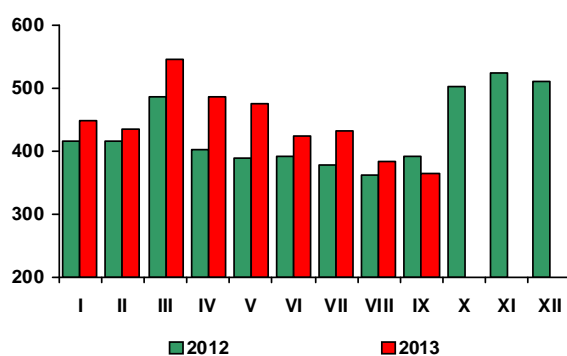
Rys. 2. Dynamika cen detalicznych (XII 2010=100)

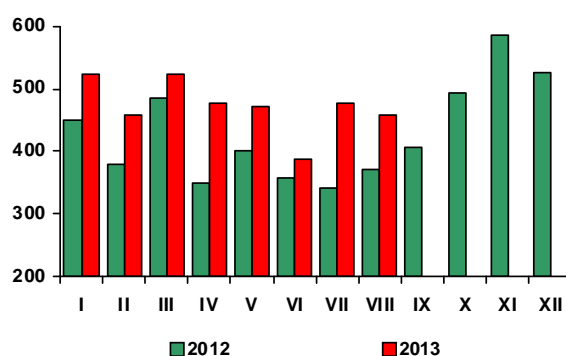
Rys. 3. Przeciętne miesięczne wydatki na zakup ryb i przetworów rybnych (w zł/osobę/)

Rys. 4. Eksport ryb i produktów rybnych (mln zł)

Rys. 5. Import ryb i produktów rybnych (mln zł)

Źródło: Rys. 1-4 - European Price Report, rys. 5-6 – dane GUS, rys. 7-8 - dane CAAC.

We wrześniu br. ceny żywności i napojów bezalkoholowych utrzymały się na takim samym poziomie, jak w miesiącu poprzednim, wobec spadku o 1,3% w sierpniu oraz po 0,3% w lipcu i czerwcu. Stabilne były zarówno przeciętne ceny żywności, jak i napojów bezalkoholowych.

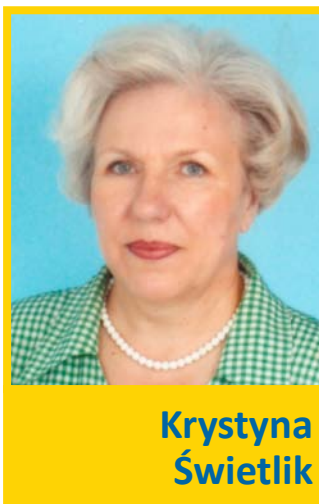
Zmiany cen poszczególnych grup produktów spożywczych były różnokierunkowe. Wzrosły m.in. ceny produktów mleczarskich (o 1,2%), mięsnych (o 1,1%), tłuszczów jadalnych (o 0,7%) oraz rybnych (o 0,2%). Wzrost cen mięsa wieprzowego wyniósł 2,7%, mięsa wołowego i drobiowego po 0,4%, a przetworów mięsnych i wędlin 0,7%. Spośród produktów mleczarskich najbardziej podrożały: mleko spożywcze (o 2,1%) oraz sery dojrzewające i topione (o 1,2%). O wyższe cen tłuszczów zadecydował wzrost cen masła (o 1,7%) i tłuszczów wieprzowych (o 1,5%), przy nieznacznym wzroście cen margaryn (o 0,1%) i spadku cen olejów roślinnych (o 0,2%). Niewielkiej redukcji cen ryb morskich świeżych i mrożonych (o 0,1%) oraz słodkowodnych (o 0,5%) towarzyszył wzrost cen ryb wędzonych (o 1,0%) i przetworów rybnych (o 0,4%). Obniżyły się m.in. ceny owoców (o 6,5%, w tym jabłek o 20,4%), warzyw (o 0,9%, w tym ziemniaków o 1,8%), cukru i wyrobów cukierniczych (o 0,2%, w tym cukru o 1,1%) oraz produktów zbożowych i jaj (po 0,1%).

We wrześniu 2013 r. ceny detaliczne żywności i napojów bezalkoholowych były średnio o 2,6% wyższe niż w analogicznym okresie przed rokiem, w tym żywności o 2,9% wyższe, przy spadku cen napojów bezalkoholowych (o 0,3%). Najbardziej, bo o 19,6% wzrosły ceny warzyw, w tym ziemniaków o 100,6%. Wydatnie, bo o 13,3% zwiększyły się ceny warzyw świeżych, w tym: kapusty o 45,3%, buraków o 42,0%, ogórków o 31,0%, a cebuli i kalafiorowatych odpowiednio o 25,1% i 13,8%. Tańsze we wrześniu br. niż rok wcześniej były pomidory (o 6,2%). Tłuszcze jadalne podrożały średnio o 4,9%, o czym zadecydował wzrost cen masła o 12,5%. Więcej niż we wrześniu 2012 r. konsumenci płacili także za owoce (o 4,3%), w tym za jabłka o 16,8%, a za owoce cytrusowe o 4,7%. Mniej niż przed rokiem kosztowały natomiast banany (o 1,9%). O 3,2% wyższe niż we wrześniu 2012 r. były także przeciętne ceny artykułów mleczarskich, głównie za sprawą istotnej wyższości cen mleka w proszku (o 7,3%), śmietany (o 4,4%), serów dojrzewających (o 4,2%) i mleka spożywczego pitnego (o 3,9%). Ceny mięsa, podrobów i przetworów mięsnych podniosły się o 2,1%, w tym przetworów mięsnych i wędlin o 2,4%, mięsa wieprzowego 2,2%, mięsa drobiowego o 1,5%, a wołowego o 1,1%. We wrześniu br. za ryby i przetwory rybne konsumenci płacili przeciętnie o 1,1% więcej, a za pieczywo i produkty zbożowe o 0,7% więcej niż rok wcześniej. Spośród produktów zbożowych podrożały: płatki (o 2,1%), mąka (o 1,5%), makarony (o 1,5%) i pieczywo (o 0,2%), przy spadku cen ryżu (o 1,0%) i kasz (o 0,6%). We wrześniu br. tańsze niż przed rokiem były jaja (o 9,7%), cukier (o 12,9%) i czekolada (o 2,1%), drożdże zaś – dżemy i marmolady (o 1,7%), wyroby cukiernicze (o 0,9%) i miód (o 0,4%).

Wzrost średniego poziomu cen żywności i napojów bezalkoholowych w okresie styczeń-wrzesień 2013 r., w porównaniu z analogicznym okresem 2012 r. wyniósł 2,1%, w tym żywności 2,3%, wobec wzrostu odpowiednio o 4,4% i 4,3% rok wcześniej. Przeciętny poziom cen warzyw podniósł się o 9,3% (w tym ziemniaków o 37,7%), owoców o 3,0% (w tym cytrusów o 9,8%), a mięsa i przetworów mięsnych o 2,2%. Średni poziom cen mięsa wołowego wzrósł o 3,1%, wędlin o 3,2%, a mięsa wieprzowego i drobiowego odpowiednio o 1,1% i 0,8%. Ceny artykułów mleczarskich zwiększyły się przeciętnie o 1,5%, pieczywa i produktów zbożowych o 1,3%, tłuszczów jadalnych o 1,6%, a ryb i przetworów rybnych o 1,2%. Spośród artykułów mleczarskich istotnie podrożało mleko w proszku (o 8,5%), śmietana (o 2,8%) i sery dojrzewające (o 1,7%). W niewielkim stopniu wzrosły ceny mleka spożywczego (o 1,0%), twarogów (o 0,4%) i jogurtów (o 0,1%). O wzroście cen produktów zbożowych zadecydował wzrost cen płatków (o 3,0%), mąki i półproduktów mącznych (po 2,3%) oraz makaronów (o 2,0%) i wyrobów ciastkarskich (o 1,9%). W grupie tłuszczów najsilniej zwiększały ceny tłuszczów wieprzowych (o 2,9%). Średni poziom cen masła zwiększył się o 2,1%, olejów o 2,0%, a margaryn o 0,3%. W okresie pierwszych trzech kwartałów br. niższe niż przed rokiem były natomiast ceny cukru (o 5,8%) i jaj (o 5,2%).

Wzrost średniego poziomu cen żywności i napojów bezalkoholowych w okresie styczeń-wrzesień 2013 r., w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku (2,1%), był wyższy od stopy inflacji (1,0%). Bardziej niż żywność podrożały napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe (o 3,5%), towary i usługi związane z rekreacją i kulturą (o 2,4%) oraz usługi restauracyjne i hotelarskie (o 2,3%). Mniejszy niż cen żywności był wzrost cen towarów i usług związanych z użytkowaniem mieszkania, przy znaczącym wzroście opłat za wywóz śmieci, usługi kanalizacyjne i zaopatrywanie w wodę. Spadły ceny nośników energii, odzieży i obuwia oraz towarów i usług związanych z łącznością i transportem, w tym paliw do prywatnych środków transportu.

Wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych w okresie styczeń-wrzesień 2013 r., w porównaniu z analogicznym okresem 2012 r. (2,1%), była nieco mniejsza od wzrostu przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń nominalnych brutto w sektorze przedsiębiorstw (2,8%). Wzrosła siła nabywca płac mierzona możliwością kupna za nie większości artykułów żywnościowych,

Krystyna
Świetlik

Paweł
Wyrzykowski

w tym m.in.: pieczywa i produktów zbożowych, mięsa wieprzowego i drobiowego, ryb i przetworów rybnych, artykułów mleczarskich, jaj, margaryn, olejów i masła, jabłek, bananów oraz cukru i wyrobów cukierniczych. Mniej za przeciętną płacę konsumenci mogli nabyć mięsa wołowego, wędlin, tłuszczów wieprzowych, owoców cytrusowych, warzyw i ziemniaków. W wyniku szybszego wzrostu przeciętnych nominalnych emerytur i rent niż wynagrodzeń (w okresie styczeń-wrzesień 2013 r., w porównaniu z analogicznym okresem 2012 r., przeciętne miesięczne nominalne emerytury i renty pracownicze brutto zwiększyły się o 6,5%, a emerytury i renty rolników indywidualnych – o 5,2%) poprawiły się możliwości nabywcze żywności w grupach ludności utrzymującej się ze świadczeń społecznych. Wpłynęło to na podtrzymanie dodatniej dynamiki popytu, notowanej w dwóch poprzednich miesiącach.

We wrześniu 2013 r. sprzedaż detaliczna żywności i wyrobów tytoniowych, w cenach stałych, w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób ukształtowała się na poziomie o 0,7% wyższym niż we wrześniu 2012 r. W trzecim kwartale br. przewyższyła ona poziom sprzed roku o 1,2%, a w okresie styczeń-wrzesień br. była o 0,5% wyższa niż w analogicznym okresie 2012 r.

Dane GUS o sprzedaży detalicznej potwierdzają poprawę sytuacji gospodarczej kraju. Wprawdzie popyt konsumpcyjny pozostaje nadal słaby, jednak realny wzrost wynagrodzeń i dochodów ze świadczeń społecznych obserwowany w ostatnich miesiącach stopniowo przekłada się na decyzje zakupowe konsumentów. Badania koniunktury konsumenckiej przeprowadzone w październiku br. przez GUS i NBP wskazują na poprawę nastrojów konsumenckich polskiego społeczeństwa znajdującą wyraz we wzroście tzw. bieżącego i wyprzedzającego wskaźnika ufności konsumenckiej, syntetycznie opisujących obecne i oczekiwane w najbliższych miesiącach tendencje w rozwoju konsumpcji indywidualnej. Wzrost poziomu wyprzedzającego wskaźnika ufności konsumenckiej jest wynikiem przede wszystkim poprawy oceny przyszłej sytuacji finansowej gospodarstw domowych i możliwości oszczędzania pieniędzy. W październiku br. wskaźnik ten osiągnął wartość o 11,0 pkt. proc. wyższą niż w analogicznym miesiącu 2012 r.

Według metodologii Eurostat-u we wrześniu 2013 r. inflacja w ujęciu rocznym wyniosła w UE-28 1,3%, w strefie euro 1,1%, a w Polsce 0,9%. Wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych był wyższy od stopy inflacji i wyniósł w UE-28 2,3%, w strefie euro 2,2%, a w Polsce 2,4%. Żywność i napoje bezalkoholowe podrożały najbardziej na Maltcie (o 4,5%), w Wielkiej Brytanii (o 4,3%), w Finlandii (o 4,1%), a potaniały w Rumunii (o 2%), na Cyprze (o 0,9%), w Grecji (o 0,5%) i Bułgarii (0,2%).

Według FAO we wrześniu 2013 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, światowe ceny żywności obniżyły się o 1,1%, głównie pod wpływem spadku cen artykułów zbożowych – o 6,1% (podyktowanym korzystnymi perspektywami zbiorów kukurydzy i ryżu). W wyniku niekorzystnych zbiorów w Brazylii oraz rosnącego popytu w Indiach, ceny cukru wzrosły o 1,8%. Artykuły mięsne podrożały o 0,9% (na skutek wzrostu cen mięsa drobiowego o 2,8%), artykuły mleczne o 0,7%, a oleje i pozostałe tłuszcze o 0,4%.

We wrześniu 2013 r. przeciętny poziom światowych cen żywności był o 7,7% niższy niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Zadecydował o tym spadek cen zbóż o 24,8%, olejów i pozostałych tłuszczów o 17,1% oraz cukru o 13,3%. Ceny artykułów mleczarskich wzrosły o 28,3%, a mięsnych o 0,5%. W porównaniu z grudniem 2012 r. ceny żywności były niższe o 5,6%. Najbardziej potaniały zboża – o 21,1%. Ceny cukru spadły o 10,2%, olejów i pozostałych tłuszczów o 5,2%, a artykułów mięsnych o 2,1%. Od początku roku o 22,3% podrożały natomiast artykuły mleczarskie.

Tab. 1. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych we wrześniu 2013 r.

Wyszczególnienie	IX 2013			I-IX 2013
	IX 2012=100	XII 2012=100	VIII 2013=100	I-IX 2012=100
O G Ó Ł E M	101,0	100,5	100,1	101,0
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,6	100,6	100,0	102,1
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	103,7	103,5	100,2	103,5
Odzież i obuwie	95,3	92,7	100,7	95,1
Mieszkanie	101,8	101,5	100,1	101,7
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	102,2	101,8	100,1	101,9
w tym nośniki energii	98,6	98,2	100,2	99,8
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	100,4	100,0	99,9	101,0
Zdrowie	101,2	100,9	99,6	101,8
Transport	98,6	100,9	100,8	98,3
w tym paliwa do prywatnych środków transportu	97,0	100,7	101,8	96,0
Łączność	90,3	90,3	100,0	92,3
Rekreacja i kultura	103,9	104,4	100,2	102,4
Edukacja	94,1	93,5	93,1	101,7
Restauracje i hotele	101,9	101,4	100,1	102,3
Inne towary i usługi	100,4	100,1	99,9	100,9

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Wskaźniki cen podstawowych grup żywności we wrześniu 2013 r.

Wyszczególnienie	IX 2013			I-IX 2013
	VIII 2013=100	IX 2012=100	XII 2012=100	I-IX 2012=100
Żywność (bez napojów)	100,0	102,9	100,7	102,3
Pieczywo i produkty zbożowe	99,9	100,7	100,5	101,3
Pieczywo	99,8	100,2	100,1	100,7
Ryż	99,8	99,0	98,5	100,4
Makarony	100,2	101,5	100,4	102,0
Mięso i przetwory	101,1	102,1	102,4	102,2
Mięso wieprzowe	102,7	102,2	102,1	101,1
Mięso wołowe	100,4	101,1	99,7	103,1
Drób	100,4	101,5	107,9	100,8
Przetwory mięsne i wędliny	100,7	102,4	101,1	103,2
Ryby	100,2	101,1	101,7	101,2
Mleko, sery i jaja	101,0	101,2	100,4	100,5
Artykuły mleczarskie	101,2	103,2	102,4	101,5
Mleko	102,1	103,9	103,4	101,0
Sery twarogowe	100,6	101,0	100,9	100,4
Sery dojrzewające i topione	101,2	104,3	102,7	101,7
Jaja	99,9	90,3	89,0	94,8
Oleje i pozostałe tłuszcze	100,7	104,9	103,0	101,6
Masło	101,7	112,5	107,4	102,1
Pozostałe tłuszcze zwierzęce	101,5	101,2	98,7	102,9
Margaryna i inne tłuszcze roślinne	100,1	100,2	101,1	100,3
Oleje roślinne	99,8	101,5	100,4	102,0
Owoce	93,5	104,3	105,2	103,0
Jablka	79,6	116,8	131,4	96,6
Owoce cytrusowe	101,5	104,7	131,6	109,8
Banany	98,8	98,1	98,4	97,6
Warzywa	99,1	119,6	95,0	109,3
Ziemniaki	98,2	200,6	159,3	137,7
Cukier, dżem, miód, czekolada i wyroby cukiernicze	99,8	96,6	97,3	99,1
Cukier	98,9	87,1	88,1	94,2
Napoje bezalkoholowe	100,0	99,7	99,6	100,6

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc poprzedni = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2010	100,9	100,3	100,3	100,7	100,7	100,5	98,9	98,6	101,8	101,0	100,2	100,0
	2011	101,7	100,7	102,1	100,8	101,3	98,2	98,3	98,6	99,8	101,0	101,2	100,8
	2012	101,6	100,7	101,2	100,2	100,8	100,7	98,0	98,9	99,9	100,6	100,5	100,8
	2013	101,3	98,8	100,1	100,4	100,7	99,7	99,7	98,8	100,0			
Pieczywo i produkty zbożowe	2010	100,2	100,0	100,2	99,9	100,1	99,9	100,0	100,4	103,6	101,6	100,5	100,2
	2011	100,9	101,2	102,0	100,4	100,4	100,1	100,0	100,1	100,1	100,5	100,2	100,0
	2012	100,4	100,1	100,2	100,3	100,2	100,1	100,0	100,2	100,0	100,1	100,1	100,0
	2013	100,4	100,2	99,9	100,1	100,0	99,9	100,2	99,9	99,9			
Mięso	2010	100,2	99,2	99,6	99,8	99,8	101,6	99,9	100,9	99,9	99,0	99,2	99,7
	2011	101,7	99,9	102,3	101,0	100,9	99,4	100,4	101,2	100,8	101,4	100,7	100,8
	2012	101,0	100,6	100,4	100,3	100,4	101,3	100,1	100,2	100,9	100,2	100,0	99,5
	2013	100,2	99,3	100,5	99,9	99,9	100,4	100,7	100,4	101,1			
Ryby	2010	100,5	100,3	100,0	100,0	100,1	100,2	100,1	100,3	100,4	100,2	100,1	100,1
	2011	101,0	100,9	100,6	100,9	100,8	100,5	100,4	100,1	100,4	101,4	101,8	101,8
	2012	100,0	100,8	100,4	100,9	100,2	100,3	100,0	100,2	100,0	100,0	100,0	99,4
	2013	100,4	100,1	100,0	100,3	100,2	100,1	100,1	100,3	100,2			
Mleko, sery, jaja	2010	100,6	100,2	99,8	100,3	100,1	99,8	99,9	100,2	100,4	100,5	100,4	100,0
	2011	100,6	100,2	100,6	100,3	100,3	100,0	100,4	100,4	100,2	100,6	100,5	100,8
	2012	100,8	100,6	103,8	101,7	98,9	99,0	99,6	99,6	100,0	100,3	100,3	100,3
	2013	100,4	100,1	99,6	99,7	99,7	99,7	100,2	100,1	101,0			
Tłuszcze	2010	100,4	99,1	98,8	99,3	100,1	101,0	101,1	100,4	100,9	100,8	100,4	100,1
	2011	100,6	100,3	101,6	100,6	100,9	100,9	100,8	101,0	100,0	100,6	100,9	100,7
	2012	100,7	100,0	100,5	99,0	99,2	99,2	100,0	99,4	100,1	101,2	100,4	100,3
	2013	100,9	99,8	99,4	99,9	100,4	100,6	100,4	100,8	100,7			
Owoce	2010	99,7	101,2	101,6	103,1	112,9	104,7	98,9	93,9	98,4	103,0	97,9	94,5
	2011	100,7	101,6	100,2	99,6	106,0	101,6	98,2	88,3	93,8	100,6	100,5	100,1
	2012	107,5	101,8	99,2	102,3	103,4	107,5	98,0	91,6	95,9	100,0	97,8	101,0
	2013	105,7	99,8	98,3	102,9	106,5	105,0	98,4	95,0	93,5			
Warzywa	2010	107,1	104,9	103,9	106,3	100,4	97,9	89,8	84,2	111,8	107,5	104,2	103,7
	2011	105,1	100,9	101,6	102,7	105,4	85,6	82,4	86,1	98,3	103,5	109,1	104,7
	2012	106,8	103,0	104,0	97,0	106,2	100,2	80,7	91,0	97,9	105,6	106,8	111,9
	2013	107,3	100,0	102,5	102,4	104,5	94,7	95,9	89,7	99,1			
Cukier i wyroby cukiernicze	2010	100,0	99,6	99,5	99,6	99,8	100,2	100,0	101,8	102,8	100,4	99,7	99,8
	2011	101,7	102,7	111,4	101,5	97,8	97,5	99,0	99,8	99,7	100,7	100,5	100,2
	2012	100,4	100,5	100,3	100,5	100,1	100,2	100,2	100,1	100,3	100,0	99,8	99,5
	2013	100,3	99,4	99,7	100,0	99,7	99,7	99,3	99,4	99,8			
Cukier	2010	98,4	98,4	97,8	97,6	99,0	99,4	99,1	106,5	110,7	101,4	98,6	100,1
	2011	104,0	109,6	139,4	104,7	92,8	92,3	95,7	98,1	98,0	100,6	101,0	100,3
	2012	99,8	100,6	100,1	100,5	99,8	100,0	100,0	99,9	100,4	99,9	99,6	99,3
	2013	99,9	98,7	99,2	99,4	99,3	98,7	96,3	97,2	98,9			
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2010	100,6	100,2	100,3	100,4	100,3	100,3	99,81	99,6	100,6	100,5	100,1	100,4
	2011	101,2	100,2	100,9	100,5	100,6	99,6	99,7	100,0	100,1	100,7	100,7	100,4
	2012	100,7	100,4	100,5	100,6	100,2	100,2	99,5	99,7	100,1	100,4	100,1	100,1
	2013	100,1	100,0	100,2	100,4	99,9	100,0	100,3	99,7	100,1			
III. Średnia płaca ^a	2010	88,5	101,8	106,2	97,3	98,5	101,7	100,9	99,2	99,9	101,1	102,5	109,1
	2011	88,1	100,9	106,2	99,0	96,8	103,3	100,3	99,4	99,7	101,0	101,8	109,0
	2012	91,3	97,3	105,7	98,7	97,3	103,8	98,5	99,6	98,8	102,1	101,7	108,8
	2013	89,5	100,8	103,3	99,9	96,6	102,9	100,6	98,2	100,3			

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób
Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc analogiczny = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2010	103,0	102,8	101,4	100,7	100,6	102,2	102,4	102,3	104,3	104,8	104,3	103,9
	2011	104,8	105,0	106,8	107,2	108,8	106,4	105,3	104,5	103,3	104,1	104,6	104,7
	2012	104,5	104,5	103,7	103,2	102,7	105,4	105,0	105,3	105,3	104,7	103,9	103,9
	2013	103,5	102,5	101,5	101,7	101,6	100,7	102,5	102,5	102,6			
Pieczywo i produkty zbożowe	2010	101,6	101,5	101,5	101,2	101,1	100,8	100,6	100,8	104,4	106,2	106,6	106,8
	2011	107,4	108,7	110,7	111,3	111,7	111,9	111,9	111,7	108,0	106,8	106,5	106,2
	2012	105,6	104,5	102,8	102,6	102,4	102,4	102,4	102,4	102,3	101,9	101,9	101,9
	2013	101,9	101,9	101,6	101,4	101,2	100,9	101,1	100,7	100,7			
Mięso	2010	103,0	102,3	99,5	97,8	97,2	97,6	96,6	97,3	97,6	97,7	98,1	98,8
	2011	100,3	101,0	103,7	104,9	106,1	103,7	104,2	104,5	105,6	108,2	109,8	111,1
	2012	110,3	111,1	109,1	108,3	107,8	109,8	109,5	108,4	108,4	107,2	106,4	105,0
	2013	104,1	102,7	102,8	102,4	101,9	100,9	101,6	101,8	102,1			
Ryby	2010	108,2	107,5	105,8	104,4	103,4	102,9	102,3	102,1	102,3	102,3	102,2	102,5
	2011	103,0	103,6	104,2	105,1	105,9	106,1	106,4	106,2	106,2	107,4	109,2	111,0
	2012	110,9	110,9	110,6	110,1	109,5	109,3	108,9	109,0	108,6	107,1	105,3	102,8
	2013	102,2	101,5	101,2	101,0	101,0	100,8	100,9	100,9	101,1			
Mleko, sery, jaja	2010	102,2	102,6	102,0	101,9	101,9	102,0	102,0	102,4	102,9	103,1	102,8	102,1
	2011	102,1	102,2	103,1	103,1	103,2	103,4	103,9	104,1	104,0	104,1	104,6	105,1
	2012	105,3	105,8	109,1	110,6	109,1	104,8	107,2	106,3	106,0	105,7	105,5	104,9
	2013	104,4	103,8	99,7	97,8	98,5	99,2	99,7	100,2	101,2			
Tłuszcze	2010	106,1	105,7	104,5	104,6	104,4	105,5	107,1	107,3	108,1	107,3	103,7	102,2
	2011	102,3	103,6	106,5	107,9	108,8	108,8	108,5	109,2	108,6	108,4	109,0	109,7
	2012	109,8	109,4	108,2	106,4	104,6	102,9	102,0	100,4	100,2	100,8	100,4	100,0
	2013	100,3	100,1	99,0	99,9	101,0	102,4	102,9	104,3	104,9			
Owoce	2010	103,4	101,1	96,4	94,4	98,6	118,1	113,4	119,0	122,7	122,8	116,7	108,8
	2011	117,8	120,1	120,7	117,8	122,2	120,4	115,2	100,2	94,2	96,4	96,9	94,9
	2012	97,2	97,3	96,6	99,4	97,3	103,4	103,4	106,3	107,8	106,7	103,8	105,0
	2013	102,7	101,8	101,0	101,4	104,5	102,1	102,3	106,5	104,3			
Warzywa	2010	102,3	104,5	105,9	107,2	107,2	112,3	125,2	117,1	128,5	127,6	122,9	119,9
	2011	113,5	108,7	105,3	104,6	112,8	97,9	87,3	84,9	81,9	82,8	84,2	82,2
	2012	83,6	85,7	88,1	83,1	84,4	99,8	97,5	103,4	102,8	104,0	101,0	107,2
	2013	107,8	104,6	103,0	108,8	106,9	101,2	120,3	118,3	119,6			
Cukier i wyroby cukiernicze	2010	102,4	101,0	96,9	95,3	94,9	95,5	95,8	98,0	101,4	102,1	102,7	103,2
	2011	104,8	107,9	120,7	123,1	120,5	117,4	116,3	114,2	110,8	111,2	112,1	112,6
	2012	110,6	108,5	98,7	97,8	99,9	102,3	103,4	103,6	104,2	103,4	102,8	102,0
	2013	101,9	100,9	100,2	99,7	99,2	98,8	97,8	97,1	96,6			
Cukier	2010	99,5	94,1	81,6	76,3	75,9	77,3	98,9	86,3	98,7	101,4	103,6	106,4
	2011	112,4	125,3	178,7	191,7	179,7	166,7	161,0	148,3	131,3	130,3	133,4	133,7
	2012	128,4	117,8	84,6	81,2	87,3	94,6	98,8	100,7	103,1	102,4	101,0	99,9
	2013	100,0	98,1	97,2	96,1	95,7	94,4	90,9	88,4	87,1			
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2010	103,5	102,9	102,6	102,4	102,2	102,3	102,0	102,0	102,5	102,8	102,7	103,1
	2011	103,8	103,6	104,3	104,5	105,0	104,2	104,1	104,3	103,9	104,3	104,8	104,6
	2012	104,1	104,3	103,9	104,0	103,6	104,3	104,0	103,8	103,8	103,4	102,8	102,4
	2013	101,7	101,3	101,0	100,8	100,5	100,2	101,1	101,1	101,0			
III. Średnia płaca ^a	2010	100,5	102,9	104,8	103,2	104,8	103,5	102,1	104,2	103,7	103,9	103,6	105,4
	2011	105,0	104,1	104,0	105,9	104,1	105,8	105,2	105,4	105,2	105,1	104,4	104,4
	2012	108,1	104,3	103,8	103,4	103,8	104,3	102,4	102,7	101,6	102,8	102,7	102,4
	2013	100,4	104,0	101,6	103,0	102,3	101,4	103,5	102,0	103,6			

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób

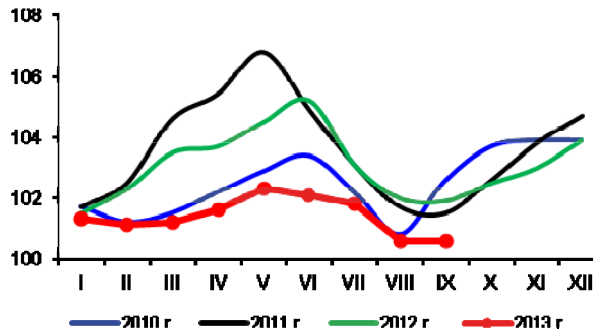
Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Miesięczne ceny detaliczne wybranych artykułów żywnościowych

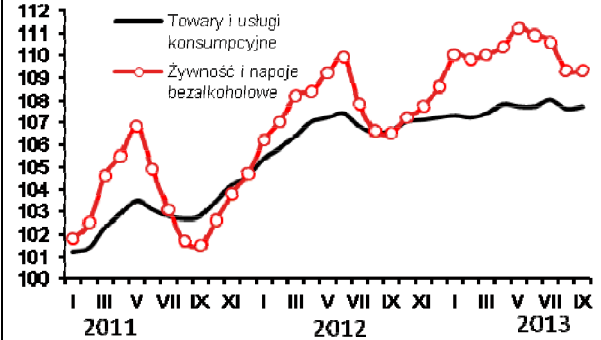
Wyszczególnienie a – 2012 r. b – 2013 r.		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		w złotych											
Ryż – 1 kg	a	4,19	4,26	4,31	4,30	4,29	4,35	4,32	4,27	4,22	4,23	4,23	4,24
	b	4,27	4,27	4,25	4,25	4,19	4,16	4,12	4,08	4,08			
Chleb mieszaný – 0,5 kg	a	2,25	2,25	2,25	2,26	2,26	2,26	2,26	2,26	2,25	2,25	2,25	2,25
	b	2,26	2,26	2,25	2,25	2,25	2,24	2,24	2,23	2,23			
Makaron – 250 g	a	2,24	2,26	2,26	2,26	2,27	2,28	2,28	2,28	2,27	2,27	2,29	2,28
	b	2,28	2,28	2,28	2,27	2,26	2,26	2,27	2,28	2,27			
Mąka pszenna „Poznańska” – 1kg	a	2,32	2,35	2,35	2,34	2,36	2,37	2,38	2,39	2,39	2,37	2,41	2,38
	b	2,42	2,45	2,47	2,47	2,50	2,50	2,54	2,52	2,52			
Mięso wołowe z kością (rostbef) – 1kg	a	24,24	24,75	25,09	25,38	25,47	25,48	25,49	25,52	25,81	25,96	26,03	26,18
	b	26,30	26,24	26,19	26,14	26,30	26,17	26,27	26,29	26,37			
Mięso wołowe bez kości (z udźca) – 1kg	a	32,21	32,57	32,65	32,73	32,99	32,90	33,08	33,06	33,46	33,71	33,82	33,82
	b	33,97	33,78	33,56	33,60	33,49	33,44	33,29	33,09	33,30			
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – 1 kg	a	15,51	15,35	15,20	15,27	15,21	15,61	15,60	15,60	16,02	16,09	16,03	15,96
	b	15,84	15,27	15,16	15,21	15,13	15,16	15,47	15,62	16,06			
Kurczę patroszone – 1 kg	a	7,08	7,42	7,49	7,52	7,60	8,01	7,89	7,85	7,81	7,60	7,41	7,18
	b	7,33	7,29	7,67	7,66	7,64	7,85	8,08	7,96	7,94			
Szynka wieprzowa gotowana – 1 kg	a	22,94	23,01	23,13	23,15	23,35	23,43	23,55	23,41	23,67	23,73	23,92	23,88
	b	23,92	23,78	23,77	23,78	23,80	23,80	24,09	24,18	24,36			
Kiełbasa „Toruńska” – 1kg	a	15,35	15,42	15,42	15,33	15,38	15,44	15,67	15,67	15,72	15,95	16,09	16,10
	b	16,07	16,04	16,11	15,99	15,87	16,11	15,85	15,93	16,08			
Filety mrożone z morskazuka, niepanierowane, na wagę – 1 kg	a	20,87	21,20	21,38	21,41	21,54	21,49	21,49	21,49	21,51	21,56	21,53	21,55
	b	21,60	21,63	21,77	21,82	21,73	21,81	21,82	21,91	22,02			
Mleko 3,2-3,5% tł., sterylizowane (UHT), w kartonie – 1 l	a	2,80	2,79	2,80	2,79	2,80	2,79	2,77	2,76	2,75	2,76	2,75	2,73
	b	2,72	2,76	2,75	2,76	2,76	2,76	2,79	2,79	2,84			
Jogurt naturalny – 150 g	a	1,02	1,02	1,02	1,02	1,01	1,00	1,00	1,00	1,00	1,22	1,22	1,01
	b	1,01	1,01	1,01	1,01	1,00	1,00	1,00	1,00	1,01			
Ser twarogowy półtłusty – 1 kg	a	12,74	12,73	12,70	12,72	12,78	12,77	12,78	12,80	12,83	12,76	12,80	12,76
	b	12,85	12,84	12,85	12,91	12,92	12,91	12,92	12,94	13,09			
Ser dojrzewający „Gouda” – 1 kg	a	19,59	19,71	19,90	19,70	19,62	19,39	19,25	19,10	19,13	19,42	19,50	19,87
	b	20,03	20,05	20,01	20,06	20,25	20,35	20,71	21,02	21,52			
Śmietana 30% tł. (kremówka) – 500g	a	5,56	5,59	5,65	5,66	5,69	5,69	5,66	5,69	5,64	5,68	5,69	5,70
	b	5,77	5,76	5,71	5,77	5,76	5,77	5,83	5,85	5,91			
Jaja świeże – 1 szt.	a	0,49	0,50	0,64	0,71	0,66	0,63	0,61	0,60	0,60	0,60	0,60	0,60
	b	0,60	0,60	0,59	0,58	0,57	0,55	0,55	0,54	0,54			
Masło 82,0-82,5% tł. „Extra” świeże, w kostkach 200 g	a	4,64	4,64	4,54	4,44	4,31	4,18	4,15	4,07	4,08	4,21	4,21	4,29
	b	4,36	4,35	4,31	4,31	4,34	4,41	4,45	4,54	4,62			
Margaryna do smarowania pieczywa (np. „Rama”) – 400 g	a	4,00	3,96	3,99	3,95	3,95	3,92	3,95	3,96	3,93	3,96	3,95	3,94
	b	3,96	4,00	4,02	4,08	4,08	4,06	4,08	4,07	4,11			
Olej rzepakowy krajowy – 1l	a	6,89	6,87	6,92	6,92	6,94	7,01	7,04	7,04	7,04	7,05	7,01	6,98
	b	7,01	6,95	6,90	6,90	6,90	6,86	6,92	6,91	6,91			
Słonina – 1 kg	a	6,60	6,71	6,72	6,74	6,73	6,83	6,88	6,91	7,08	7,21	7,27	7,23
	b	7,19	7,17	7,14	7,03	6,87	6,85	6,83	6,89	7,04			
Smalec bez dodatków – 250 g	a	1,96	1,98	1,99	1,98	1,98	1,98	1,97	1,98	1,99	2,02	2,03	2,04
	b	2,03	1,99	1,99	1,98	1,96	1,96	1,95	1,95	1,97			
Cukier biały kryształ – 1 kg	a	3,95	3,96	3,96	3,98	3,97	3,97	3,97	3,96	3,98	3,97	3,96	3,93
	b	3,92	3,86	3,83	3,81	3,78	3,72	3,57	3,46	3,41			
Jabłka – 1 kg	a	2,55	2,69	2,90	3,00	3,12	3,72	4,23	3,48	2,68	2,40	2,34	2,38
	b	2,38	2,40	2,42	2,51	3,02	3,62	3,93	3,91	3,11			

Źródło: Dane GUS

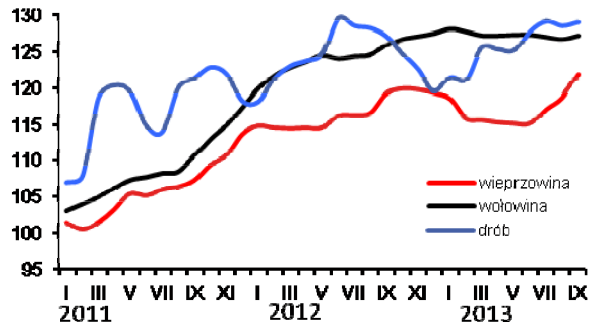
Rys. 1. Wskaźniki cen detalicznych żywności i napojów (XII roku poprzedniego = 100) (w %)

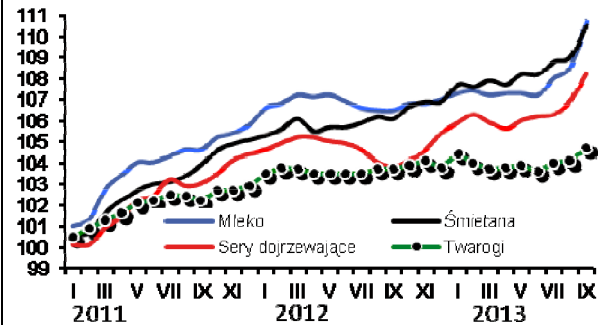
Rys. 2. Dynamika cen detalicznych (XII 2010 = 100) (w %)

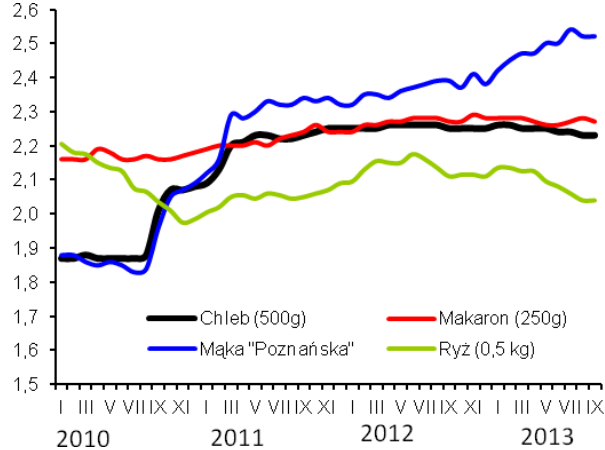
Rys. 3. Dynamika cen detalicznych wybranych rodzajów mięsa (XII 2010 = 100) (w %)

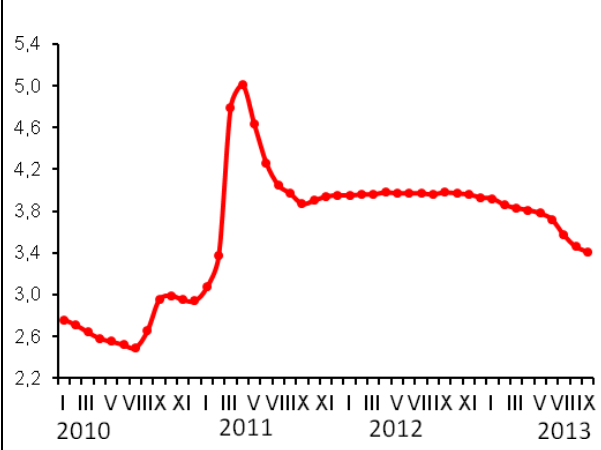
Rys. 4. Dynamika cen detalicznych nabiału (XII 2010 = 100) (w %)

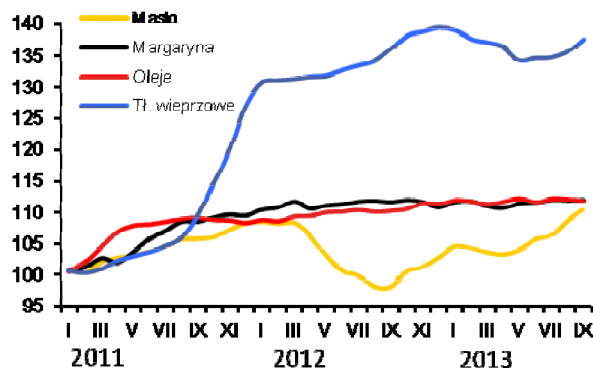
Rys. 5. Ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (w zł/kg)

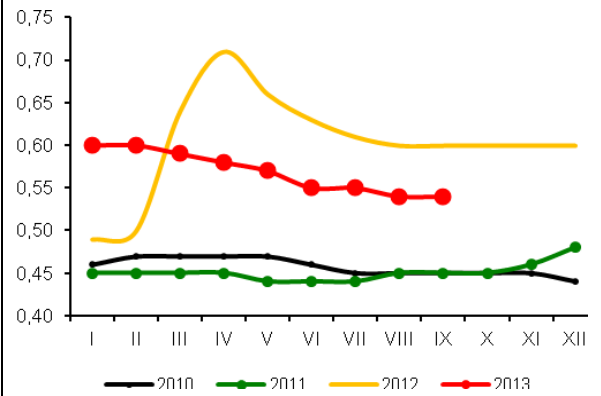
Rys. 6. Ceny detaliczne cukru w zł/kg (cukier biały kryształ)

Rys. 7. Dynamika cen detalicznych tłuszczów (XII 2010 = 100) (w %)

Rys. 8. Ceny detaliczne jaj (w zł za 1 szt.)

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

We wrześniu 2013 r. popyt na podstawowe środki produkcji dla rolnictwa nieznacznie zmalał. Potaniały przede wszystkim nawozy mineralne. Wzrosły natomiast ceny bezpośrednich nośników energii, głównie z powodu rosnących cen paliw ropopochodnych i gazu ziemnego. Nieznacznie wzrosły ceny maszyn rolniczych. Wzrost cen zbóż przy niewielkiej zmienności cen środków produkcji dla rolnictwa spowodował poprawę ich wzajemnych relacji.

We wrześniu 2013 r. popyt na nawozy mineralne był niewielki, co skutkowało spadkiem ich cen średnio o 0,9%. Najbardziej obniżono cenę fosforanu amonu (o 2,5%), a także nawozów azotowych: saletry amonowej (o 1,4%), saletrzaku (o 1,2%) i mocznika (o 0,6%). Ceny nawozów mineralnych w sierpniu 2013 r. były średnio o 1,8% niższe niż przed rokiem, przy czym mocznik podrożał o 1,3%, a sól potasowa potaniała o 5,5%.

Wiele czynników wskazuje na to, że obniżki cen nawozów mineralnych będą kontynuowane. Przede wszystkim niskie ceny zbóż (o 20-30% niższe niż rok wcześniej) powodują, że rolnicy mają mniej środków na zakup nawozów i mniej są skłonni wydawać na zakup podstawowych środków produkcji z obawy przed utrzymaniem się niekorzystnych relacji cen nawozów do zbóż w przyszłości. Wyraźnie zmalały ceny saletry amonowej importowanej z Ukrainy, co przyczyniło się do wzrostu importu, ponieważ od połowy roku przestały obowiązywać cła antidumpingowe nałożone przez UE na ukraińską saletrę. Spadły również ceny soli potasowej importowanej z Białorusi i Rosji. Kraje te w ramach utworzonej w 2005 r. spółki BKK (Białoruskiej Kampanii Kalinijnej) sprzedawały wspólnie nawozy i kontrolowały ponad 40% światowego eksportu, dzięki czemu uzyskiwały wysokie ceny. W wyniku konfliktu wewnątrz spółki kraje te zerwały współpracę i zaczęły oddzielnie sprzedawać sól potasową, przez co straciły korzystną pozycję negocjacyjną i przyczyniły się do zaostrzenia konkurencji na rynku. Ponadto światowe ceny nawozów mineralnych od dwóch lat znajdują się w trendzie spadkowym, co sprzyja obniżkom cen na rynkach lokalnych, w tym również na rynku polskim.

Malejące ceny nawozów mineralnych we wrześniu 2013 r., przy wzroście cen pszenicy (o blisko 9%) spowodowały, że ich wzajemne relacje wyraźnie się poprawiły. Na zakup 1 kg NPK należało przeznaczyć 5,9 kg pszenicy, tj. o 0,6 kg mniej niż w miesiącu poprzednim, ale o 1,2 kg więcej niż rok wcześniej. Relatywnie najtańszym nawozem mineralnym pozostała sól potasowa (równowartość 4,6 kg pszenicy), a najdroższym superfosfat prosty (7,5 kg pszenicy). Poprawiły się również relacje cen nawozów do cen skupu trzody chlewnej. Na zakup 1 dt NPK we wrześniu 2013 r. należało przeznaczyć 70 kg żywca wieprzowego, o 1 kg mniej niż w miesiącu poprzednim oraz 2 kg mniej niż przed rokiem.

Ceny nawozów wapniowych zmalały wprawdzie o 3%, ale nadal są o prawie 10% wyższe niż przed rokiem o tej porze.

Na światowych rynkach ceny nawozów mineralnych¹ po raz kolejny zmalały z powodu rosnącej nadwyżki podaży, zmniejszonego zapotrzebowania w Chinach i Indiach, osłabienia pozycji Rosji i Białorusi w sektorze nawozów potasowych, a także spadających cen zbóż. Indeks światowych cen zbóż obliczany przez FAO spadł o kolejne 12,9 pkt. proc. do 197,7 pkt. i jest o 25% niższy niż przed rokiem. Średnie obniżki cen nawozów wyniosły we wrześniu 2013 r. 5,5%, w tym fosforan amonu² potaniał o 9,1%, superfosfat potrójny³ o 7,0%, mocznik⁴ o 1,8%, a sól potasowa⁵ o 1,0%. W ciągu 12 miesięcy ceny nawozów mineralnych w handlu światowym spadły o ponad 25%. Superfosfat potaniał w tym czasie o 31%, fosforan amonu o 30%, mocznik o 23%, a sól potasowa o 16%. Pod wpływem malejących cen fosforanu amonu i superfosfatu spadły ceny fosforytów (o 31%). Natomiast niskie ceny węgla kamiennego spowodowały obniżenie cen chińskiego

Aldon Zalewski

Arkadiusz Zalewski

mocznika, który jest produkowany głównie na bazie węgla i ma istotny udział w eksporcie światowym.

Popyt na środki ochrony roślin nieznacznie zmalał, a średnie ceny nie zmieniły się. Pestycydy są obecnie o 2,8% droższe niż przed rokiem, przy czym zaprawy nasienne podrożały o 14,1%, a Decis o 5,9%, podczas gdy Gwarant potaniał o 4,0%.

Bezpośrednie nośniki energii zdrożały (średnio o 0,9%), głównie z powodu wzrostu cen paliw ropopochodnych oraz gazu ziemnego. Gaz ziemny zdrożał o 4,8%, olej opałowy o 2,6%, olej napędowy o 1,8%, a benzyna o 1,4%. Powodem obniżek jest m.in. wzrost cen ropy naftowej na światowych rynkach. Potaniał natomiast koks opałowy (o 2,2%). Malejące ceny koksu mają na celu zwiększenie popytu na paliwa grzewcze, na które zapotrzebowanie corocznie maleje oraz obniżenie stanu zapasów. W ciągu 12 miesięcy średnie ceny bezpośrednich nośników energii spadły o 2,5%. W tym czasie podrożały m.in. oleje silnikowe (o 2,4%), a obniżono ceny gazu propan-butan (o 11,4%) oraz koksu (o 10,8%).

Na światowych rynkach¹ ceny ropy Brent wzrosły we wrześniu 2013 r. o 0,6%, a węgla kamiennego⁶ o 0,3%. Potaniał natomiast gaz ziemny dla odbiorców europejskich (o 0,3%). W ciągu 12 miesięcy ropa Brent potaniała o 1,6%, węgiel o 14,8%, a gaz ziemny zdrożał o 4,8%.

Opólny klimat koniunktury w budownictwie oceniany był we wrześniu nieco bardziej pesymistycznie niż w sierpniu, ale mniej negatywnie niż w analogicznym miesiącu poprzedniego roku. Ceny materiałów budowlanych wzrosły o 0,2%, ale w relacji 12 miesięcznej były niższe o 0,6%. Przy czym drzwi płytowe podrożały o 3,5%, wapno budowlane o 2,4%, a płaskowniki stalowe oraz dwuteowniki potaniały odpowiednio o 4,5 i 4,4%.

Średnie ceny maszyn rolniczych we wrześniu 2013 r. pozostały na poziomie poprzedniego miesiąca. W ciągu 12 miesięcy maszyny rolnicze podrożały średnio o 3,7%, w tym opryskiwacze polowe o 18,7%, a kultywatory o 10,5%. Potaniały natomiast o 4,5% dojarki koniowe.

1 Na podstawie danych Banku Światowego

2 Notowania fob US Gulf

3 Notowania fob Tunis

4 Notowania fob Yuzhnyy

5 Notowania fob Vancouver

6 Notowania fob Richards Bay

Tab. 1. Ceny na rynku nawozów mineralnych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj nawozu	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje 1 kg NPK do:	
		IX 2012	XII 2012	IX 2013	IX 2013 VIII 2013	IX 2013 XII 2012	IX 2013 IX 2012	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Saletrzak 28%N	dt	133,32	132,28	128,4	98,8	97,1	96,3	6,51	0,77
Saletra amonowa 34%N	„	145,40	147,00	144,84	98,6	98,5	99,6	6,05	0,71
Mocznik 46%N	„	174,88	176,88	177,20	99,4	100,2	101,3	5,47	0,65
Superfosfat prosty 20% P ₂ O ₅	„	105,04	104,96	106,16	99,6	101,1	101,1	7,53	0,89
Superfosfat potrójny 40%P ₂ O ₅	„	190,52	189,52	184,88	99,1	97,6	97,0	6,56	0,78
Fosforan amonu 18%N, 46% P ₂ O ₅	„	244,20	243,76	232,68	97,5	95,5	95,3	5,16	0,61
Sól potasowa 60%K ₂ O	„	204,28	199,96	193,08	99,6	96,6	94,5	4,57	0,54
Polifoska 8%N, 24% P ₂ O ₅ , 24% K ₂ O	„	223,00	224,16	223,48	99,9	99,7	100,2	5,66	0,67
Wapno tlenkowe 60%CaO	„	77,62	76,63	85,06	97,0	111,0	109,6	2,01	0,24

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 2. Ceny środków ochrony roślin i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środka do:	
		IX 2012	XII 2012	IX 2013	IX 2013 VIII 2013	IX 2013 XII 2012	IX 2013 IX 2012	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Mospilan 20 SP	80 g	41,91	42,20	43,73	100,4	103,6	104,3	62,05	7,34
Dursban 480 EC	1 l	51,75	51,66	52,19	99,7	101,0	100,9	74,06	8,76
Decis Mega 50 EW	250 ml	32,00	32,50	33,89	100,2	104,3	105,9	48,09	5,69
Zaprawa nasienna „T75 DS/WS”	0,8 kg	31,88	31,96	36,39	101,0	113,9	114,1	51,64	6,11
Gwarant 500 SC	1 l	58,99	58,83	56,62	99,1	96,2	96,0	80,35	9,50
Miedzian 50 WP	1,5 kg	61,93	62,12	63,35	100,0	102,0	102,3	89,90	10,63
Roundup	1 l	34,19	33,70	33,96	99,8	100,8	99,3	48,19	5,70
Granstar Ultra SX 50 SG	40 g	41,44	41,62	42,02	99,6	101,0	101,4	59,63	7,05
Fusilade Forte	1 l	124,29	124,35	126,1	100,0	101,4	101,5	178,94	21,16
Chwastox Extra 300 SL	1 l	17,85	17,66	17,97	100,6	101,8	100,7	25,50	3,02
Środek gryzoniobójczy	1 kg	31,60	31,62	32,88	100,0	104,0	104,1	46,66	5,52

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 3. Ceny środków energii i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje nośników do:	
		IX 2012	XII 2012	IX 2013	IX 2013 VIII 2013	IX 2013 XII 2012	IX 2013 IX 2012	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Węgiel kamienny	t	798,73	802,08	784,17	100,6	97,8	98,2	1112,77	131,57
Koks opałowy	t	1308,31	1276,52	1166,4	97,8	91,4	89,2	1655,17	195,70
Benzyna „Euro Super” 95	1 l	5,86	5,53	5,68	101,4	102,7	96,9	8,06	0,95
Olej napędowy	1 l	5,78	5,64	5,68	101,8	100,7	98,3	8,06	0,95
Olej opałowy, Ekoterm Plus	1 l	4,16	3,98	3,98	102,6	100,0	95,7	5,65	0,67
Gaz propan-butan „LPG”	1 l	2,73	2,74	2,42	104,8	88,3	88,6	3,43	0,41
Olej silnikowy „Castrol Magnatec 10W/40”	1 l	34,79	34,70	34,71	100,2	100,0	99,8	49,26	5,82
Olej silnikowy „Lotos Mineral Control 15W/40”	1 l	16,78	16,92	17,19	99,9	101,6	102,4	24,39	2,88
Smar stały wielofunkcyjny	0,9 kg	14,70	14,69	15,05	100,9	102,5	102,4	21,36	2,53
Płyn do chłodziw „Pettygo”	1 l	12,13	12,23	12,32	100,3	100,7	101,6	17,48	2,07
Energia elektryczna	10 kWh	6,71	6,71	6,64	100,0	99,0	99,0	9,42	1,11

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 4. Ceny na rynku materiałów budowlanych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje materiałów budowlanych do:	
		IX 2012	XII 2012	IX 2013	IX 2013 VIII 2013	IX 2013 XII 2012	IX 2013 IX 2012	pszenicy kg	zyw. wiew. kg
Cement	50 kg	22,84	22,84	22,62	99,8	99,0	99,0	32,10	3,80
Wapno	1 t	545,30	546,61	558,43	100,4	102,2	102,4	792,44	93,70
Płyta styropianowa PS-E FS 15	1 m ³	152,40	153,99	155,95	100,7	101,3	102,3	221,30	26,17
Stal płaska (płaskownik)	1 t	3690,31	3665,56	3525,25	100,1	96,2	95,5	5002,48	591,48
Rura stalowa ocynkowana 12	1 m	13,63	13,74	13,76	101,0	100,1	101,0	19,53	2,31
Dwuteownik gruby	1 t	3815,75	3792,63	3646,04	99,7	96,1	95,6	5173,89	611,75
Blacha dachowa	1 m ²	31,15	30,75	29,97	99,1	97,5	96,2	42,53	5,03
Tynk „Atlas”	25 kg	52,17	51,72	51,71	99,7	100,0	99,1	73,38	8,68
Cegła pełna kl. 15	1 szt.	1,19	1,19	1,17	100,0	98,3	98,3	1,66	0,20
Okno z PCV 2 skrzydłowe szklone	1 szt.	704,99	701,53	699,61	100,5	99,7	99,2	992,78	117,38
Tarcica iglasta, obrzynana	1 m ³	729,68	728,32	719,61	100,4	98,8	98,6	1021,16	120,74
Płyta OSB3 18mm 1,25x1,5m	1 szt.	85,93	84,68	84,47	100,6	99,8	98,3	119,87	14,17
Okno drewniane szklone	1 szt.	1694,40	1707,74	1733,32	100,3	101,5	102,3	2459,66	290,83
Drzwi płytowe 2000x800 mm zew.	1 szt.	1554,91	1557,80	1608,99	100,5	103,3	103,5	2283,23	269,96

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

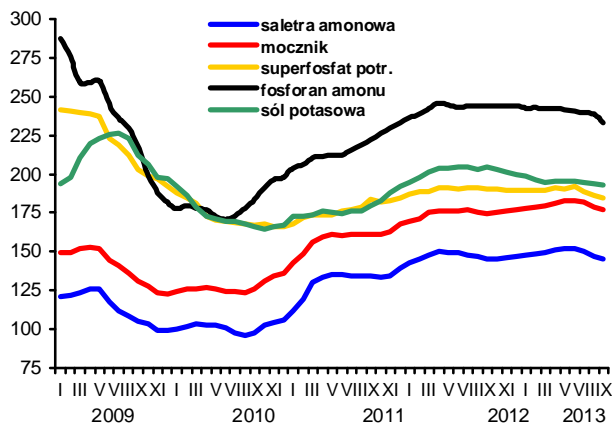
Tab. 5. Ceny jednostkowe maszyn i narzędzi rolniczych oraz relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środków mech. do:	
	IX 2012	XII 2012	IX 2013	IX 2013 VIII 2013	IX 2013 XII 2012	IX 2013 IX 2012	pszenicy dt	zyw. wiew. dt
Kombajn zbożowy TC 5050	372555,4	373320,8	386983,2	99,8	103,7	103,9	5491,46	649,30
Kombajn do ziemniaków	75977,3	76058,6	77802,0	100,0	102,3	102,4	1104,04	130,54
Samochód dostawczy „Iveco”	100592,0	100008,3	99776,0	99,0	99,8	99,2	1415,86	167,41
Rozrzutnik obornika 2-osiowy	44168,2	43876,2	46274,6	100,0	105,5	104,8	656,66	77,64
Siewnik zbożowy 27 redlic	20627,6	20962,2	21716,8	100,0	103,6	105,3	308,17	36,44
Ciągnik „Ursus” POL-MOT 11024	150195,2	151214,3	151888,4	99,8	100,4	101,1	2155,36	254,85
Ciągnik 90 kW	182571,1	182918,5	189724,2	100,0	103,7	103,9	2692,27	318,33
Przyczepa do ciągnika samowładowcza	36394,2	36586,7	37336,2	100,1	102,0	102,6	529,82	62,64
Kopaczka elewatorowa	14550,8	14597,2	14734,8	100,0	100,9	101,3	209,09	24,72
Agregat uprawowy do siewnika	16671,1	16418,6	16555,1	99,9	100,8	99,3	234,92	27,78
Kosiarka rotacyjna 1650 mm	6854,5	6842,8	6958,5	100,0	101,7	101,5	98,74	11,68
Glebogryzarka „Freza 1,6”	5908,5	5960,6	6041,3	99,8	101,4	102,2	85,73	10,14
Prasa zbierająca wysokiego zgniotu	44829,1	46031,4	47767,0	100,0	103,8	106,6	677,83	80,15
Opryskiwacz 400 l	3834,4	3807,3	4551,3	100,4	119,5	118,7	64,58	7,64
Agregat uprawowy (kultywator i wał strun.)	7729,0	7555,2	7886,7	100,0	104,4	102,0	111,92	13,23
Rozsiewacz nawozów	1893,8	1901,5	1871,8	99,7	98,4	98,8	26,56	3,14
Sadzarka 2 rzędowa „Kora-2”	12660,5	13696,3	13860,6	100,0	101,2	109,5	196,69	23,26
Pług 4 skibowy	11415,6	11308,0	11628,2	100,2	102,8	101,9	165,01	19,51
Kultywator 2,1-2,8 m	3333,5	3359,7	3684,5	100,0	109,7	110,5	52,28	6,18
Dojarka 2 konwie ^a	8382,6	8392,9	8016,2	100,0	95,5	95,6	113,75	57,95
Dojarka z rurociągiem ^a	39925,8	39925,8	42353,7	100,0	106,1	106,1	601,02	306,16
Schładzarka do mleka 500 l ^a	16793,3	16863,0	17348,5	100,0	102,9	103,3	246,18	125,40

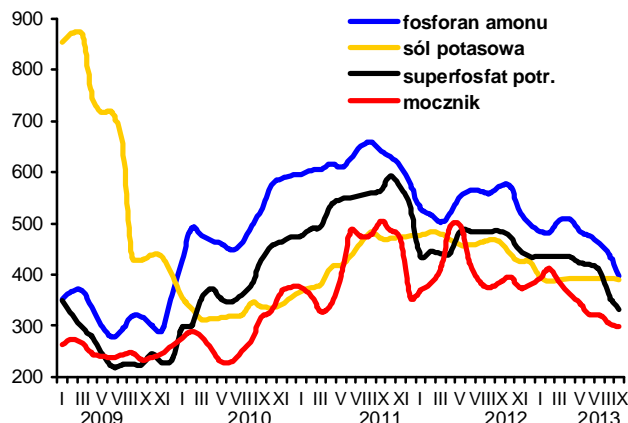
^a zamiast żywca wieprzowego przyjęto mleko w hl.

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

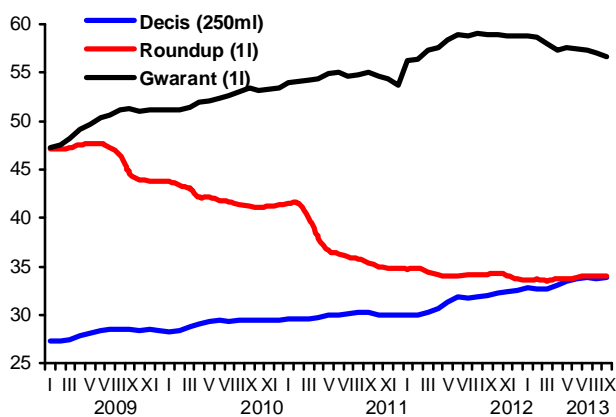
Rys. 1. Ceny wybranych nawozów mineralnych (zł/dt)

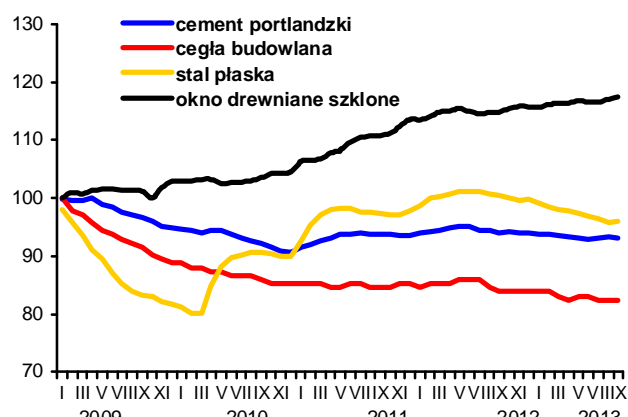
Rys. 2. Ceny nawozów mineralnych na światowych rynkach (USD/t) według danych Banku Światowego

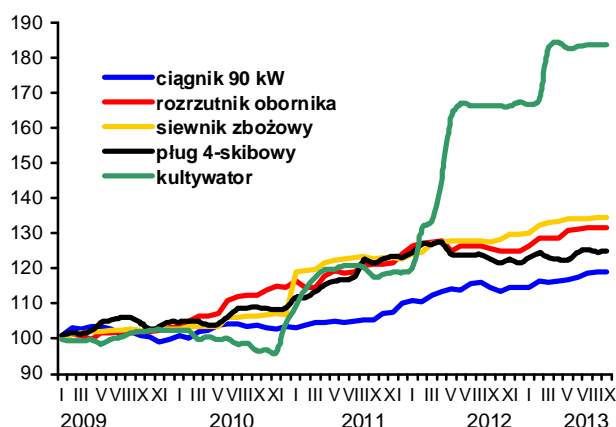
Rys. 3. Ceny wybranych środków ochrony roślin (zł)

Rys. 4. Dynamika cen wybranych materiałów budowlanych (XII 2008=100)

Rys. 5. Dynamika cen wybranych maszyn rolniczych (XII 2008=100)

Rys. 6. Ceny oleju napędowego i benzyny E95 w Polsce oraz światowe ceny ropy naftowej

